WIADOMOŚCI HANDLU ZAGRANICZNEGO

Szkoła Ekonomiczna Biblioteka Główna Sopot

informacje polityczno-gospodarcze

ROK III 15 LIP 1952 1952
Nr. 26 (61)

TYGODNIK MINISTERSTWA HANDLU ZAGRANICZNEGO

Tylko do użytku służbowego

SPIS RZECZY

(ważniejsze informacje)

str.

I. POLITYKA GOSPODARCZA

ZWIĄZEK SOCJALISTYCZNYCH REPUBLIK RAD — Nowy statut towarzystwa Eksportowo-Importowego " EKSPORTCHLEB " 1

CHIŃSKA REPUBLIKA LUDOWA ..... Rozwój eksportu szczeciny 5

CZECHOSŁOWACJA ..... Tendencje i funkcje handlu zagranicznego 6

NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA .. Rola Związku Radzieckiego w rozwoju gospodarczym N.R.D. 8

RUMUŃSKA REPUBLIKA LUDOWA ..... Porozumienie w sprawie współpracy gospodarczej pomiędzy Rumunią a Węgrami 9

WĘGIERSKA REPUBLIKA LUDOWA ..... Rozwój przemysłu włókienniczego 10

BELGIA ..... Sytuacja gospodarcza 14

FRANCJA ..... Sytuacja gospodarcza 20

NIEMCY ZACHODNIE ..... Ekspansja kapitału zachodnio-niemieckiego 29

WIELKA BRYTANIA ..... Sytuacja gospodarcza 39

WŁOCHY ..... Sytuacja gospodarcza 45

BRAZYLIA ..... Handel zagraniczny 49

FILIPINY ..... Sytuacja gospodarcza 52

INDIE ..... Sytuacja gospodarcza 54

JAPONIA ..... Sytuacja gospodarcza 55

LIBAN ..... Handel zagraniczny 60

STANY ZJEDNOCZONE A.P. ..... Sytuacja gospodarcza 63

I. UMOWY HANDLOWE I PŁATNICZE 71

I. REGLAMENTACJA OBROTÓW HANDLOWYCH 75

V. CŁA 83

REDAKCJA I ADMINISTRACJA :

Polska Izba Handlu Zagranicznego, Warszawa, ul. Koża 35. - telefon: 8 - 98 - 90

POLITYKA GOSPODARCZA

Kraje obozu pokoju

ZWIAZEK SOCJALISTYCZNYCH REPUBLIK RAD

Nowy statut Towarzystwa Eksportowo-Importowego "Eksportchleb".

Radzieckie pismo "Wnieszniaja Torgowla", opublikowało nowy statut Wszechzwiązkowego Towarzystwa Eksportowo-Importowego "Eksportchleb". Według tego statutu Towarzystwo stanowi samodzielną jednostkę gospodarczą, która posiada uprawnienia osoby prawnej i opiera się na rozrachunku gospodarczym. Towarzystwo odpowiada za swoje transakcje i zobowiązania własnym majątkiem, który według obowiązujących w Z.S.R.R. przepisów podlega egzekucji. Państwo nie ponosi żadnej odpowiedzialności za transakcje i zobowiązania Towarzystwa, to zaś z kolei nie ponosi odpowiedzialności za roszczenia skierowane do państwa, jego organów lub innych przedsiębiorstw.

Według statutu przedsiębiorstwa "Eksportchleb" zajmuje się eksportem, jak również importem zbóż, strączkowych, nasion oleistych oraz innych nasion i sadzonek, bada koniunkturę na rynkach zagranicznych w zakresie interesujących go towarów, bierze udział w opracowywaniu i realizacji środków zmierzających do zwiększenia rezerw eksportowych danych towarów, bierze udział w opracowaniu norm i warunków technicznych dla towarów będących w jego kompetencji, bierze udział w opracowaniu środków dla usprawnienia pracy składów i przedsiębiorstw transportowych, zajmujących się składowaniem, ładunkiem, wyładunkiem i transportem interesujących go towarów eksportowych i importowych.

Przedsiębiorstwo ma prawo: zawierać układy, umowy i inne transakcje prawne, przeprowadzać operacje kredytowe z instytucjami, przedsiębiorstwami, towarzystwami oraz poszczególnymi osobami zarówno w Z.S.R.R. jak i zagranicą, pozywać i być pozywanym przed sąd zwykły i polubowny, budować, zakładać, urządzać, dzierżawić i wydzierżawiać instytucje pomocnicze dla swojej działalności zarówno w Z.S.R.R. jak i zagranicą; zgodnie z obowiązującymi przepisami urządzać swoje biura, przedstawicielstwa i agentury zarówno w Z.S.R.R. jak i zagranicą oraz brać udział w zjednoczeniach, towarzystwach: organizacjach, których działalność odpowiada zadaniom Towarzystwa; nabywać, sprzedawać, dzierżawić i wydzierżawiać pod wszelkimi postaciami najątek ruchomy i nieruchomości.

Kapitał zakładowy Towarzystwa ustalony został na sumę 6,55 mln. rubli.

Maszyny dla wielkich budowli komunizmu.

Przemysł radziecki wykonywuje szereg nowych zamówień dla stalinowskich budowli komunizmu. Tysiące zakładów produkują maszyny i mechanizmy, aparatury i przeróżne urządzenia, w tym

również i takie, jakich nie znała dotychczas technika światowa - potężne pompy ziemne i koparki, jedno i wielo-czerpakowe eksakwatory kroczące, zautomatyzowane betoniarnie, 25-tonowe ciężarówki i wiele innych. Wykonując zamówienia dla wielkich budowli, przemysł radziecki stworzył nowe typy potężnych hydroturbin i hydrogeneratorów, izolatorów oraz różne typy wyłączników wysokiego napięcia dla przesyłania energii elektrycznej na duże odległości.

Ostatnio leningradzkie zakłady metalowe im.Stalina otrzymały zamówienie na turbiny dla Kujbyszewskiej Elektrowni Wodnej. O rozmiarach i mocy turbin daje pojęcie fakt, że turbina łącznie z prądnicą ma 40 m. wysokości /wysokość domu 10-piętrowego/. Koło napędowe z 6 łopatami ważyć będzie 400 ton. Będą to turbiny o największej na świecie mocy.

Briańska fabryka maszyn drogowych wysłała pod adresem wielkich budowli stalinowskich tysiące maszyn o wielkiej wydajności. Wyprodukowana przez fabrykę wieloczerpakowa ładowarka samobieżna umożliwia na budowach zmechanizowane ładowanie do ciężarówek i wagonetek piasku, żwiru, tłucznia, węgla i innych materiałów sypkich. Wydajność maszyny wynosi 110 ton na godzinę.

Inna wyprodukowana przez fabrykę maszyna - rozgarniarka podnośnik przeznaczona jest do kopania rowów i budowy nasypów. W ciągu godziny maszyna ta wykopuje i przenosi 600 m3 ziemi na odległość 10 metrów.

Fabryka briańska wysyła również na budowy komunizmu agregaty betoniarkowe, których produkcja wynosi 30 ton asfaltobetonu na godzinę.

Nowy etap współzawodnictwa na wsi

Szczególną cechą obecnego etapu współzawodnictwa na wsi radzieckiej jest to, że uczestnicy współzawodnictwa nie zadawalają się już rezultatami ilościowymi, lecz starają się ze wszech miar polepszyć wskaźniki jakościowe.

Toczy się walka o bogate plony wszystkich upraw na całym obszarze zasiewów, na każdej glebie. To, co jeszcze 2 - 3 lata temu było jedynie dorobkiem poszczególnych brygad, kołchozów, rejonów, dziś stało się własnością obwodów, republik - własnością milionów.

Np. kołchozy Kraju Krasnodarskiego zobowiązują się doprowadzić przeciętny zbiór pszenicy na całym obszarze zasiewów do 26 q z hektara, a przodujące brygady i kołchozy przyrzekają zebrać przeciętnie po 30 i więcej kwintali. Przodujący hodowcy buraka cukrowego, jak np. kierowniczka ogniwa, Gribińko, z obwodu sumskiego, przyrzekła wyhodować na uprawianej przez ogniwo działce po 1000 q. buraka z ha. Przodujący hodowcy bawełny Republiki Uzbeckiej walczą o plon 30 - 40 q bawełny z ha. Cyfry te świadczą, że rolnictwo radzieckie, idzie pewnym krokiem do osiągnięcia takich plonów, które zapewnią w pełni obfitość produktów żywnościowych w kraju radzieckim.

Kołchoźnicy i pracownicy stacji maszynowo-traktorowych prowadzą wytrwale walkę o realizację tych wysokich zobowiązań. Mimo, że w tym roku w większości rejonów kraju radzieckiego

wiosna przyszła znacznie później niż w roku ubiegłym, siewy wiosenne przeprowadzono na ogół sprawniej i szybciej niż w r. 1951.

Według danych Ministerstwa Rolnictwa Z.S.R.R., kołchozy przekroczyły plan zasiewów pszenicy, buraka cukrowego, słonecznika i bawełny. Traw wieloletnich zasiano w tym roku o 1.400 tys. hektarów więcej niż w r. ub.

Sukcesy swe rolnictwo radzieckie zawdzięcza przede wszystkim opiece i trosce partii, rządu i osobiście Stalina. Wieś otrzymała w tym roku dziesiątki tysięcy nowych maszyn rolniczych - traktorów, kultywatorów, siewników. Kołchozy i sowchozy wykonały traktorami wszystkie prawie roboty wiosenne /orkę, siew, kultywatorowanie/.

Ważnym czynnikiem sprzyjającym usprawnieniu robót rolnych jest lepsza organizacja pracy i umocnienie się kołchozów. W ciągu minionego roku stanowiska kierownicze w kołchozach objęło około 20.000 specjalistów. Prócz tego wielu wykwalifikowanych agronomów, inżynierów i zootechników przystąpiło do pracy w stacjach maszynowo-traktorowych i wydziałach rolnych poszczególnych rejonów. Kilka milionów kołchoźników, nie przerywając swej normalnej pracy, odbyło w ciągu zimy przeszkolenie na trzyletnich kursach agro- i zootechnicznych.

Obecnie kołchozy i sowchozy rozpoczynają żniwa, które przebiegać będą pod znakiem mechanizacji. Ogółem, w całym Związku Radzieckim, kombajny uprzątnąć mają 72% wszystkich upraw zbożowych, a w wielkich rejonach rolniczych /Kubań, Kraj Stawropolski, obwody rostawski, kuszewski i wiele innych/ - prawie 100% wszystkich zbóż. Kombajnerzy, którzy biorą udział we współzawodnictwie o wysokie plony, zobowiązują się wymłócić każdym kombajnem po 8 do 10.000 q. ziarna w ciągu żniw.

ALBAŃSKA REPUBLIKA LUDOWA

Wydobycie bitumu

Albania jest krajem obfitującym w złoża bitumu. W okresie władzy ludowej, wydobycie tego cennego surowca znacznie się zwiększyło. W roku ubiegłym inwestycje w tym przemyśle były o 6,5 razy większe niż w r. 1948, a wydobycie bitumu wzrosło 2,6 razy w porównaniu z r. 1947. Podczas gdy dawniej wydobycie bitumu prowadzone było ręcznie, dziś zastosowana jest jak najszersza mechanizacja procesów produkcyjnych, przy czym dużą rolę odgrywają kompresory elektryczne, młoty pneumatyczne, potężne motory itd.

Dzięki swojej wysokiej jakości bitum albański cieszy się wielkim popytem na rynku wewnętrznym oraz zajmuje poważne miejsce w eksporcie kraju. W roku ubiegłym wywieziono dwa razy więcej bitumu niż w r. 1946. Plan pięcioletni przewiduje rozwój tego przemysłu i ustala, że wydobycie bitumu naturalnego będzie 3-krotnie wieksze niż w roku 1950. Jednocześnie powstaną zakłady przetwórcze o rocznej zdolności produkcyjnej 80.000 ton czystego bitumu.

Rozwój przemysłu skórzanego i obuwiowego

Albański przemysł skórzany i obuwiowy osiągnął już duże sukcesy. Poprzednio obuwie sprowadzano z zagranicy, podczas gdy po wyzwoleniu, krajowy przemysł obuwiowy i spółdzielnie szewckie pokrywają większą część zapotrzebowania Albanii. Produkcja obuwia była w 1951 r. prawie trzykrotnie większa niż produkcja przedwojenna.

Plan pięcioletni umożliwia jeszcze większy rozwój przemysłu obuwiowego. Produkcja jego zwiększy się w porównaniu z r. 1950 o około 220%. Wszystkie surowce dla tej gałęzi przemysłu są wytwarzane w Albanii.

BUŁGARSKA REPUBLIKA LUDOWA

Mechanizacja rolnictwa

W szybkim tempie odbywa się mechanizacja rolnictwa bułgarskiego. W roku bieżącym na polach pracować będzie 12.000 traktorów i ponad 1.000 kombajnów. W ten sposób ilość traktorów wzrośnie w porównaniu z rokiem ub. o 1/3, a ilość kombajnów prawie dwukrotnie.

Największą ilość traktorów, kombajnów i innych maszyn rolniczych otrzymają ważne tereny rolnicze kraju - Dobrudża i okręgi: starozagorski, pleweński, burgasski, stalinowski.

Zbiory róż

W Bułgarii rozpoczęto zbiory róż kazanłykskich - cennego surowca, z którego wyrabia się słynny bułgarski olejek różany. W roku bieżącym zapowiadają się rekordowe zbiory. Olejek różany jest jednym z ważniejszych artykułów eksportowych Bułgarii. Rząd ludowy poświęca wiele uwagi zwiększeniu produkcji tego artykułu.

W roku bieżącym plantacje róż zostały znacznie powiększone a ich obszar wzrósł dwukrotnie w porównaniu z r. 1944. Ulepsza się stale uprawę gleby i zastosowuje nowoczesną technikę. Spółdzielniom produkcyjnym, zajmującym się hodowlą róż kazanłykskich, państwo udzieliło olbrzymich kredytów oraz niezbędny inwentarz rolniczy. W mieście Kazanłyk została uruchomiona stacja naukowo-badawcza, która hoduje najwyższe gatunki róż oraz opracowuje coraz lepsze metody techniki uprawy.

Fabryki olejków różanych w Kazanłyku i Karłowie pracują już na pełnych obrotach.

Wzrost zaopatrzenia ludności

Zaopatrzenie bułgarskich mas pracujących w artykuły spożywcze i towary powszechnego użytku stale się polepsza. Np. w 1949 r. przedsiębiorstwa handlowe miały do dyspozycji klientów zaledwie 44 rodzaje tkanin bawełnianych, podczas gdy w 1952 r. już 122 rodzaje. W r. 1949 produkowano 25 rodzajów tkanin wełnianych a w 1952 już 49.

Zwiększono również asortyment artykułów spożywczych. W ciągu ostatnich 3-ch lat poważnie wzrosła ilość sklepów w

miastach /o 2.500/ i we wsiach /o 4.000/. Otwarto ponad 300 sklepów wzorcowych.

CHINSKA REPUBLIKA LUDOWA

Zwiększenie dostaw ryżu do Indii

W dniu 26 maja w Pekinie została podpisana umowa w sprawie dostawy 100.000 ton ryżu chińskiego dla Indii. Ryż zostanie dostarczony w ciągu najbliższych kilku miesięcy. Pierwsze dostawy spodziewane są w lipcu. Podano jednocześnie do wiadomości, iż ryż będzie opłacany w walucie indyjskiej.

Jak wiadomo, oferta dostaw ryżu została złożona przez chiński rząd ludowy jeszcze w ub. roku.

Jednakże Amerykanie wywarli na rząd indyjski nacisk w kierunku nie przyjmowania oferty chińskiej. W ten sposób z Chin importowano w ub. roku jedynie 50.000 ton ryżu. Jednakże amerykańskie intrygi wywołały tak wielkie oburzenie na-rodu hinduskiego, że wreszcie rząd Nehru, pod naciskiem opinii publicznej, musiał w roku bieżącym w znacznie szerszym stopniu przyjąć propozycje dostaw chińskich.

Rozwój eksportu szczeciny

Przed wojną światową zapotrzebowanie na szczecinę wynosiło rocznie 12 mln. lbs. z czego Chiny pokrywały około 73%. Chiński eksport szczeciny kształtował się w latach 1935 - 1939 następująco:

	w mln. lbs.
1935	10,2
1936	11,6
1937	8,9
1938	8,0
1939	7,3

Wojna z Japonią wywarła duży wpływ na produkcję szczeciny, na skutek czego eksport jej spadał z roku na rok. Podczas wojny ludowo-wyzwoleńczej produkcja szczeciny mogła być zaledwie nieznacznie zwiększona. Po utworzeniu rządu ludowego osiągnięto natomiast już w r. 1951 prawie przedwojenny poziom.

W r. 1947 ilość nierogacizny wynosiła w Chinach 72,9 mln. sztuk. Na skutek wojny ludowo-wyzwoleńczej zmniejszyła się ona znacznie, lecz dzięki pomocy udzielonej chłopom po oswobodzeniu przez rząd ludowy zaczęła szybko wzrastać.

W latach 1946 - 1949 eksport szczeciny przedstawiał się w sposób następujący:

	w mln. lbs.
1946	10,5
1947	9,8
1948	10,1
1949	7,6

Wskutek wzrostu produkcji szczeciny, od chwili objęcia władzy przez Centralny Rząd Ludowy, eksport jej zaczął wzrastać już w r. 1950. Znaczne ilości wywiezione zostały do Związku

Radzieckiego; również U.S.A. nabyły dużo szczeciny tworząc zapasy. W ramach niemiecko-chińskiego układu handlowego wiele wagonów wysokowartościowej szczeciny chińskiej przybyło od lipca 1951 r. do Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

Szczecina świńska jest poszukiwanym surowcem przemysłowym; popyt na nią stale wzrasta. Przy normalnym zaopatrzeniu światowe zapotrzebowanie na szczecinę szacowane jest na 14 - 16 mln lbs rocznie.

Na skutek wzrastającego zapotrzebowania krajowego u producentów szczeciny /Chiny, Związek Radziecki, Indie, Polska, Argentyna itd./ brak szczeciny coraz bardziej się powiększa. Dlatego też ceny szczeciny na rynku międzynarodowym nieustannie rosną.

Do niedawna znaczna część chińskiego eksportu szczeciny szła przez Hong-Kong. W r. 1949 eksportowano 5,4 mln lbs. o ogólnej wartości 84,7 mln. dolarów hongkonskich. W r. 1950 eksport wyniósł 3,5 mln lbs. o wartości 68,7 mln. dolarów hongkonskich.

Od chwili agresji amerykańskiej na Korei eksport szczeciny podlega kontroli państwowych organów handlu zagranicznego Chińskiej Republiki Ludowej. Chińska szczecina należy do grupy towarów A, t.zn. może ona być eksportowana tylko w zamian za wyroby metalowe, maszyny lub inne artykuły niezbędnie potrzebne Chinom.

Bogate zbiory pszenicy

W całych Chinach zakończono już zbiory pszenicy. W większości rejonów zbiory są bardzo bogate. Według danych tymczasowych zbiory tegoroczne przekroczą o 15% wyniki roku ubiegłego. Obszar zasiewów pszenicy zwiększony został w porównaniu z r. 1951 o 6%, a przeciętne zbiory z każdego mu /1 mu = 1/16 ha/ zwiększył się o 8%.

Szczególnie wielkie zbiory zanotowano w prowincji Pinjuań, gdzie przekroczyły one poziom roku ubiegłego o 38%. Gospodarstwa państwowe i indywidualne tej prowincji dały po 400 - 900 csiniów /csiń = 0,6 kg/ z każdego mu.

C Z E C H O S Ł O W A C J A

Tendencje i funkcje czechosłowackiego handlu zagranicznego.

Osiągnięcie przedwojennego poziomu gospodarki czeskiej po pierwszej wojnie światowej wymagało 10 lat, podczas gdy na ten sam cel po drugiej wojnie światowej wystarczyły 3 lata /1948 r./. Niezależnie od tego Czechosłowacja osiągnęła w pewnych gałęziach przemysłowych produkcję o znaczeniu światowym. Plan pięcioletni /1949 - 1953/ rozpoczął etap przebudowy gospodarki czechosłowackiej.

Przy końcu roku 1952 gospodarka czeska będzie posiadała zupełnie nową strukturę. Na skutek tego również i handel zagraniczny będzie kształtował się nieco inaczej.

Przyspieszone uprzemysłowienie wymaga zwiększonego importu maszyn, surowców dla przemysłu ciężkiego oraz artykułów spożywczych,umożliwiając równocześnie w dużych rozmiarach eksport wyrobów przemysłu ciężkiego, głównie maszynowego i górniczego. Np. w porównaniu z okresem przedwojennym import rudy żelaznej, metali nieżelaznych, maszyn,pszenicy, mięsa itd. wzrósł, podczas gdy przywóz surowców dla przemysłu lekkiego spadł. Należy przy tym uwzględnić, że zmniejszył się udział przemysłu lekkiego w eksporcie czechosłowackim. Udział wyrobów włókienniczych w eksporcie w r. 1929 wynosił 35%, a w r. 1937 - 25% dziś stanowi zaledwie 10% ogólnego wywozu. Z drugiej strony udział wyrobów przemysłu maszynowego i górniczego wynosił w eksporcie r. 1929 - 15%, w r. 1937 - 25% obecnie zaś osiągał prawie 50%. Głównym zadaniem handlu zagranicznego jest popieranie planowej rozbudowy gospodarki drogą dostarczania niezbędnych dóbr w zamian za pewne własne towary. Z tego wynika również, że udział Czechosłowacji w handlu światowym pozostał praktycznie prawie na tym samym poziomie, mimo że produkcja przemysłowa jest obecnie dwukrotnie wyższą niż w najpomyślniejszym roku przed wojną.

Wzrasta handel Czechosłowacji ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej. Udział ich w obrotach Czechosłowacji wynosił w r. 1946/47 ca 15% obecnie zaś wzrósł do 60%. Według danych Europejskiej Komisji Gospodarczej O.N.Z. obroty towarowe pomiędzy Czechosłowacją, Polską, Węgrami, Rumunią i Bułgarią wzrosły z $ 123 mln. w r. 1938 do $ 399 mln. w r. 1949 a obroty tych wszystkich krajów ze Związkiem Radzieckim osiągnęły w r. 1949 $ 544 mln. O ile rok 1949 przyjmiemy za 100, to np. obroty Czechosłowacji ze wszystkimi krajami gospodarki planowej łącznie z Chinami wynosiły w r. 1950 - 111 a w r. 1951 już 152.

Dzięki umowom długoterminowym z tymi państwami Czechosłowacja ma zapewniony zbyt dla nadwyżek swoich wyrobów oraz dogodne źródło surowców, rozmaitych urządzeń i artykułów spożywczych. Wymianie podlegają nie tylko wyroby przemysłu ciężkiego ale i lekkiego. Czechosłowacja eksportuje np. do Związku Radzieckiego i innych krajów gospodarki planowej, obuwie, duże ilości rozmaitego rodzaju szkła, papier, wyroby włókiennicze, cukier i chmiel. Poza tym Czechosłowacja importuje w dużej ilości dobra konsumcyjne, co pozostaje w związku ze wzrostem stopy życiowej ludności.

Rosnący popyt na te towary wymaga zwiększonego importu wyrobów gotowych, surowców. oraz artykułów spożywczych.

Rozwój produkcji przemysłowej w Słowacji

Przewodniczący Rady Pełnomocników omówił w czasie dyskusji nad budżetem Słowacji rozwój słowackiej produkcji przemysłowej, która w roku bieżącym przekroczy prawie pięciokrotnie poziom przedwojenny. Przyrost ogólnej produkcji przemysłowej w Słowacji - stwierdził mówca - wyniesie w roku bieżącym tyle ile cała produkcja w r. 1937 a produkcja przemysłu ciężkiego zwiększy się 2-krotnie w porównaniu z poziomem przedwojennym. W ten sposób produkcja przemysłu ciężkiego wzrośnie 6,5 razy.

Socjalistyczne uprzemysłowienie zmienia do gruntu struktur przemysłu słowackiego. Udział przemysłu ciężkiego w ogólnym

przemyśle Słowacji wynosił około 33,5%. Obecnie osiągnął on 46%, a w r. 1955 powinien osiągnąć nawet 55%. Wydobycie węgla brunatnego w Słowacji zwiększy się w porównaniu z 1950 r. trzykrotnie. Słowacja wyprodukuje w r. 1955 tyle energii elektrycznej, ile wynosiła produkcja energii kapitalistycznej Czechosłowacji w r. 1937.

W porównaniu z r. 1947 inwestycje zwiększyły się w roku bieżącym 3,5-krotnie; od r. 1945 do końca 1951 oddano do eksploatacji 68 nowych wielkich zakładów. W roku bieżącym uruchomionych zostanie dalszych 39 zakładów. O wielkich zmianach świadczy również fakt, że w r. 1934 przewozy towarowe koleją w Słowacji wynosiły 13,50% wszystkich przewozów czechosłowackich, dziś zaś wynoszą one już 30%.

Udział robotników w ogólnej liczbie zatrudnionych podniesie się z 28% w r. 1951 do 37,4% w 1953 r. Ilość robotników przemysłowych zwiększy się z 100.000 osób przed wojną do 300.000 w roku przyszły-m.

Słowacja przekształciła się z kraju o zacofanym rolnictwie w kraj nowoczesnego socjalistycznego przemysłu. W 1921 r. 61% ludności zatrudnionych było w rolnictwie, w r. 1950 - 42%. Obecny zaś udział wyrobów przemysłowych w produkcji kraju wynosi 66%.

NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA

Rola Związku Radzieckiego w rozwoju gospodarczym NRD

Związek Radziecki udzielał i udziela wszechstronnej pomocy Niemieckiej Republice Demokratycznej. Pomoc ta ma wielkie znaczenie dla odbudowy i rozwoju pokojowej gospodarki republiki. Jak podkreślał wice-premier Rau, "obok wysiłków mas pracujących N.R.D. olbrzymią rolę w pomyślnej budowie pokojowej gospodarki i w dalszym podwyższaniu stopy życiowej i poziomu kultury ludności odgrywa coraz bardziej zacieśniająca się współpraca N.R.D. z krajami demokratycznymi, a zwłaszcza ze Związkiem Zadzieckim.

Doniosłą rolę w osiągnięciach gospodarczych republiki odegrały przyjęte przez rząd radziecki w 1950 roku uchwały o zmniejszeniu reparacji o 50% oraz o przekazaniu na własność narodu niemieckiego 21 niemieckich przedsiębiorstw, przejętych w r. 1945 przez radzieckie towarzystwa akcyjne dla zabezpieczenia reparacji. W maju bieżącego roku, rząd Z.S.R.R. przekazał rządowi N.R.D. jeszcze 66 przedsiębiorstw, należących do radzieckich towarzystw akcyjnych, w tej liczbie - kopalnie węgla brunatnego, fabryki kabli i akumulatorów w Berlinie, stocznię "Neptun" w Rostocku, fabrykę samochodów "BMW" w Eisenach, fabryki budowy wagonów, zakłady hutnicze itd.

Ważnym czynnikiem w umacnianiu pokojowej gospodarki N.R.D. jest pomyślny rozwój jej handlu zagranicznego, zapewnimy przez ścisłą współpracę gospodarczą republiki ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej. Udział Związku Radzieckiego i krajów demokracji ludowej w handlu zagranicznym N.R.D. wynosił w 1951 roku 79%.

Ważne miejsce w eksporcie republiki zajmują: wyroby przemysłu maszynowego, przyrządy precyzyjne i optyczne, wyroby przemysłu elektrotechnicznego, chemicznego i in. Jednocześnie Niemiecka Republika Ludowa otrzymuje potrzebne jej surowce i artykuły żywnościowe, urządzenia i maszyny dla przemysłu i rolnictwa. Tak np. dzięki importowi radzieckiej bawełny produkcja przemysłu bawełnianego Turyngii zwiększyła się w 1951 roku 30-krotnie w porównaniu z rokiem 1949.

We wrześniu 1950 roku Niemiecka Republika Demokratyczna przyjęta została do Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej za zgodą rządów wszystkich krajów - uczestników Rady. We wrześniu 1951 roku między Związkiem Radzieckim i Niemiecką Republiką Demokratyczną podpisana została umowa handlowa na lata 1952 - 1955 oraz umowa o współpracy naukowo-technicznej. Umowa o wymianie handlowej przewiduje m.in. dostawy do Niemiec wyrobów walcowanych, żelaza, rudy, zboża, znacznych ilości tłuszczów i olejów, mięsa, bawełny oraz maszyn. Niemiecka Republika Demokratyczna dostarczać będzie Związkowi Radzieckiemu maszyn i urządzeń przemysłowych.

Pomyślny rozwój gospodarki Niemieckiej Republiki Demokratycznej, stanowi poważny wkład niemieckich sił demokratycznych do dzieła walki o pokój. Każdy nowy sukces N.R.D. na polu gospodarczym umacnia front niemieckich bojowników o jedność kraju, o pokój.

Dlatego też narody Związku Radzieckiego i krajów demokracji ludowej witają z zadowoleniem sukces N.R.D. aktywnie pomagając jej w dziedzinie pokojowego budownictwa.

Budżet na 1952 rok

Budżet państwowy N.R.D. na 1952 r. przewiduje duże sumy na rozszerzenie produkcji i obrotów towarowych, na zwiększenie sieci urządzeń kulturalnych i socjalnych oraz zakładów ochrony zdrowia publicznego. Dochody wynosić mają 31.695,1 mln marek a wydatki 31.635,7 mln marek. Nadwyżka dochodów nad wydatkami wyniesie więc w r. 1952 - 59,4 mln marek.

Fakt, że w r. 1952 budżet N.R.D. osiąga nadwyżkę, nabiera szczególnie wielkiego znaczenia, jeśli się weźmie pod uwagę, że w budżecie rządu adenauerowskiego deficyt już w ubiegłym roku finansowym wynosił ca 800 mln marek zachodnio-niemieckich. Należy podkreślić, że zgodnie z planem gospodarczym N.R.D., wydatki na rozwój gospodarki narodowej wzrosną z 3.332,7 mln marek w 1951 r. do 5.117,4 mln marek w 1952 r.. Preliminarz budżetowy przedstawił Izbie Ludowej minister finansów N.R.D, który przy okazji oświadczył, że walka o realizację budżetu państwowego jest środkiem wzmożenia potęgi gospodarczej i politycznej Niemieckiej Republiki Demokratycznej i stanowi jedną z najważniejszych form walki o zjednoczenie Niemiec i utrzymanie pokoju.

RUMUNSKA REPUBLIKA LUDOWA

Porozumienie w sprawie współpracy gospodarczej pomiędzy Rumunią a Węgrami

Niedawno podpisana została w Bukareszcie długoletnia umowa w sprawie współpracy gospodarczej pomiędzy Rumunią a

Węgrami. W ramach tej umowy utworzone zostanie rumuńsko-węgierskie towarzystwo chemiczne, którego zadaniem jest budowa kombinatu gazowo-chemicznego w Rumunii.

Wspólnym wysiłkiem obu państw zostanie wybudowany gazociąg w celu dostarczenia gazu z Rumunii, fabryce chemicznej, którą projektuje się zbudować na terytorium Węgier. Równocześnie gazociąg ten zaopatrzy w gaz szereg rejonów Rumunii.

Umowa przewiduje wspólne użytkowanie sieci elektrycznej wysokiego napięcia, co umożliwi racjonalne wykorzystanie rezerw energetycznych obu krajów.

Węgry będą dostarczać Rumunii maszyny i sprzęt dla przemysłu sodowo-chemicznego, którego produkcja będzie zaopatrywać oba kraje. Zawarta umowa służy dziełu socjalistycznego uprzemysłowienia obu krajów.

Przemysł lekki podwyższa produkcję

Plan gospodarczy Rumuńskiej Republiki Ludowej na 1952r. przewiduje wzrost produkcji przemysłu lekkiego o ponad 34% w porównaniu z 1950 r. w szczególności zakłady przemysłu wełnianego dadzą w tym roku o 31,3% więcej niż w r. 1950, gazownie - o 27%, fabryki obuwia o 59% a fabryki porcelany o 35%.

WEGIERSKA REPUBLIKA LUDOWA

Rozwój przemysłu włókienniczego

Pod względem zaopatrzenia w surowce, przemysł włókienniczy był z wyjątkiem lnu i konopi, uzależniony całkowicie od importu. Przed wojną sprowadzano z USA 70% bawełny, resztę zaś z Egiptu, Turcji i innych krajów; od r. 1945 Związek Radziecki jest głównym jej dostawcą. W r. 1950 3/4 importu bawełny nadeszło ze Związku Radzieckiego, reszta z Egiptu, Brazylii, Indii i Pakistanu. Zużycie bawełny wyniosło w tym roku około 3 mln t.

Obecnie robione są próby uprawiania bawełny na Węgrzech. Odpowiednie do tego celu tereny szacuje się na 153.700 ha. Ze względu na to, że zapotrzebowanie przemysłu w r. 1954 osiągnie około 5 mln t., oszczędność dewiz będzie bardzo znaczna. W r. 1948 podjęto pierwsze próby, wysiewając na obszarze 11 ha bawełnę radziecką i bułgarską. W r. 1949 zasiano 365 ha w roku zaś 1950 już 6.300 ha. Zaplanowano zwiększenie powierzchni uprawy bawełny do 1954 r. do 113.000 ha i przypuszcza się, że już w r. 1955 cały przemysł włókienniczy będzie zaopatrywany w krajową bawełnę.

Przed wojną prawie połowa zapotrzebowania na wełnę potną pokrywana była wełną krajową. W czasie wojny pogłowie owiec zmniejszyło się znacznie. W r. 1938 było na Węgrzech około 1,6 mln. owiec, w r. 1947 mniej niż 0,5 mln. Do r. 1954 zamierza się osiągnąć znowu poziom przedwojenny.

Produkcja lnu i konopi spadła bezpośrednio po wojnie. Dzięki odpowiednim krokom rządu powierzchnia uprawy by-ła w r. 1950 prawie dwukrotnie większa w porównaniu z r. 1948. Obszar uprawy konopi obejmował w 1950 r. około 23.000 ha, tj. o 5.665 ha więcej niż w r. 1938. Zapotrzebowanie przemysłu

jest całkowicie pokryte.

W r. 1949 rozpoczęto próbną uprawę włókna ramie, które jest lepsze od lnu i daje większe zbiory. Obecnie pracuje się nad przezwyciężeniem pewnych trudności technicznych i związanych z jego uprawą.

Przed wojną w trzech fabrykach przerabiano około 900 t. importowanej juty. Na podstawie umów handlowych Indie i Pakistan dostarczają nadal juty, jednakże obecnie czynione są już próby uprawy kenafu, rośliny, która w krajach położonych bardziej na północ, zastępuje jutę. W Związku Radzieckim ta namiastka juty jest pomyślnie hodowana i daje dobre wyniki. Fabryki włókiennicze poniosły w czasie wojny duże szkody. Z 360.000 wrzecion około 160.000 zostało uszkodzonych. Ilość utraconych wrzecion była znacznie większą od ilości warsztatów tkackich, tak że przemysłowi groził poważny brak przędzy.

W r. 1938 Węgry posiadały 206 fabryk przemysłu włókienniczego z 49.000 robotników, z których 23.000 było zatrudnionych w przemyśle bawełnianych, 10.000 w wełnianym, a 16.000 w innych gałęziach. W roku tym wyprodukowano 185 mln. m. tkanin bawełnianych, 19 mln m. materiałów wełnianych i 16 mln.m. sztucznego jedwabiu.

Rozpoczęty w 1947 r. plan trzyletni przewidywał odbudowę przemysłu włókienniczego i zwiększenie jego produkcji o 27% w porównaniu z r. 1938. Najpoważniejszym zadaniem było zwiększenie ilości wrzecion, których przemysł węgierski nie mógł natychmiast dostarczyć. Sprowadzano je początkowo z Anglii. Kwestie te rozwiązano częściowo drogą nabycia w Związku Radzieckim 30.000 wrzecion. Produkcję rozpoczęto w styczniu 1950.

Według rozpoczętego w r. 1951 planu pięcioletniego, produkcja przemysłu włókienniczego ma być zwiększona o 92%. W r. 1954 produkcja tkanin bawełnianych wzrośnie w porównaniu z 1945 rokiem o 97 mln m2, tkanin wełnianych o 14 mln m2, wyrobów dziewiarskich o 2.450 t.

Nowym rodzajem produkcji włókienniczej jest masowa produkcja gotowej odzieży. W planie pięcioletnim przewidziano budowę nowej fabryki konfekcyjnej i rozbudowę już istniejących. Produkcja gotowej odzieży ma wzrosnąć 7 1/2 krotnie w porównaniu z 1949 r.

Eksport tekstylii odgrywa coraz poważniejszą rolę. W 1949 r. eksport ten wynosił według wartości około Ł 5 mln i znajdował się na drugim miejscu po eksporcie zbóż. W latach 1947 i 1949 wyeksportowano ca 20% ogólnej produkcji. Tekstylia są przedmiotem większości węgierskich umów handlowych i z pewnością pozostaną w przyszłości ważną pozycją eksportową.

Przemysłom włókienniczym rząd zapewnił na leżytą podstawę techniczną dla wykonania planu pięcioletniego. Związek Radziecki wysłał swych przodowników pracy, celem dopomożenia rozwojowi przemysłu Węgier, oraz dostarczył nowoczesnych maszyn włókienniczych. Plan przewiduje mechanizację przemysłu bawełnianego, jako najważniejszej gałęzi przemysłu włókienniczego. Np. z Niemieckiej Republiki Demokratycznej ma nadejść duża ilość maszyn, które na skutek swojej wysokiej wydajności pozwalą przejść wykwalifikowanym robotnikom do tkalni innych gałęzi tego przemysłu.

W węgierskim przemyśle wełnianym przerabiana jest radziecka bawełna zwykła i wielbłądzia w tak wielkich ilościach, że import jej z krajów kapitalistycznych został już zmniejszony. Dzięki zastosowaniu szeregu nowoczesnych urządzeń, podnoszących bezpieczeństwo i higienę pra-cy, wzrosła wydajność pracy oraz ilość i jakość produkcji.

II/1779

Europejskie kraje kapitalistyczne

Europejska Unia Płatnicza w maju 1952 r.

Sprawozdanie Europejskiej Unii Płatniczej za maj wykazuje, że głównym wierzycielem Unii stały się Niemcy zachodnie, które osiągnęły nadwyżkę w wysokości $ 66,3 mln. Połowę tej sumy otrzymują Niemcy zachodnie w złocie lub dolarach, reszta zaś będzie zaksięgowana na ich dobro. Saldo dodatnie Belgii za maj wyniosło $ 17,5 mln. i musi być w całości pokryte złotem. Niewielkie salda dodatnie osiągnęły również Szwecja /$ 6,9 mln./, Holandia /$ 11,2 mln./ i Norwegia /$ 2,8 mln./.

Pomiędzy krajami dłużniczymi, pierwsze miejsce zajmuje Wielka Brytania z saldem ujemnym $ 49,4 mln. Sumę tę musi Wielka Brytania pokryć prawie całkowicie złotem. Francja ma nieznaczny deficyt wahający się między $ 500.000 i $ 1 mln. Saldo ujemne w EPU miały ponadto Włochy /$ 22,6 mln./, Szwajcaria /$ 1,5 mln./, Dania /$ 5,5 mln./, Portugalia /$ 5,9 mln./, Turcja /$ 15,6 mln./, Austria /$ 1 mln./, Grecja /$ 2,4 mln./.

Reasumując sprawozdanie EPU stwierdza, że pomimo silnego wzrostu zadłużenia EPU w stosunku do Niemiec zachodnich, zarysowuje się tendencja do wyrównywania sald.

Rada OEEC postanowiła przedłużyć istnienie Europejskiej Unii Płatniczej poza dzień 30 czerwca b.r. ustalając kompromis w sprawie kredytów belgijskich. Według tego kompromisu Belgia umieści we Francji i Wielkiej Brytanii zamówienia zbrojeniowe na sumę $ 50 mln. w celu częściowego wykorzystania niektórych "zamrożonych" kredytów w Unii. Wartość zamówień dla Wielkiej Brytanii wyniesie $ 30 mln. pozostała zaś część przypada Francji.

Osiągnięto również porozumienie odnośnie do wzmocnienia rezerw wymiennych Unii przez przyśpieszenie spłat w złocie przez kraje dłużnicze oraz drogą warunkowego zmniejszenia wypłat w złocie, dokonywanych przez Unię krajom z reguły wierzycielskim. Ponadto przewiduje się utworzenie Funduszu Gwarancyjnego, który byłby zasilany przez wszystkich członków w celu zapobieżenia spadkowi rezerw poniżej minimalnego poziomu $ 100 mln. Należy tu dodać, że w końcu kwietnia rezerwy konwersyjne osiągnęły sumę około $ 350 mln.

B E L G I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Eksport belgijski w maju b.r. wyniósł 10.704 mln.bfr. wobec 10.200 mln.bfr. w kwietniu b.r. Eksport najważniejszych grup towarowych w maju b.r. w porównaniu z kwietniem b.r. przedstawiał się następująco:

	kwiecień	maj
	/w mln.bfr./	
produkty mineralne	767	908
produkty chemiczne	840	749
produkty włókiennicze	1478	1390
metale i wyroby metalowe	4458	4987
maszyny i aparaty	677	764

Jak donosi "Biki" odbyła się ostatnio w Brukseli konferencja belgijskich przemysłowców, zwołana przez uczestników Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie.

Członek Komitetu Popierania Handlu Międzynarodowego, powołanego do życia w Moskwie, baron Allard, otwierając wyżej wspomnianą Konferencję podzielił się z zebranymi swymi wrażeniami z pobytu w Moskwie, jak również omówił wyniki prac Konferencji Moskiewskiej. Podkreślił on wielką wagę handlu z ZSRR, Chinami i krajami demokracji ludowej. Allard stwierdził, że blokada gospodarcza przynosi straty przede wszystkim tym, którzy w niej uczestniczą. "Jedynie pełny rozwój wymiany międzynarodowej - stwierdził mówca - mógłby przywrócić równowagę gospodarce belgijskiej".

Wszyscy uczestnicy Konferencji poparli gorąco tezy wysunięte przez Allarda. Postanowili oni utworzyć specjalne biuro, zajmujące się popieraniem stosunków gospodarczych z Europą Wschodnią i Chinami.

Produkcja

Tymczasowe dane odnośnie do kształtowania się belgijskiej produkcji przemysłowej w maju b.r. w porównaniu z kwietniem b.r. przedstawiały się następująco /1936-1938r=100/:

	maj		kwiecień	
	produkcja	wskaźnik	produkcja	wskaźnik
węgiel /w tys.ton/	2600	107,4	2555	105,2
stal /w tys.ton/	430	166,0	430	166,0
wyroby metalowe /w tys.ton/	163	148,2	163	148,2
budownictwo		118,0		115,0
produkcja włókiennicza		109,8		120,0
produkcja cementu /w tys.ton/	390	156	370	148,0

produkcja papieru /w tonach/	17000	106,3	17724	110,8
produkcja elektryczna /w mln.kWh/	725	166,3	745	170,9
wskaźnik ogólny		142,8		132,5

Ceny

Wskaźniki cen hurtowych w kwietniu b.r. wykazywały dalszy spadek. Spadek ten wyniósł 7 punktów w porównaniu z 13 punktami w marcu b.r. /1948r.=100/

	luty	marzec	kwiecień
produkty zwierzęce	416	403	389
produkty roślinne	495	490	494
tłuszcze	421	399	389
artykuły chemiczne	377	372	360
skóry i skórki	371	352	344
kauczuk	394	392	382
drzewo	714	710	695
papier	677	567	567
art.włókiennicze	458	426	405
materiały budowlane	442	442	444
metale	492	489	486
wskaźnik ogólny	470	457	450

Europejska Unia Płatnicza

Nadwyżka Belgii w Europejskiej Unii Płatniczej w maju wynosiła około $ 17,5 mln. Stanowi to mniej niż przewidywano. Jak wiadomo zakładano, że nadwyżka Belgii w maju utrzyma się na takim poziomie, że Belgia będzie uprawniona do otrzymania części tej nadwyżki w złocie - tj.$ 25 mln.

Potwierdza się opinia z kwietnia /kiedy nadwyżka Belgii w E.P.U. wynosiła już tylko $ 16,9 mln./, że Belgia jest obecnie znacznie mniejszym wierzycielem E.P.U., aniżeli w poprzednich 6-ciu miesiącach.

Aczkolwiek belgijskie ograniczenia dotyczące wysyłki towarów zagranicę oraz wpływów z tytułu płatności za nie przyczyniły się do osiągnięcia tego rezultatu, wydaje się pewnym, że ograniczenia importowe w krajach obszaru szterlingowego i we Francji, miały w tym względzie większe znaczenie.

Pierwszą oznaką złagodzenia belgijskich ograniczeń jest zarządzenie o skreśleniu całego szeregu artykułów podlegających opłatom eksportowym.

Z Waszyngtonu donoszą, że Międzynarodowy Fundusz Monetarny otworzył Belgii 19 czerwca b.r. "kredyt rewolwingowy" na sumę $ 50 mln. Kredyt ten umożliwi zatem wykonanie układów zawartych w Paryżu w ramach Europejskiej Unii Płatniczej. W międzynarodowych kołach finansowych w Waszyngtonie podkreśla się w związku z tym, że Belgia mogła zgodzić

się na spłatę swych dłużników w okresie pięciu lat zablokowanej sumy $ 50 mln., w ratach rocznych wynoszących $ 10 mln., jednakże tylko pod tym warunkiem, że sama uzyska możliwość dysponowania natychmiast taką samą kwotą, aby móc pokryć swoje ewentualne wydatki dolarowe. Należało zatym znaleźć instytucję bankową, która mogłaby dokonać tej operacji. Fundusz Monetarny, do którego rząd belgijski zwrócił się oficjalnie 18 czerwca po uprzednim wybadaniu gruntu, zgodził się na otwarcie tego kredytu. Jest zasadą, że zlecenia wypłaty krajów członkowskich, opiewające na inne waluty niż ich własna, nie mogą przekraczać wysokości ich pierwotnych wkładów w złocie. Udział Belgii, który wynosi $ 225 mln. w 75% wpłacony został we frankach belgijskich i w 25% w złocie, przyczym wpłata w złocie stanowi równowartość $ 56 mln. Zgodnie ze statutem Funduszu Monetarnego, Belgia po uzyskaniu zaliczki w wysokości $ 50 mln. mogłaby dysponować już tylko kwotą $ 6 mln. Porozumienie zawarte 19 czerwca b.r. daje Belgii prawo dysponowania swym udziałem w złocie po wyczerpaniu kredytu na sumę $ 50 mln. Belgia uzyskała zatym możność dysponowania sumą $ 106 mln. Jednakowoż, aby umożliwić wykonanie układu paryskiego, Fundusz Monetarny musiał zgodzić się na warunki spłaty uzgodnione przez Belgię z E.P.U., tj. pięć rat rocznych, z których każda wynosić będzie $ 10 mln.

D A N I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Import duński w I kwartale b.r. wyraził się cyfrą 1.830 mln. koron duńskich i wzrósł o 195 mln.kr.d. w porównaniu z analogicznym okresem 1951 r. Wartość eksportu w omawianym kwartale osiągnęła 1.528 mln.kr.d. i była wyższa o 174mln. kr.d. w porównaniu z analogicznym kwartałem ub.roku.

Główne artykuły importu i eksportu /w mln. koron duńskich/:

	Import	
	1951 r.	1952 r.
metale podstawowe	162,4	218,4
paliwo i smary	245,8	357,7
przędza i tkaniny	201,0	159,1
maszyny	105,3	128,3
pasza	87,7	105,3
zboża i produkty zbożowe	27,5	73,7
wyposażenie transportowe /łącznie ze statkami/	85,1	87,5
włókna przędzalnicze	96,7	59,7
papier i masa papiernicza	67,8	91,0
chemikalia	47,6	50,1
nawozy sztuczne	50,0	71,8
nasiona oleiste,orzechy itd.	81,2	60,4

	Eksport	
	1951 r.	1952 r.
artykuły rolnicze	835,0	861,0
w tym:		
masło	179,0	162,1
bekony	269,8	253,3
ser	38,1	52,0
jaja	104,0	130,2
żywiec	110,3	76,7
mięso	27,0	72,5
wyroby przemysłowe	460,0	587,0
ryby	33,0	47,0
inne towary	26,0	33,0

Finanse

Jak donosi "Neue Zürcher Zeitung" duński Bank Narodowy poraz pierwszy od siedmiu miesięcy utracił w ciągu kwietnia b.r. poważną ilość dewiz. Jeszcze w pierwszej połowie kwietnia b.r. stan posiadania dewiz w Banku zwiększył się o 34 mln. koron duńskich do sumy 152 mln.d.kr., jednakże w drugiej połowie zmniejszył się o 54 mln.kr.d., tak że przy końcu kwietnia zapas dewiz wynosił tylko 98 mln.kr.d.

Bilans dewizowy banków prywatnych wykazał przy końcu marca /za kwiecień brak jeszcze danych statystycznych/, deficyt w wysokości 50 mln. kr.d. Francuski "Moniteur Officiel" podaje, że w pierwszej dekadzie czerwca b.r. Bank Centralny utracił już połowę dewiz. Posiadane w tym czasie rezerwy dewiz wystarczały jedynie na pokrycie importu w ciągu pięciu dni.

Zdaniem pisma Danii grozi w ciągu bieżącego lata poważny kryzys dewizowy. "Neue Zürcher Zeitung" podkreśla, że ten nagły i gwałtowny odpływ dewiz wskazuje na to, jak dalece niepewna jest nadal sytuacja duńskiego handlu i finansów. Główną przyczyną odpływu dewiz jest wzrost importu przy jednoczesnym spadku wywozu ważnych produktów rolnych jak masła i bekonów. Nie przewiduje się przy tym aby sytuacja eksportowa tych artykułów uległa w przyszłości poprawie.

Na stronę importową wywarło wpływ podrożenie materiałów pędnych na skutek poważnego importu węgla ze Stanów Zjednoczonych.

Na kształtowanie się sytuacji dewizowej wywarł również pewien wpływ spadek - o 10% od grudnia ub.r. - duńskich stawek frachtowych.

Stopa życiowa

Szwajcarskie pismo "Die Volkswirtschaft" stwierdza, iż rozwój kosztów utrzymania w ciągu pierwszych czterech miesięcy b.r. wykazał fiasko prób stabilizacji gospodarczej w Danii.

"Neue Zürcher Zeitung" wyraża nawet przypuszczenie, że w roku bieżącym nie uda się Danii powstrzymać inflacyjnego wzrostu cen i płac. Od października 1951 r. zaznaczył się pewien spadek cen niektórych towarów, jak tkanin i obuwia, jednakże wszystkie inne podstawowe pozycje duńskiego wskaźnika kosztów utrzymania, uległy zwyżce. Tak np. artykuły żywnościowe i komorne podrożały o 4 do 5%.

"Biki" donosi, że parlament duński uchwalił w dniu 24 maja b.r. zniesienie kontroli cen masła, wołowiny i wieprzowiny. Spowodowało to natychmiastowy wzrost cen tych artykułów; ceny mięsa wzrosły o 18 do 43%; szczególnie silnie podrożała wieprzowina.

F I N L A N D I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Ujemne saldo bilansu handlowego Finlandii wzrosło w kwietniu b.r. /wszystkie cyfry w mln. marek fińskich/ do 5.915,2 wobec 4.728,0 w poprzednim miesiącu i 1.089,6 w kwietniu 1951 r. W ciągu pierwszych czterech miesięcy b.r. ujemne saldo osiągnęło 13.822,6 wobec 980,5 w analogicznym okresie ub.r.

Według sprawdzonych danych obroty zagraniczne Finlandii w ciągu pierwszych czterech miesięcy b.r. przedstawiały się następująco /w mln. marek fińskich/:

	Import		Eksport		Saldo	
	1951	1952	1951	1952	1951	1952
styczeń	7.516,1	15.197,3	8.290,2	14.637,4	plus 774,1	-559,9
luty	8.614,5	15.763,4	7.307,6	13.143,9	- 1.306,9	-2.619,5
marzec	6.979,9	16.286,8	7.621,8	11.558,8	plus 641,9	-4.728,0
kwiecień	11.282,9	17.304,4	10.193,3	11.389,2	- 1.089,6	-5.915,2

Głównymi pozycjami eksportu fińskiego w kwietniu były /w mln.m.f./:

	luty	marzec	kwiecień
materiały drzewne	3.431,4	3.089,6	3.212,3
masa papiernicza	5.683,2	4.467,2	4.339,9
papier i karton	3.189,7	2.858,8	2.749,5

Wobec niepomyślnych perspektyw eksportowych, władze fińskie uważają za konieczne skontrolowanie dotychczas udzielonych i jeszcze nie wykorzystanych licencji importowych oraz zalecają dużą ostrożność przy wydawaniu nowych pozwoleń.

Praktycznie rzecz biorąc, import fiński jest obecnie wstrzymany wobec czego Szwedzi wystąpili ostatnio w Helsinkach z oficjalnymi zastrzeżeniami.

Zarządzenia fińskie są nie tylko wynikiem zmniejszenia się możliwości eksportowych, lecz również reakcją na niezwykły wzrost przywozu w pierwszych miesiącach roku bieżącego. Wobec tego powstała znaczna nadwyżka importowa, co wywołało poważne zmniejszenie się zapasów dewizowych.

Silny wzrost importu fińskiego jest wynikiem dobrej koniunktury eksportowej w roku ub., co w dalszej konsekwencji spowodowało udzielanie na wielką skalę licencji importowych. Wydano ich w roku ubiegłym na sumę 240 mlrd.m.f., z których do kwietnia nie wykorzystano jeszcze na sumę 100 mlrd.m.f. Wiele z tych licencji nie będzie już wykorzystanych wogóle z powodu pogorszenia się sytuacji dewizowej, reszta zaś zostanie starannie zbadaną.

O tym jak dalece importerzy fińscy liczyli na dalszą pomyślną koniunkturę świadczy fakt, że w pierwszym kwartale b.r. przywieziono 6549 samochodów wobec 827 w analogicznym okresie roku ub. Przywóz towarów włókienniczych wzrósł o - 127%, owoców południowych o - 181% i maszyn o - 156% w porównaniu z pierwszym kwartałem roku 1951.

Produkcja

Prasa fińska coraz częściej donosi o trudnościach powstających w szeregu ważnych gałęzi przemysłu fińskiego w związku z zacieśnieniem się rynków zbytu. Kierownik Urzędu Informacji przemysłu drzewnego oświadczył prasie, że eksporterzy papieru gazetowego będą musieli toczyć ostrą walkę o rynki zbytu i że ograniczenia importowe wielu państw zachodnio-europejskich powodują już zmniejszenie produkcji celulozy. Znaczne trudności przeżywa przemysł tekturowy, którego liczne przedsiębiorstwa na skutek braku zamówień, zostały bądź to zamknięte, bądź ograniczyły produkcję.

Fiński przemysł płyt spilśnionych przeszedł na 4 1/2 -dniowy tydzień pracy z powodu - jak to określa komunikat oficjalny - "katastrofalnego spadku eksportu". Płyty spilśnione należą do najważniejszych pozycji eksportu fińskiego. W roku ubiegłym wyprodukowano 117.000 ton z czego 69.000 ton na eksport. Przyczynę zmniejszenia eksportu stanowi przede wszystkim to, że w roku ub. uruchomiono zagranicą około 30 fabryk płyt spilśnionych. Wywóz fiński skierowany jest obecnie głównie do Indii, Australii i Poł.Afryki. Czynione są starania celem zwiększenia krajowego zużycia płyt spilśnionych.

Również produkcja fornieru ulegnie ograniczeniu. Trudności eksportowe przeżywa także przemysł tartaczny. Według doniesień pisma "Tinekansam Sanomat", sytuacja przemysłu tekstylnego pogarsza się nadal. Szereg przedsiębiorstw przemysłu trykotażowego i wełnianego pracuje w ograniczonej ilości godzin. Wielkie trudności zbytu zaznaczyły się w przemyśle skórzanym i obuwniczym. W wielu przedsiębiorstwach tej gałęzi przemysłu uprzedzono robotników, że w ciągu lata udzielone im zostaną bezpłatne "długoterminowe urlopy". Również przemysłowi metalowemu zagraża wzrost bezrobocia.

Finanse

Jak wykazało ostatnie sprawozdanie Banku Finlandii inflacja w tym kraju postępuje nadal.

Ilość banknotów w obiegu osiągnęła w dniu 31 maja b.r. nową rekordową cyfrę 46.579 mln.marek fińskich, co oznacza wzrost o 242 mln. m.f. w ciągu tygodnia./Podana przez nas w nr.22/57 "WHZ" cyfra obiegu banknotów w lutym b.r. w wysokości 3,3 mlrd.f.mk. jest błędna/. Jednocześnie rezerwy walut zagranicznych spadły w tym czasie o 373 mln.m.f. do 17.400 mln. m.f. Bank Finlandii posiada prawo emitowania banknotów do wysokości posiadanych rezerw walut zagranicznych i złota /wynoszących obecnie łącznie 29.191 mln.marek/ plus 50 mlrd.m.f.

Stopa życiowa

Wskaźnik kosztów utrzymania w ciągu lutego i marca b.r. według urzędowych danych,przedstawiał się następująco /październik 1951 r.=100/:

	1951 r.	1952 r.	
	grudzień	luty	marzec
wskaźnik ogólny	100	101	101
żywność	103	106	106
komorne	100	100	100
opał i oświetlenie	100	98	98
odzież	93	93	91
inne wydatki	99	101	101

Jak dalece wskaźnik powyższy nie odzwierciadla rzeczywistej sytuacji kosztów utrzymania, ujawniają to opublikowane za odpowiednie miesiące wskaźniki cen hurtowych /1935 r.=100/. Zgodnie z tymi danymi, wskaźnik cen chleba i pieczywa wzrósł w marcu b.r. o 11 punktów w porównaniu z poprzednim miesiącem i o 211 w porównaniu z marcem 1951 r.; wskaźnik cen artykułów rolniczych wzrósł odpowiednio o 15 i 204. Według doniesień prasy fińskiej cena hurtowa jaj wzrosła w ciągu kwietnia b.r. od 260 do 300 m.f. za kilogram, wobec 235 m.f. w poprzednich miesiącach.

F R A N C J A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

W uzupełnieniu naszych danych /por."WHZ" 24/59/ odnośnie do kształtowania się francuskiego handlu zagranicznego w maju b.r. podajemy dalsze informacje.

W ciągu prawie całego I półrocza b.r. rząd francuski podejmował szereg kroków, zmierzających do polepszenia stanu swego bilansu handlowego. Jak wiadomo, na początku lutego zniesiona została liberalizacja importu francuskiego, następnie nałożone zostały poważne restrykcje importowe w II kw.b.r. itd.

Mimo podjęcia tych kroków Francja posiadała w maju b.r. w dalszym ciągu ujemny bilans handlowy /jakkolwiek znacznie mniejszy/ w obrocie z właściwą zagranicą. Deficyt bilansu majowego wyniósł 27 mlrd.fr. wobec 47,6 mlrd. w kwietniu b.r.

Jak donosi agencja "Agefi" import Francji z właściwej zagranicy wyniósł w maju 1952 r. /w mlrd.fr./ 97,8 wobec 114,8 w kwietniu, eksport zaś odpowiednio 70,8 i 67,2.

Import Francji z własnych kolonii wyniósł w tym samym czasie 28,7, eksport zaś 48,9.

Całkowity import Francji w maju b.r. wyniósł 4.218.000 t. wartości 126,5 mlrd.fr. wobec 4.798.000 t. wartości 147,8 mlrd. fr. w kwietniu b.r., eksport wynosił zaś odpowiednio 3.233.000 t. wartości 119,7 mlrd.fr. w maju wobec 3.134.000 t. - 123,6 mlrd.fr. w kwietniu.

Zmniejszenie wartości importu z właściwej zagranicy w maju 1952 r. nastąpiło kosztem takich towarów, jak surowce tekstylne, których wwóz w porównaniu z kwietniem zmniejszył się /w mlrd.fr/ o 4,0, metali nieżelaznych o 3,1, węgla o 3,0, produktów ropy naftowej o 2,0, kauczuku o 1,3, papieru i masy papierniczej o 1,0, a także artykułów żywnościowych o 1,7.

Ogólny deficyt francuskiego handlu zagranicznego na pierwsze 5 miesięcy 1952 r. wyniósł.260 mlrd.fr. wobec 80 mlrd. w analogicznym okresie 1951 r.

Poniżej podajemy wg "Secofi" kształtowanie się francuskiego handlu zagranicznego w/g stref walutowych w okresie pierwszych 5 miesięcy 1952 r. w porównaniu z odpowiednim okresem roku ubiegłego:

/ w m l n. f r./

Import	1951 styczeń-maj	1952 styczeń-maj
Ogółem	484.401	597.108
strefa dolarowa	77.544	125.143
w tym:		
Kanada	3.581	15.473
Stany Zjednoczone	62.590	87.089
Ameryka Środkowa	5.254	13.708
inne kraje	6.119	8.873
strefa szterlingowa	192.610	203.215
w tym:		
Wielka Brytania	23.067	24.538
Irlandia	259	666
Islandia	32	136
Wspólnota Brytyjska	39.626	48.710

Kraje OEEC, należące do strefy szterlingowej	62.984	74.050
Kraje szterlingowe nie należące do OEEC	129.626	129.165
Kraje OEEC nie należące do strefy szterlingowej	131.602	178.852
Inne kraje	82.645	89.898
w tym:		
Europa Wschodnia	12.867	22.068
pozostałe państwa	38.475	37.490

/w m l n. f r./

Eksport	1951 styczeń-maj	1952 styczeń-maj
Ogółem	403.343	337.747
strefa dolarowa	50.330	34.361
w tym:		
Kanada	2.594	2.742
Stany Zjednoczone	38.111	24.878
Ameryka Środkowa	4.849	3.287
inne kraje	4.776	3.454
strefa szterlingowa	90.765	71.160
w tym:		
Wielka Brytania	61.643	38.686
Irlandia	1.418	784
Islandia	84	56
Wspólnota Brytyjska	8.719	6.372
Kraje OEEC należące do strefy szterlingowej	71.864	45.898
Kraje szterlingowe nie należące do OEEC	18.901	25.262
Kraje OEEC nie należące do strefy szterlingowej	189.396	163.040
inne kraje	72.852	69.186
w tym:		
Europa Wschodnia	11.258	18.897
pozostałe państwa	33.986	29.005

Z kolei podajemy strukturę geograficzną handlu zagranicznego Francji za pierwsze pięć miesięcy 1952 roku /w tys.fr/

	Import	Eksport
Europa	232.097.329	223.803.118
Azja	123.445.328	28.767.993
Afryka	50.046.514	19.758.311
Ameryka	154.941.207	55.922.151
Oceania	36.577.816	5.922.716

Głównymi dostawcami Francji według wielkości w wyżej wspomnianym okresie były:

Stany Zjednoczone A.P.	87.088 mln.
Niemcy zachodnie	50.216 "
Kuweit	29.992 "
Unia Belgo-Luksemburska	29.256 "
Związek Południowej Afryki	29.061 "
Australia	27.366 "
Arabia Saudyjska	24.753 "
Wielka Brytania	24.537 "
Szwecja	19.928 "
Włochy	16.700 "
Kanada	15.473 "
Holandia	14.571 "
Brazylia	14.536 "
Irak	14.419 "
Szwajcaria	13.652 "
Malaje Brytyjskie	13.587 "
Hiszpania	12.093 "
Pakistan	11.935 "

Głównymi odbiorcami Francji według wielkości w wyżej wspomnianym okresie były:

Szwajcaria	41.016 mln.
Wielka Brytania	38.686 "
Unia Belgo-Luksemburska	31.118 "
Niemcy zachodnie	27.369 "
Stany Zjednoczone	24.878 "
Włochy	14.773 "
Holandia	11.380 "
Brazylia	10.472 "
Finlandia	9.546 "
Szwecja	8.804 "
Egipt	7.549 "
Argentyna	7.528 "
Hiszpania	6.311 "
Turcja	5.264 "
Indie	5.117 "

Produkcja

Jednym z naczelnych problemów, w obliczu których stoi gospodarka francuska jest zaostrzający się bez przerwy kryzys przemysłu włókienniczego. Ostatnio agnecja "France-Presse" doniosła, że komisja gospodarcza Francuskiego Zgromadzenia Narodowego zmuszona była przyznać otwarcie, iż sytuacja francuskiego włókiennictwa jest wprost katastrofalna. Bezrobocie wśród włókniarzy jest coraz większe. W czerwcu zostały jeszcze bardziej skrócone godziny pracy w przemyśle tekstylnym na terenie całej Francji, w niektórych zaś rejonach zamknięto zupełnie wiele fabryk. Jednocześnie import towarów bawełnianych odbywa się po cenach dumpingowych, co jeszcze bardziej pogłębia krytyczną sytuację francuskiego przemysłu włókienniczego. Należy tu dodać, że rów-

nież przemysł jedwabniczy, którego pozycja na tle ogólnego kryzysu była dotychczas stosunkowo najlepsza, napotyka na coraz większe trudności. Popyt zarówno ze strony zagranicy, jak i rynku wewnętrznego zmniejszył się tak znacznie, że produkcja w I kwartale 1952 r. spadła przeciętnie do 2000 t. wobec 2.250 t. w analogicznym okresie 1951 r. Dane te obejmują gotowe wyroby jedwabnicze z jedwabiu naturalnego i sztucznego. Wartość eksportu wyrobów jedwabniczych, która wynosiła przeciętnie w 1951 r. 2 mlrd.fr.miesięcznie, zmniejszyła się w I kw. 1952 r. do 1,5 mlrd.fr. miesięcznie.

Ceny

Agencja "France Presse" donosi, że wskaźniki cen hurtowych we Francji w maju 1952 r. w porównaniu z kwietniem b.r. przedstawiały się następująco /1949 r.=100/:

	kwiecień	maj
artykuły żywnościowe	129,3	127,9
produkty ropy naftowej, węgiel i energia elektryczna	145,8	143,3
artykuły przemysłowe	162,2	159,6
ogólny wskaźnik	146,8	144,6

Wskaźniki cen detalicznych towarów konsumowanych przez przeciętną rodzinę paryską przedstawiały się w maju br. następująco:

	kwiecień	maj
artykuły żywnościowe	142,1	139,0
oświetlenie i opał	174,5	173,1
wyroby przemysłowe	133,3	132,2
usługi	175,0	176,0
ogólny wskaźnik	146,6	144,5

Mimo pewnego, nieznacznego spadku wskaźnika ogólnego, należy stwierdzić, że t.zw."eksperyment obniżki cen" Pinay'a w całości zawiódł. Rzekomy spadek cen, uwidoczniony w statystyce, ma swoje źródło w jej specyficznej konstrukcji. W rzeczywistości bowiem artykuły pierwszej potrzeby w dalszym ciągu drożeją, podczas gdy obniżka cen obejmuje jedynie artykuły najbardziej luksusowe. Dzienniki donoszą również, że na przedmieściach paryskich nastąpiła 10-procentowa podwyżka cen wody. Podniesiono także cenę wina. "Combat" zapowiada, że po zbiorach tegorocznych nastąpi zwyżka cen zboża, co pociągnie za sobą podwyżkę cen chleba.

Ostatnio Zgromadzenie Narodowe uchwaliło rządowy projekt, zakazujący praktyki "narzucania cen". Projekt ten zakazuje przedsiębiorstwom branżowym ustalania cen na mocy porozumienia. Pinay, uzasadniając powyższy projekt, oświadczył że ceny powinny się kształtować na zasadzie podaży i popytu.

Prasa zaznacza, że powyższa uchwała Zgromadzenia Narodowego w niczym nie dotknie wielkich trustów i koncernów, kształtujących ceny, zgodnie ze swymi interesami. Deputowany

socjalistyczny, Gazier, określił projekt Pinay'a, jako "pistolet z papieru, którego nie ulękną się potężne przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe". Projekt Pinay'a, godzi natomiast w drobnych rzemieślników. Zwrócił na to uwagę deputowany komunistyczny, Denis, który oświadczył:"Polityka Pinay'a sprzyja wzrostowi zysków wielkich domów towarowych oraz trustów handlowych i przemysłowych. Ustawa, przyjęta na żądanie Pinay'a przez Zgromadzenie Narodowe nie będzie skuteczna wobec wielkich przedsiębiorców, lecz będzie stosowana przeciwko szewcom, krawcom, fryzjerom itd".

W obliczu debaty nad cenami artykułów rolnych, która musi uwydatnić z całą siłą zagadnienie nożyc cen, rząd Pinay'a ogłosił w dniu 13 czerwca obniżkę cen niektórych artykułów dla rolnictwa. Ceny nawozów sztucznych obniżono o 3,7%, ceny stali dla fabryk produkujących narzędzia rolnicze i traktory o 9-10%. Dużą pomocą w przeprowadzeniu tej obniżki jest dla Pinay'a aktualna presja kryzysowa we Francji.

G R E C J A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Handel zagraniczny w grudniu r.1951 przedstawiał się następująco /w milionach drachm/:

import	-	415.811
eksport	-	200.859

Produkcja

Wskaźnik ogólnej produkcji greckiej wynosił w styczniu roku bieżącego /r.1948 = 100/ - 174.

Obecna produkcja hutnicza i maszynowa wynosi 75% przedwojennej. Przemysł włókienniczy i spożywczy jak również inne gałęzie przemysłu przechodzą poważny kryzys. 72 przedsiębiorstwa włókiennicze musiały przerwać pracę.

Wskutek konkurencji amerykańskich monopoli tytoniowych spadł grecki eksport tytoniu o 75% w porównaniu do poziomu przedwojennego. W związku z tym zwolniono ponad połowę robotników pracujących w przemyśle tytoniowym.

Ceny

Ceny artykułów pierwszej potrzeby wzrosły w ostatnich miesiącach przeciętnie o 25%. Naprzykład ceny chleba i ryb podniosły się o 30%, mięsa o 25%, ziemniaków o 60%, wyrobów włókienniczych o 20%. Pomimo to płace nie uległy w Grecji

podwyższeniu, chociaż realne zarobki spadły o 50%.

Ogólny wskaźnik kosztów utrzymania /r.1948= 100/ wzrósł w lutym z 146 do 148.

L U K S E M B U R G

Sytuacja gospodarcza

Opublikowane przez Bank Międzynarodowy sprawozdanie daje pewien ogólny rzut na kształtowanie się gospodarki Wielkiego Księstwa Luksemburg w ciągu 1951 r.:

Tak więc szczególnie intensywna była działalność przemysłu hutniczego w ciągu całego roku, przy czym produkcja osiągnęła rekordowe wyniki. Stały wzrost kosztów własnych został skompensowany znaczną podwyżką cen eksportowych.

Ku upadkowi chylił się natomiast przemysł skórzany, którego kryzys zaostrza się już od kilku lat. W roku 1951 produkcja tego przemysłu musiała być ograniczona prawie do minimum na skutek niemożności znalezienia jakichkolwiek rynków zbytu.

Przemysł drzewny wzmógł produkcję w porównaniu z r.1950. Nie osiągnął jednak średniego poziomu produkcji z lat poprzednich. Przemysł włókienniczy przeżywał b.ciężki okres, który szczególnie przy końcu roku 1951 znamionowały cechy poważnego kryzysu, podobnie jak to miało miejsce w produkcji win musujących, co wiąże się z ogólnym spadkiem produkcji winnic w ciągu całego 1951 r. oraz z konkurencją zagraniczną.

W rolnictwie stale zwiększa się ilość pastwisk. Wzrost powierzchni pastwisk pozwala z kolei na zwiększenie eksportu mięsa, masła i mleka. Jeśli chodzi o kształtowanie się luksemburskiego handlu zagranicznego w ciągu 1951 r., to według wyżej wspomnianego raportu, osiągnął on rekordowe cyfry, zawdzięczając to bardzo wysokim cenom i dużej ilości wywiezionych towarów.

Według danych opublikowanych przez"New York Herald Tribune" i "Records & Statistics" produkcja luksemburska w I kw.b.r. przedstawiała się następująco:

	1952 r.		
	styczeń	luty	marzec
Ogólny wskaźnik produkcji przemysłowej /1948 r.= 100/	122		
Produkcja rur żelaznych /w tys.ton/	525	529	
Surówka i ferro-stopy /w tys.ton/	275	270	268
Wyroby stalowe /w tys.ton/	266	265	260
Energia elektr. /w mln.kWh./	73		

Wskaźniki kosztów utrzymania w I kw.b.r., przyjmując za bazę 1948 r.=100, przedstawiały się następująco:

styczeń: 120, luty i marzec: 121.

NIEMCY ZACHODNIE

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

W momencie, kiedy prasa zachodnio-niemiecka doniosła z triumfem: "Republika Federalna osiągnęła pełną suwerenność -handel ze Wschodem możliwy, bez konsultowania się z mocarstwami zachodnimi", "Die Welt" brytyjski dziennik, wychodzący w języku niemieckim, doniósł w dniu 4 czerwca 1952 r.: "M.S.A. stosuje sankcje karne wobec niemieckich firm", wykazując tym samym, co rozumieją amerykańscy imperialiści pod pojęciem, "suwerenność". W rzeczywistości 87 zachodnio-niemieckich firm zostało ukaranych ze utrzymywanie stosunków handlowych z krajami Europy Wschodniej i Południowo-Wschodniej. Jest rzeczą jasną, iż utrzymywanie tych stosunków handlowych było dla wspomnianych firm kwestią życia lub śmierci.

W ciągu ostatnich miesięcy, na skutek braku rynków zbytu, spadły ceny hurtowe trykotaży od 40 do 50%, pończoch o 30%, innych zaś wyrobów włókienniczych o 20%, mimo zaś tego "Frankfurter Allgemeine Zeitung" stwierdza, że "poszczególne firmy z konieczności zwiększają objętość swych sprzedaży". Stan zamówień włókienniczego przemysłu uszlachetniającego zapewnia w chwili obecnej zakładom przemysłowym pracę najwyżej na 14 dni, w wyjątkowych zaś wypadkach na 30 dni. Udział eksportu w zbycie produktów przemysłu włókienniczego wyniósł przeciętnie miesięcznie w 1951 r. 93 mln.DM, wobec 88 mln.DM w kwietniu b.r. Francja, Wielka Brytania, Australia, Nowa Zelandia i większość państw południowo-amerykańskich zmniejszyły znacznie w swych programach importowych pozycje odnoszące się do wwozu zachodnio-niemieckich tekstyliów, tak, że według opinii zachodnio-niemieckiego "Gesamtverband für die Textilindustrie" w ciągu najbliższych 12 miesięcy eksport ten ulegnie dalszej redukcji o 1/3.

W przemyśle meblarskim, w samym tylko okręgu Ost-Westfalen /Lippe, ponad 250 zakładów, t.j. od 60-70%, przeszło na skrócony dzień pracy. Przemysł konfekcyjny, będący jednym z najpoważniejszych dostawców dewizowych Niemiec zachodnich, cierpi również na poważne trudności zbytu. Z dnia na dzień zmniejsza się ilość zamówień, tak że wartość eksportu artykułów konfekcyjnych w I kw.b.r., wynosząca 25 mln. DM, nie będzie mogła być osiągnięta w ciągu najbliższych miesięcy. Już teraz wiele zakładów przemysłu konfekcyjnego musi przechodzić na skrócony dzień pracy. Również i przemysł

chemiczny ma poważne trudności zbytu. Przemysł ten przechodzi także na skrócony dzień pracy oraz przeprowadza poważne redukcje robotników. Produkcja spadła w tym roku w porównaniu z przeciętną miesięczną 1951 r. o 40%, produkcja ługu sodowego o 13%, aceto-aldehydu o 20%, barwników o 60%. Eksport całego przemysłu chemicznego spadł ze 176 mln.DM przeciętnie miesięcznie w 1951 do 145 mln.DM przeciętnie miesięcznie w 1952 r.

Na duże trudności napotyka również eksport maszyn. Na temat ten "Hamburger Freie Presse" pisze co następuje:"Widocznym przykładem wzrastających trudności niemieckiego eksportu maszyn jest coraz bardziej zmniejszająca się ilość zamówień w przemyśle instrumentów precyzyjnych".

Jest faktem bezspornym, że rozładowanie tych wszystkich trudności mogłoby nastąpić jedynie w wypadku nawiązania normalnych stosunków z krajami obozu demokracji i socjalizmu, czego zresztą domaga się zachodnio-niemiecka opinia publiczna.

Jak wiadomo prezes radzieckiej Izby Handlowej, Nestierow, oświadczył podczas Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie, że wymiana towarowa między Z.S.R.R. i Niemcami zachodnimi mogłaby łatwo osiągnąć wartość 2 mlrd. rubli. Jak zareagował jednak na taką propozycję, mogącą zapewnić pracę i chleb setkom tysięcy robotników "suwerenny rząd w Bonn"? Oświadczył on poprostu, że zawarte w Moskwie transakcje pozostają w zawieszeniu, gdyż Niemcy zachodnie nie zamierzają podtrzymywać układów handlowych zawartych w Moskwie". Ponadto "suwerenny rząd boński" zgodził się bez zastrzeżeń na ukaranie dziesiątek firm zachodnio-niemieckich, które odważyły się na nawiązanie stosunków handlowych ze Wschodem. Dziś widać już wyraźnie, że wysuwane przez "rząd boński" t.zw. żądanie unormowania handlu ze Wschodem było niczym innym, jak chęcią odwrócenia uwagi publicznej od podpisywanego w owym czasie agresywnego "układu ogólnego".

Produkcja

Wskaźniki zachodnio-niemieckiej produkcji przemysłowej w ciągu pierwszych 4 miesięcy b.r. przedstawiały się następująco:

	1951 r.			1952 r.		
	przeciętny mieś. /1948r=100/	grudzień	styczeń	luty	marzec	kwiecień
Wskaźnik ogólny	216	223	214	214	218	220
wydobycie węgla /w tys.ton/	9.910	9.763	10.669	10.240	10.759	9.714
energia elektr. /w mln.kWh/	4.280	4.765	4.943	4.580	4.754	
stal w sztabach /w tys.ton/	1.125	1.119	1.257	1.232	1.320	1.212
cement /w tys.ton/	1.017	860	749	624	1.072	1.082

	przeciętny mieś. /1948r=100/	1951 r. grudzień	1952 r. styczeń	luty	marzec	kwiecień
surówka i ferrostopy /w tys.ton/	891	951	1.020	988	1.061	1.000
gotowe produkty walcowane /w tys.ton/	780	787	880	842	885	817
samochody: w tys.sztuk						
osobowe	22	20	23	22	23	24
ciężarowe	8	7	8	8	8	8
tekstylia /w tys.ton/	46	40	49	44	44	40

Ceny

Wskaźniki zachodnio-niemieckich cen hurtowych w czterech pierwszych miesiącach b.r. przedstawiały się następująco /w 1938r=100/:

	przecięt.mieś.	1951 r. grudzień	1952 r. styczeń	luty	marzec	kwiecień
Wskaźnik ogólny materiałów podstawowych	250	262	262	259	258	258
w tym:						
art. żywnościowe	200	215	217	216	214	211
towary przemysłowe	284	294	292	288	288	290
wskaźnik kosztów utrzymania	164	170	170	171	171	171

Ekspansja kapitału zachodnio niemieckiego

Od czasu, jak monopoliści niemieccy w lipcu 1951 r. ponownie odzyskali prawo eksportowania kapitałów, eksport ten coraz wyraźniej staje się cechą charakterystyczną odradzającego się imperializmu. Tym niemniej obecny eksport kapitałów imperialistów niemieckich wykazuje pewne cechy odrębne w porównaniu do sytuacji po pierwszej wojnie światowej. Imperializm niemiecki nie ma już roli kierowniczej, ale jest on zależny od swoich starszych partnerów amerykańskich, przy czym jak to stwierdził wicepremier rządu N.R.D. Walter Ulbricht "kapitał finansowy USA dostarcza potentatom monopolistycznym Niemiec zachodnich możliwości eksportowania kapitałów kosztem zainteresowanych kół brytyjskich i francuskich". /"Einheit", 10/1951, str.605/.

Według dotychczasowych danych, eksport kapitałów zachodnio-niemieckich kieruje się głównie do Afryki Północnej i Południowej, Ameryki Łacińskiej, Hiszpanii oraz na Bliski

Wschód i do Kanady. Już w "Białej Księdze w sprawie anglo-amerykańskiej polityki interwencyjnej w Niemczech zachodnich oraz odrodzenia imperializmu niemieckiego" wskazano na to, że imperialiści amerykańscy usiłują zamienić kontynent afrykański w bazę zbrojeniową i wypadową, oraz że imperializm niemiecki stara się również wyciągnąć korzyści ze wzmożonego ucisku Afryki.

Tak np. organ zachodnio-niemieckiego ciężkiego przemysłu "Der Industriekurier" pisał:"Rząd związkowy zamierza poczynić obecnie specjalne kroki celem poparcia, rokujących dobre widoki transakcji w Afryce. Jak donoszą ze strony miarodajnej, główne zainteresowanie koncentruje się wokół sprawy włączenia gospodarki niemieckiej do zapreliminowanego na poziomie $ 8 mlrd. programu USA eksploatacji bogactw naturalnych Afryki".

W obecnej chwili rynek marokański stanowi najgrubszą przynętę dla kapitału i przemysłu zachodnio-niemieckiego. Z "planem La Bonne" przewidującym rozwój zagłębia węglowego i złóż rudy żelaznej w Algerze i Marokko, wiąże się program uprzemysłowienia Północnej Afryki a w szczególności Marokka, uwzględniającym usadowienie się na tych obszarach niemieckich przemysłów.

W wymienionych wyżej zagłębiach prowadzone są intensywne badania geologiczne, które pozwalają stwierdzić obecność znacznych pokładów mineralnych. Kwestia przemysłowego udziału Niemiec zachodnich w metodycznej eksploatacji tych skarbów mineralnych jest postawiona konkretnie i ma być przedmiotem poważnych pertraktacji. Po odbytej ostatnio podróży zachodnio-niemieckich przemysłowców do Marokko utworzony został w Monachium pod kierownictwem zachodnio-niemieckiego delegata do Rady Europejskiej i rzeczoznawcy dla spraw gospodarczych dr. Johannesa Semlera tak zwany "Afrika - Kontor", który zajmuje się translokacją zachodnio niemieckich przedsiębiorstw zbrojeniowych do Afryki Północnej. Zachodnio-niemieccy potentaci zbrojeniowi współpracują ściśle z frankfurcką filią amerykańskich koncernów budowlanych "Atlas - Constructors - Corporation", która wykonuje obiekty budowlane dla armii i lotnictwa USA na terenie Marokko. Wymieniony wyżej Semler jest inicjatorem założonego niedawno grynderskiego towarzystwa przemysłu i finansów INDUFINA, które nawiązało ścisłą "współpracę" z francuską "Société d'Etude pour l'Equipement Minier et Industriel" /SEPEMI/ mającą na celu eksploatowanie zacofanych gospodarczo obszarów Francuskiej Afryki. Obok tego INDUFINA założyła spółkę z zagranicznymi kapitalistami "Société Européenne Industrielle pour Le Maroc" EURIMA/w Casablance.

W tworze tym obok zachodnio-niemieckich firm bankowych, handlowych i przemysłowych partycypują także francuskie, holenderskie, belgijskie oraz szwajcarskie grupy kapitałowe i przemysłowe. EURIMA przyjmuje zastępstwa dla europejskich, a szczególnie zachodnio-niemieckich firm przemysłowych i udziela porad odnośnie do osiedlania się ich we wszystkich częściach francuskiej Afryki.

Jako wyraz tej gorączkowej krzątaniny ekspansywnego kapitału zachodnio-niemieckiego zanotować należy wzmożony udział Niemiec zachodnich w tegorocznych międzynarodowych targach w Casablance /14 - do 29 czerwca/, zamierzone w najbliższym czasie otwarcie zachodnio-niemieckiego konsulatu generalnego w Casablance oraz otwarcie przez niemieckie towarzystwo lotnicze regularnych linii lotniczych między zachodnimi Niemcami a głównymi miastami Północnej Afryki.

Największe wpływy zapewniły sobie koncerny zachodnio-niemieckie w Afryce Południowej. I tak, zakłady samochodowe "DKW-Werke" rozpoczęły w swej filii południowo-afrykańskiej produkcję i montaż samochodów, zaś zakłady "Henschel und Sohn" -Kassel, utworzyły w Johannesburgu, jako filię, nowe towarzystwo akcyjne. Fabryki budowy samolotów Heinkel zakończyły prowadzone z "Morcanti Corporation of South Africa" pertraktacje na temat przygotowań do budowy na terenie Związku Południowej Afryki zakładów samochodowych i lotniczych, koncerny chemiczne "Ruhr-Chemie AG", "Lurgis-AG" i inne budują obecnie wielkie fabryki chemiczne dla eksploatacji węgla kamiennego, fabryka samochodów "Volkswagenwerke" rozpoczęła produkcję w swej filii w Port Elisabeth i stale poszerza hale produkcyjne, zaś koncern Kruppa buduje we Wschodnim Transvaalu nową stalownię, a zakłady "Gutrodmotorenbau" w Stuttgarcie, posiadają poważne udziały w nowo budowanej w pobliżu Pretorii fabryce motorów.

Innym ważnym ośrodkiem eksportu kapitałów zachodnio niemieckich jest Ameryka Płd. Faszystowski rząd Perona zawarł umowę z "niemiecką grupą przemysłową" w celu budowy elektrowni w prowincji Buenos-Aires. Fabryka samochodów "Bergward" zamierza założyć w Argentynie wielką filię. Również generalny dyrektor zakładów "Volkswagen", dr.Nordhoff, przebywał niedawno w Argentynie, celem studiowania zagadnienia budowy zakładów montażowych. Zakłady montażowe firmy "Daimler-Benz AG" są już czynne od końca 1951 r.

W Brazylii monopole niemieskie również przystąpiły już do penetracji kraju. A więc 25 stycznia 1952 r. koncern zbrojeniowy "Mannesmann S.A." przystąpił do założenia towarzystwa afiliowanego - "Sociedad Mannesmann S.A." W kapitale zakładowym, wysokości 400 mln. cruzeiros, "Mannex de Brasil", reprezentujące interesy Mannesmanna w Brazylii, uczestniczy kapitałem w sumie 210 mln. cruzeiros, zapewniając mu absolutną większość. 300 fachowców zachodnio-niemieckich zostało już przez firmę Mannesmann "przesiedlonych" do Brazylii. Nie może również brakować Kruppa tam, gdzie Mannesmann zgarnia zyski. I tak, jak donosi "Neue Zuercher Zeitung", koncern Kruppa "postanowił definitywnie" założyć w Sao Paulo fabrykę parowozów.

Chcąc przeniknąć na rynek Urugwaju /przy czym należy podkreślić szczególną sytuację Urugwaju na terenie Ameryki Łacińskiej, podobną do pozycji Szwajcarii w Europie/ Niemcy zachodnie postarały się przede wszystkim o spowodowanie znacznego deficytu w obrotach z Urugwajem. Bank Centralny Urugwaju zbadawszy wysokość deficytu zahamował zakupy niemieckie i zwrócił się do Bonn o powzięcie zarządzeń, zmierzających do przywrócenia równowagi w obrotach handlowych. Wówczas Niemcy zachodnie wysłały wielkie ilości towarów, na zbyciu których im zależało. Były to towary wysokiej jakości. W ciągu kilku

miesięcy wymiana towarowa wzrosła i Niemcy zachodnie zdobyły w Urugwaju mocną pozycję handlową, rozbudowując w tym okresie czasu sieć przedstawicielstw handlowych. Niemcy nie kryli swych intencji wyparcia innych artykułów zagranicznych dzięki niskim cenom i wysokiemu gatunkowi swych towarów. Wydaje się, że wysiłki eksporterów zachodnio-niemieckich zostały uwieńczone sukcesem, gdyż obecnie szereg większych firm urugwajskich, posiadających uprzednio na składzie towary produkcji angielskiej, amerykańskiej lub belgijskiej, posiada wyłącznie towary zachodnio-niemieckie.

Poza krajami Ameryki Łacińskiej - piszą "Services Economiques et Financiers" - głównym terenem działalności eksporterów zachodnio-niemieckich jest obecnie Bliski i Środkowy Wschód. Eksporterzy ci odgrywali na tych terenach znaczną rolę przed wojną i teraz odnawiają dawne stosunki z tamtejszymi krajami, starając się zdobyć tam możliwie najsilniejsze pozycje. Dotychczasowe wyniki - stwierdza pismo - są tym ciekawsze, że w pierwszym okresie swej ekspansji handlowej, eksporterzy nie mieli jeszcze sieci dyplomatycznej i gospodarczych przedstawicielstw na Bliskim Wschodzie. "Informacje co do gospodarczej penetracji Niemiec zachodnich nie są bynajmniej kompletne", ale można podać kilka charakterystycznych przykładów.

Niemcy zachodnie postarały się wykorzystać napięcie brytyjsko-egipskie na terenie Egiptu. Jednocześnie postarały się wykorzystać też przedłużenie terminów dostaw w przemyśle amerykańskim, ażeby móc szybciej dostarczać maszyn różnych rodzajów do Egiptu. Dalszym czynnikiem, sprzyjającym rozwojowi handlu z Egiptem, był brak dolarów w tym kraju oraz możliwości sprzedawania różnych towarów egipskich /zwłaszcza bawełny i cebuli/ na rynku w Trizonii.

Niedawno powróciła z Trizonii egipska misja finansowa pod kierownictwem wiceministra finansów, złożona z kilku wysokich funkcjonariuszów rządowych. Przeprowadziła ona "poważne rokowania z przemysłowcami Hamburga i Kolonii na temat czynnego ich udziału w różnych podstawowych inwestycjach przemysłowych" w Egipcie.

"Secofi" sygnalizują, że utworzony ma być bank zachodnio-niemiecko-egipski o początkowym kapitale około 1,5 mlrd.fr., dostarczonym przez spółki egipskie i operujące w Egipcie firmy niemieckie, przy czym udział zachodnio-niemiecki w tej sumie ma wynieść 60%.

Jeśli chodzi o Turcję, to w 1951 r. Niemcy zachodnie stały się najlepszym klientem na towary tureckie i drugim co do znaczenia dostawcą do Turcji. Nowy układ handlowy, podpisany w lutym b.r., powinien - w myśl zamierzeń Trizonii - przyczynić się do dalszego rozszerzenia ekspansji na tureckim rynku.

Oprócz tego rozważane są obecnie różne projekty udziału firm zachodnio-niemieckich w poczynaniach na terenie Turcji. Najważniejszy z nich dotyczy utworzenia turecko-niemieckiego towarzystwa produkcji chemiczne, o kapitale początkowym 50mln. funtów tureckich. Kapitał ten będzie dostarczony przez rząd turecki, grupę banków tureckich i różne towarzystwa chemiczne z Niemiec zachodnich - w tym przez Badische Anilin und Sodafabrik /ex-I.G.Farben/ z Ludwigshafen. Strona niemiecka ma dostarczyć maszyn i pomocy technicznej. Sprowadzone wyposażenie

nie będzie podlegało ocleniu w Turcji i towarzystwo będzie korzystać ze zniżonej stopy podatkowej w ciągu pierwszych lat swej działalności. Nowa fabryka dostarczać będzie nawozów chemicznych oraz - jak pisze "Secofi" - "materiałów wybuchowych i innych produktów chemicznych o mniejszym znaczeniu".

"Secofi" omawia dalej stosunki handlowe między Niemcami zachodnimi a Iranem. W roku 1947/48 Trizonia uczestniczyła w eksporcie perskim tylko 0.04%, w 1948/49 - 1,49%, a w 1949/50 - 13,6%; w roku 1950/51 udział ten wzrósł do 17% całości eksportu irańskiego. Wzrost wywozu niemieckiego przedstawiał się następująco: 0,04% w 1947/48, 0,78% w 1948/49, 2,3% w 1949/50 oraz już około 8% w 1950/51 w stosunku do całości perskiego importu. Należy dodać, że przeciętna eksportu z Iranu w ciągu ostatnich 4 lat wyniosła tylko $ 70 mln.rocznie, podczas gdy średnia importu wynosiła $ 120 do 140 milionów. Niemieckie statystyki podają, że już w 1950 r. Trizonia odzyskała swą pozycję w handlu perskim, jaką Niemcy miały przed wojną.

Wyposażenie 26 przetwórni bawełny i 9 przetwórni wełny w Persji jest przeważnie niemieckiego pochodzenia. Podobnie główna wytwórnia wyrobów tytoniowych, jedyna cementownia i największa fabryka mydła posiadają sprzęt zachodnio-niemiecki. Ma on być odnawiany i zastępowany również przy pomocy wyrobów niemieckich.

"Secofi" przewiduje, że "gospodarka irańska zwiąże się jeszcze silniej z ekonomiką Niemiec zachodnich" w związku z tym, że przemysłowcy niemieccy dyskutują obecnie - jak podają "źródła amerykańskie" - sprawę ściślejszej współpracy w realizowaniu gospodarczych projektów Persji.

Jeśli chodzi o Syrię, to koncerny niemieckie /Philip Holzman/ partycypują w tym kraju w kilku wielkich projektach zakładów hydroelektrycznych.

Poza wymienionymi obszarami, od dawna strefą interesów niemieckiego kapitału monopolistycznego jest Hiszpania frankistowska. Również i dzisiaj koncerny zachodnio-niemieckie mają znowu decydujący wpływ w dziedzinie zbrojenia tego kraju. Kilka zachodnio-niemieckich koncernów zbrojeniowych przeniosło już swoje zakłady do Hiszpanii. Tworzy się tam obecnie zachodnio-niemiecko-hiszpański pool zbrojeniowy, którego zadaniem jest włączenie, na wniosek USA, hiszpańskiego przemysłu zbrojeniowego do planu Schumana. Pod koniec ub.r., między trzema koncernami zachodnio-niemieckiego ciężkiego przemysłu /MAN Augsburg, Gute Hoffnungs-Huette w Oberhausen i zbliżoną do tych dwóch towarzystw firmą Schloemann, A.G. w Duesseldorfie/ - z jednej strony, a półpaństwowym "przedsiębiorstwem dla popierania ciężkiego przemysłu w Madrycie - zawarta została "umowa ramowa odnośnie do współpracy w uprzemysłowieniu Hiszpanii". Monopole zachodnio-niemieckie usiłują zdobyć w ten sposób decydujący wpływ w hiszpańskim przemyśle zbrojeniowym oraz nowe źródła zysków. Również zakłady Didier w Wiesbadenie, jak również zachodnio-niemieckie zakłady Zeissa zakładają obecnie fabryki w Hiszpanii. Umowa zawarta przez zakłady Zeissa, przewiduje przeniesienie produkcji niemieckiej na terytorium hiszpańskie, przekazanie patentów i licencji oraz zaangażowanie pokaźnej liczby fachowców niemieckich do fabryk hiszpańskich.

Kapitał zachodnio-niemiecki wyciąga także swoje macki aż do Kanady. Tak np. - pisze "die Welt":"Szereg przedsiębiorstw niemieckich projektuje obecnie założenie filii w Kanadzie.Część tych zakładów będzie poprostu filiami towarzystw niemieckich, podczas gdy inne pracować będą z udziałem 50% kapitałów kanadyjskich".

Strona niemiecka ma również"dostarczyć personel techniczny"."Industrie-Kurier" ujawnia o jakie inwestycje tu chodzi:

"Różnica w porównaniu z dawniejszym rozwojem gospodarczym polega na tym, że inwestycje te stanowią raczej przedłużone ramię amerykańskiej gospodarki zbrojeniowej i że prawdziwe podniesienie poziomu produkcji nie jest zamierzone". Dodać należy, że eksport kapitałów, dokonywany przez zachodnio-niemieckie monopole zbrojeniowe nie daje korzyści Niemcom, lecz przeciwnie-przynosi im dotkliwe szkody, za które płacić muszą masy pracujące Niemiec zachodnich, ponieważ pociąga on za sobą zmniejszenie inwestycji w kraju. Eksport kapitałów świadczy jednak również o tym, jak duże być muszą znowu zyski trustów i koncernów zachodnio-niemieckich, jeśli mogą one znowu inwestować je zagranicą. Nawet według przesadzonych danych zachodnio-niemieckiego Urzędu Statystycznego, udział przedsiębiorców w dochodach przemysłu wzrósł o 62% z 6.300 mln.marek w I półroczu 1950 r. do 10.200 mln. marek w I półroczu 1951 r. Pomimo to próbują zachodnio-niemieckie monopole zbrojeniowe finansować swój eksport kapitałów nie ze wzrastających zysków, ale drogą wyduszenia potrzebnych środków od ludności. Stworzyły one sobie odpowiednią do tego podstawę "prawną", korzystając z "ustawy o pomocy inwestycyjnej w gospodarce" z 7 stycznia 1952r. Na mocy tej ustawy koncerny energetyczne, węglowe, żelazne i transportowe - zaangażowane głównie w eksporcie kapitałów - otrzymać mają tylko w r.b. od pozostałych gałęzi gospodarki przemysłowej miliard marek dla "zaspokojenia najpilniejszych potrzeb inwestycyjnych przemysłów kluczowych". Dodać jeszcze należy, że koncerny zbrojeniowe korzystają z poważnych ulg podatkowych i upoważnienia do wprowadzania znacznych podwyżek cen.

Zachodnio - niemieckie monopole zbrojeniowe eksportują zatem część swoich kapitałów za granicę, stwarzając sobie w ten sposób w Afryce, Ameryce i innych częściach świata dodatkowe źródła zysku, wyciskając z ludności wysyłane za granicę sumy za pomocą podwyżek cen i podatków. Wszystko to świadczy wyraźnie o tym, jakimi sposobami odrodzony imperializm niemiecki eksploatuje nie tylko obce narody, ale również własny naród dla podniesienia swoich zysków.

Toteż walka całego narodu niemieckiego przeciwko temu odrodzonemu imperializmowi niemieckiemu i jego sojusznikowi amerykańskim monopolom wojennym, jest walką o zapewnienie egzystencji narodu niemieckiego, walką o życie i egzystencję każdej poszczególnej jednostki.

N O R W E G I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Eksport norweski /bez statków/ spadł w kwietniu b.r. /wszystkie cyfry w mln. koron norweskich/ do 300 wobec 399 w marcu b.r. W okresie styczeń - kwiecień b.r. eksport osiągnął 1.423 i był wyższy o 126 od wywozu w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Import Norwegii /bez statków/ w kwietniu b.r. wyraził się cyfrą 485 wobec 473 w marcu b.r. W okresie styczeń - kwiecień b.r. osiągnął on 1.898 i wzrósł o 250 w porównaniu z a-na-logicznym okresem 1951 r.

Spadek eksportu pod względem wartości objął głównie grupę towarów przemysłu drzewnego, metale, ryby i pasze.

Wywóz aluminium rodzimego z Norwegii był w kwietniu o 50% niższy niż w marcu.

Sprzedaż statków norweskich zagranię wzrosła z 38 mln. kr.n. do 76 mln. kr.n., zakupy zaś statków z zagranicy zmniejszyły się o 93 mln. kr.n.

P r o d u k c j a

Jak podaje prasa norweska, coraz więcej przedsiębiorstw przemysłu obróbki drewna w Norwegii zamyka się lub ogranicza produkcję w związku z trudnościami w dziedzinie eksportu. Przedsiębiorstwo "Mesna Treslipperi og Kartonfabrikk" w miasteczku Mesna, w pobliżu Lillehammer, zwolniło wszystkich robotników i urzędników - łącznie 290 osób. Fabryka kartonu "VRENA" /w prefekturze Hedemark/ powiadomiła swych robotników i urzędników, że zostaną oni zwolnieni po urlopie, udzielonym jednocześnie wszystkim pracownikom tego za-kładu. Zakła-dy obróbki drewna, Hunton Bruk, w Jävik udzieliły wszystkim robotnikom "długoterminowego urlopu".

Według oświadczenia dyrektora trustu papierniczo-celulozowego Union, Micheleta, ostatnio wstrzymała produkcję papiernia w mieście Skien, a z dniem 21 czerwca miała wstrzymać produkcję także należąca do tego samego trustu fabryka papierniczo-celulozowa, Klosterfoss.

Zgodnie z doniesieniem pisma "Norges Handels-og-Sjøfartstidende", przedsiębiorstwa przemysłu zapałczanego będą zmuszone w niedługim czasie ograniczyć produkcję wskutek trudności zbytu.

Zamykanie przedsiębiorstw produkcji cywilnej w Norwegii staje się coraz częstszym zjawiskiem. Już w kwietniu fabryki obuwia i garbarnie w zachodniej Norwegii wstrzymały

produkcję. W zakładach zostali tylko robotnicy pracujący w magazynach i pracownicy biurowi, zaś wszystkich pozostałych robotników zwolniono. Podobnie rzecz ma się w przemyśle kauczukowym i chemicznym. Największy w kraju zakład przemysłu gumowego w Askim, wskutek zupełnego zahamowania sprzedaży, zwolnił już część robotników.

Pisma norweskie coraz częściej wypowiadają się za postulatem położenia kresu dumpingowi towarów w Norwegii. Przedsiębiorcy nawołują, ażeby władze natychmiast wprowadziły cła ochronne.

Norweska flota wielorybnicza ma być zimą 1952/53 zmniejszona o prawie 30 statków, w związku z silnym spadkiem cen tranu wielorybiego i trudnościami w zbycie tego towaru. Z produkcji w sezonie 1950/51 Norwegia nie zdołała sprzedać 95.000 ton. Spośród 10 norweskich pływających fabryk przemysłu wielorybniczego, jedna - "Antarctica" - ma być przebudowana na tankowiec.

F i n a n s e

Norweski bilans płatniczy zamknął się w pierwszym kwartale b.r. nadwyżką w wysokości 250 mln. koron norweskich w porównaniu z 120 mln. kr.n. w analogicznym okresie roku ubiegłego. Na stan ten wpłynęła poprawa bilansu towarowego i usług.

Jednym z najważniejszych źródeł dochodów były wpływy z żeglugi, które w ciągu I kwartału b.r. wzrosły o około 60% - z 380 mln. kr.n. do 595 mln.

Pod wpływem nacisku U.S.A., wbrew woli własnego narodu, rząd norweski zmuszony był w roku ubiegłym podwyższyć kilkakrotnie wydatki na zbrojenia. Do dnia 1 lipca 1954 r. Norwegia ma wydatkować na zbrojenia 3,4 mlrd. kr.n., z czego 2,75 mlrd. kr.n. ma pokryć z własnych środków. Budżet na rok finansowy 1952/53 przewiduje na cele zbrojeniowe sumę 1.290 mlrd. kr.n. Z kwoty tej 972 mln. kr.n. pokryje kraj we własnym zakresie, 178 mln. kr.n. ma Norwegia otrzymać w ramach pomocy marshallowskiej, zaś 140 mln. kr.n. ma uzyskać w formie "specjalnej dotacji" ze Stanów Zjednoczonych. Na rozkaz U.S.A. Norwegia będzie musiała również przeznaczyć w bieżącym roku finansowym 246 mln. kr.n. na budowę lotnisk. Jak niesłychanie wysokie są obecne wydatki na cele zbrojeniowe wynika to z porównania z rokiem 1938, kiedy wyraziły się one jedynie cyfrą 67 mln. kr.n. Również w roku finansowym 1947/48 wyniosły one tylko 206 mln. kr.n.

S Z W A J C A R I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Według ostatnich danych import szwajcarski w maju br. wzrósł o 22,2 na 472,3 /w maju ub. r. 524,6/ mln. fr., eksport zaś wzrósł o 52,8 na 406 /383,9/ mln. fr. Ujemne saldo bilansu handlowego wyniosło więc 66,3 mln. fr.

	import w mln.fr.	eksport w mln.fr.	saldo	procentowe pokrycie eksportu przez import
maj 1951 r.	524,6	383,9	- 140,7	73,2
kwiecień 1952	450,1	353,2	- 96,9	78,5
maj 1952	472,3	406.0	- 66,3	86,0
Styczeń-maj 1951	2618,4	1843,7	- 774,7	70,4
Styczeń-maj 1952	2325,9	1900,4	- 425,5	81,7

Jeśli chodzi o kształtowanie się wskaźników szwajcarskich "terms of trade" w maju b.r. /1938 r. = 100/, to przy imporcie, biorąc ogólnie, spadły one o 6 punktów do 244 /w maju ub. r. 251/. Wskaźnik grupy artykułów żywnościowych wyniósł 293 /298/, surowców 254 /271/, fabrykatów 204 /202/. Wskaźnik cen eksportowych wzrósł w maju b.r. w porównaniu z kwietniem b.r. z 258 na 261 /154/ punktów, w tym wskaźnik grupy wyrobów gotowych wyniósł 271 /259/, artykułów żywnościowych 221 /212/, surowców zaś 217 /255/.

Jak donosi prasa szwajcarska, eksporterzy szwajcarscy napotykają, nie tylko na coraz większe trudności w zbycie swych towarów na rynkach zagranicznych, ale również tracą tam swe dotychczasowe pozycje.

W szczególności Szwajcaria napotyka na wzrastającą konkurencję Niemiec Zachodnich na rynku egipskim.

Handel Szwajcarii z Egiptem komplikuje się również na skutek tego, że zakupy egipskiej bawełny zmniejszyły się bardzo w ostatnim czasie. Należy zaznaczyć, że w ciągu dwóch ubiegłych lat Szwajcaria zakupywała w Egipcie 96% całej swej importowanej bawełny. Przed wojną odsetek ten wynosił 60%, na początku zaś roku 1952 zmniejszył się do 24%.

P r o d u k c j a

Według doniesień pisma "Die Volkswirtschaft" w szwajcarskiej produkcji rolnej zanotowano w I kw. b.r. w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku spadek dostaw mleka o 2,1%,

podczas gdy zwiększył się bardzo ubój. W porównaniu z ubiegłym rokiem ubój bydła zwiększył się o 21%, świń o 23%, cieląt o 8%, dzięki czemu import bydła rzeźnego wyniósł w I kw. b.r. tylko 44.000 q. wobec 86.000 q. w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Wskaźnik cen produktów rolnych wyniósł przy końcu marca 96,3 /1948 r. = 100/ na skutek spadku cen cieląt, świn i jaj. Wzrósł natomiast wskaźnik cen rolniczych środków produkcyjnych o 0,3 punkta do 105,6. Wzrost ten wywołany jest zwyżką kosztów budowlanych oraz zwyżką cen nawozów sztucznych, nasion i ma-szyn rolniczych. Jeśli chodzi o produkcję przemysłową, to podobnie jak inne kraje zachodnio-europejskie, również i Szwajcaria przeżywa zaostrzający się kryzys przemysłu włókienniczego, który zaczyna przenosić się stopniowo na inne gałęzie produkcji. Działalność inwestycyjna na odcinku przemysłu dóbr konsumcyjnych zmalała do tego stopnia, że zaczyna to mieć wpływ na kurczenie się produkcji maszyn i aparatów precyzyjnych. W przemyśle metalowym ma miejsce również zahamowanie koniunktury w wyniku znacznego zmniejszenia się zamówień oraz coraz częstszego żądania przez odbiorców udzielania im kredytów długoterminowych.

Europejska Unia Płatnicza

Def-icyt szwajcarski w E.P.U. wyniósł przy końcu maja $ 1,5 mln. wobec $ 39 mln. w kwietniu i $ 22 mln. w marcu. Wyrównanie salda ujemnego nastąpi za pośrednictwem wpłacenia połowy tej sumy w złocie przez Szwajcarię na rzecz E.P.U. oraz przez przyznanie drugiej połowy Szwajcarii w formie kredytu. W konsekwencji szwajcarska kwota zmniejszyła się w maju do 723,9 /w kwietniu 730,7/ mln. fr. szw., z czego na kredyt szwajcarski na rzecz E.P.U. przypada 471,3 mln. fr. szw., zaś na płatności Unii w złocie na rzecz Szwajcarii - 252,6 mln. fr. szw.

Szwajcarska Rada Związkowa uchwaliła przedłużyć udział Szwajcarii w E.P.U. o dalsze dwa lata. Kwota szwajcarska w wysokości 1057 mln. fr. szw. ma być utrzymana na dotychczasowej wysokości.

W pierwszym roku wysokość udzielonych ew. przez Szwajcarię kredytów na rzecz E.P.U. nie przekroczy sumy 275 mln. fr. szw. Rada Związkowa wypowiedziała się również za wniesieniem do E.P.U. pewnej sumy, o ile zaszłaby konieczność wzmocnienia kapitału zakładowego Unii.

T R I E S T

Przeładunki portowe

Ostatnie dane za r. 1951 wskazują, że przeładunki portu triesteńskiego w r. 1951 przekroczyły pod względem ilościowym poziom przeładunków przedwojennych i wyraziły się

11/16.05

cyfrą 3,7 mln. ton, z czego 2,67 mln. ton ładunków wyszło z portu, a 1,06 mln. ton doń weszło. Ilość ta stanowi ca 1/3 ilości przeładunków Hamburga. Tym niemniej nastąpiło pewne niepomyślne dla Triestu przesunięcie punktu ciężkości przeładunków z wa--rtościowej drobnicy na towary masowe. Naprzykład w r. 1938 przeładunki drewna i minerałów stanowiły zaledwie 1/4 ogólnych przeładunków, w roku zaś 1951 stanowiły one ponad połowę.

Wśród ładunków wchodzących do portu, zboże i artykuły spożywcze wynosiły w r. 1951 700.000 ton, czyli dwukrotnie więcej niż w roku 1938. Przeładunki węgla wzrosły do 650.000 ton wobec 175.000 ton w okresie przedwojennym, a ropy naftowej do 690.000 ton, wobec 630.000 ton.

Ruch statków, wychodzących z portu triesteńskiego, znajduje się na równie wysokim poziomie co w portach Argentyny, Indii i Stanów Zjednoczonych A.P. W przeładunkach dominuje w obu kierunka-ch Austria, która coraz bardziej staje się zapleczem Triestu.

Udział Austrii w towarach przybywających do Triestu drogą lądową wynois 66% /w roku 1938 - 33%/, a w wychodzących 80% /w r. 1938 - 50%/. Ogółem Austria przeładowała w porcie triesteńskim 1,8 mln. ton, Czechosłowacja i Węgry 100.000 ton, Włochy 80.000 ton, Niemcy zachodnie 57.000 ton i Jugosławia 43.000 ton.

W I E L K A B R Y T A N I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Według ostatnich danych, eksport brytyjski w maju b.r. wyniósł Ł 235,7 mln. wobec Ł 229,1 mln. w kwietniu b.r. i Ł 257,8 mln. przeciętnie miesięcznie w I kw. b.r. Import brytyjski w tym samym okresie wykazał dalszy spadek do Ł 320,4 mln. wobec Ł 325,5 mln. w kwietniu i Ł 328,1 mln. przeciętnie miesięcznie w I kwartale b.r.

Reeksport spadł w maju do Ł 9,8 mln. wobec Ł 11,9 w kwietniu i Ł 18,3 mln. przeciętnie w I kwartale b.r.

Brytyjski deficyt handlowy wyniósł Ł 84,7 mln., wykazując pewną poprawę w porównaniu z deficytem kwietniowym /Ł 96,1 mln./, ale pogorszenie o prawie Ł 14 mln. w porównaniu z przeciętnym miesięcznym deficytem w I kwartale b.r.

Poniższa tabela ilustruje kształtowanie się brytyjskiego handlu zagranicznego w maju b.r. w porównaniu z kwietniem b.r. oraz w ciągu pierwszych 5 miesięcy b.r. w porównaniu z analogicznymi okresami ub. r.:

	1952 r. kwiecień - maj w mln. Ł		Pierwsze 5 miesięcy 1951 r. w mln. Ł	1952 r.
eksport /fob/	229,1 x/	235,7	1095,8	1238,1
import /cif/	325,2	320,4	1499,4	1629,9
saldo ujemne	96,1	84,7	403,6	391,8

W maju b.r. eksport do Stanów Zjednoczonych A.P. wzrósł w porównaniu z kwietniem r.b. o 18%, a do Kanady - o 30%.

Coraz większe natomiast zaniepokojenie wywołują w brytyjskich kołach handlowych i przemysłowych ograniczenia importowe wprowadzone przez Australię. W celu osłabienia tych ograniczeń, Zrzeszenie Przemysłowców Brytyjskich zwołało na początku czerwca konferencję, w której uczestniczył australijski premier Menzies i ponad 170 przedstawicieli przemysłu brytyjskiego. Korespondent pisma "Financial Times" donosi w związku z tym, że Menzies odmówił ustalenia terminu, do którego obowiązywać będą restrykcje australijskie, dotyczące w szczególności eksportu brytyjskiego. Oświadczył on również, że australijski import w 1951 r. był "zbyt wielki w wyniku olbrzymich dochodów, pochodzących ze sprzedaży wełny", i że rząd australijski zamierza obecnie doprowadzić swój import "do normalnego poziomu".

Po Australii, Nowej Zelandii i Egipcie obecnie i Afryka Południowa postanowiła zmniejszyć przywóz towarów brytyjskich. Dzienniki londyńskie donoszą, że minister komunikacji Związku Południowej Afryki oświadczył w parlamencie, iż musi anulować szereg poważnych zamówień w Wielkiej Brytanii z powodu zbyt odległych terminów dostaw i nieprzestrzegania podjętych zobowiązań przez firmy brytyjskie. Dodał on, że zamówienia te przekaże innym krajom. W grę wchodzą Niemcy Zachodnie, Belgia, Szwajcaria i U.S.A.

Również i w koloniach azjatyckich handel brytyjski napotyka na coraz większe trudności. Trudności te są w pierwszym rzędzie konsekwencją wrogiej polityki w stosunku do Chińskiej Republiki Ludowej, uderzają zaś one bezpośrednio w posiadłości brytyjskie w południowo-wschodniej Azji.

Hong-Kong, będący jedną z ważniejszych kolonii brytyjskich na Dalekim Wschodzie, jest właściwie sparaliżowany. Był on dawniej bardzo żywotnym punktem tranzytowym i najpoważniejszym źródłem dochodów z handlu reeksportowego.

Wiele firm w Hong-Kongu zostało zamkniętych, skutkiem czego z każdym dniem wzmaga się głód i nędza wśród robotników. Wzrastający kryzys gospodarczy w połączeniu z działalnością agentów Kuomintangu na terenie Hong-Kongu, używanego jako bazy wojennej przeciw Chińskiej Republice Ludowej, czynią z Hong-Kongu poważny zapalny punkt na Dalekim Wschodzie. W styczniu 1952 r. "Economist" stwierdził, że embargo grozi rozwojowi stosunków handlowych nie tylko Hong-Kongu, lecz całego obszaru, przylegającego do Morza Chińskiego.

x/ Łącznie z reeksportem.

Wbrew polityce rządowej, brytyjskie koła handlowe, które zdają sobie sprawę z krytycznej sytuacji gospodarczej w jakiej znajduje się Anglia, próbują na własną rękę znaleźć wyjście z tej ciężkiej sytuacji.

W dniu 10 czerwca powróciła z demokratycznego sektora Berlina do Londynu delegacja, składająca się z 5-ciu angielskich kupców, którzy prowadzili pertraktacje z przedstawicielami Chin, celem wykonania umowy, zawartej w Moskwie w kwietniu b.r. między obu delegacjami.

Jak wynika ze wspólnego oświadczenia, zbyt brytyjskich tekstyliów i chemikalii uzależniony jest od nabywania przez angielskich kupców produktów chińskich, uzgodnionych umową.

Ogólne zagadnienia, dotyczące płatności w szterlingach, wysyłki i inne kwestie natury technicznej zostały pomyślnie załatwione. Zostały również uzgodnione ilości i specyfikacje tekstyliów na sumę Ł 3,5 mln. i chemikalii na sumę Ł 3 mln. Do tekstylii należą: wełna czesankowa Ł 1,7 mln., wełna surowa Ł 0,3 mln.x/ oraz przędza jedwabiu sztucznego Ł 0,3 mln., a do chemikalii: chemikalia pochodzenia organicznego Ł 0,75 mln., przemysłowe Ł 1,1 mln. i farmaceutyki Ł 1,15 mln. Chińska delegacja złożyła oferty i dostarczyła specyfikacji na soję, szczecinę, drewno, oleje, jaja mrożone, nasiona oleiste, makuchy, artykuły pochodzenia zwierzęcego oraz inne artykuły chińskie, które - jak wiadomo - miały tradycyjny rynek zbytu w Anglii przez bardzo długi okres. Pertraktacje w sprawie metali trwają. Na zakończenie oświadczenie podaje, że dyskusja prowadzona była na "zasadach wyłącznie handlowych" i dostarczyła słusznych podstaw do przypuszczeń, że wszystkie transakcje w ramach zawartej umowy handlowej mogą być załatwione pomyślnie.

Fakt powyższych pertraktacji świadczy doskonale o tym, jak wielkie możliwości otwierają się przed brytyjskim handlem na Wschodzie. Jednak rząd brytyjski, podporządkowując się dyrektywom Waszyngtonu, odgradza się sztucznymi barierami od swych naturalnych i tradycyjnych partnerów handlowych, prowadząc gospodarkę swego kraju do katastrofy. Ciężką sytuację gospodarki brytyjskiej na obecnym etapie najlepiej charakteryzują wypowiedzi Churchilla i Butlera.

"Biję w dzwon alarmowy, a nie w ostrzegawczy" - powiedział Churchill w czasie swego przemówienia na temat sytuacji gospodarczej W.Brytanii. Premier brytyjski oświadczył, że W.Brytania walczy o przetrwanie jako "naród niezależny i samowystarczalny. Głowa nasza znajduje się ponad wodą, ale nie wystarcza to, by móc płynąć. Musimy płynąć i to płynąć przeciwko prądowi. Chwilowo możemy powiedzieć, że zachowujemy nasz stan posiadania. Nie możemy się tym zadowolić, by w obecnych warunkach ciągłych zmian i kryzysów prowadzić niepewny żywot na krótką metę. Musimy zawrzeć solidne układy handlowe z krajami Wspólnoty oraz z całym światem, jak również stworzyć rezerwy energii i kapitału, które pozwolą nam przeciwstawić się naciskowi międzynarodowych spekulantów. Tylko w ten sposób będziemy silni i niezwyciężeni mimo wszelkich przeciwności".

x/ wyroby bawełniane Ł 0,9 mln., wyroby wełniane Ł 0,3 mln.

Premier kontynuował swoje rozważania, stwierdzając, że "kraje i narody, które zwyciężyliśmy w czasie wojny, mają dzisiaj solidniej zapewniony byt, niż my sami".

Alarmujące wypowiedzi Churchilla, ujawniające katastrofalną sytuację gospodarczą W. Brytanii, przyjęte zostało przez prasę brytyjską jako wstęp do przemówienia kanclerza Butlera.

Kanclerz W.Brytanii - Butler - zakomunikował, że brytyjskie rezerwy w złocie i dolarach obniżyły się do końca marca o da--lszych Ł 10 mln. W marcu b.r. rezerwy w złocie i dolarach stopniały o $ 71 mln., w lutym o $ 266 mln., a w styczniu o $ 299. Łączne rezerwy walutowe W.Brytanii, które są jednocześnie rezerwami całego bloku szterlingowego, wynosiły w końcu marca zaledwie Ł 600 mln. Butler dodał, że w sumie rezerw znajduje się już kwota pierwszej raty amerykańskiej pomocy zbrojeniowej, wynoszącej $ 300 mln. W toku dalszych swych wypowiedzi kanclerz skarbu położył nacisk na konieczność zrównoważenia bilansu handlowego i zapowiedział zmniejszenie podaży towarów na rynek wewnętrzny w celu zwiększenia wywozu, co jeszcze bardziej ogołoci rynek brytyjski z towarów.

"Daily Worker", komentując te przemówienia, pisze, że analiza faktów i liczb podanych przez Butlera dowodzi niezbicie, iż rządowi konserwatystów nie udało się zrealizować swego programu eksportowego. Wielka Brytania nadal się zadłuża w U.S.A., a kryzys pogłębia się nieustannie. Komentując lżejszy od końca marca spadek rezerw walutowych /mniej niż o Ł 10 mln./, "Daily Worker" wskazuje na sztuczność tego "osiągnięcia", które wynikło głównie z tego, że Amerykanie przekazali 1/3 z obiecanej pomocy wojskowej w łącznej sumie $ 300 mln., udzielonej pod warunkiem kontynuowania programu zbrojeniowego. "Jest to - pisze cytowane pismo - czynnik chwilowy. Jeżeli brytyjski bilans handlowy będzie się nadal kształtował tak, jak w maju, to ubytek rezerw walutowych szybko powiększy się do niebezpiecznie wielkich rozmiarów". "Daily Worker" dodaje, że eksport brytyjski coraz dotkliwiej odczuwa skutki ograniczeń importowych w krajach Wspólnoty. Brak wysiłków ze strony rządu w kierunku nawiązania szerokiej wymiany z Z,S,R.R., Chinami Ludowymi i z krajami demokracji ludowej doprowadził do dalszego pogłębienia trudności gospodarczych. Butler uchyla się od sformułowania jakichkolwiek wskazówek, w jaki sposób można by rozszerzyć wywóz lub zwiększyć produkcję, natomiast przypuszcza gwałtowny atak na stopę życiową w W.Brytanii, podnosząc ceny artykułów i świadczeń pierwszej potrzeby oraz obniżając płace zarobkowe i zapowiadając odciągnięcie towarów z rynku wewnętrznego w celu skierowania ich na eksport.

Prasa reakcyjna usiłuje zatrzeć ponure wrażenie przemówień Churchilla i Butlera, wprowadzając pewne elementy optymizmu, jednakże w toku ściślejszej analizy dochodzi ostatecznie do wniosku, że pozycja funta na dalszą metę jest bardzo niepewna. "Financial Times" zwraca uwagę na fakt osłabienia pozycji funta szterlinga na giełdach zagranicznych.

Labourzystowski "Daily Herald" zarzuca Butlerowi, że stworzył on niebezpieczną sytuację zaopatrzeniową w przemyśle, sprzedając poważne ilości surowców Stanom Zjednoczonym, aby tylko wypełnić lukę dewizową.

W brytyj-skich kołach parlamentarnych panują nastroje pesymizmu. Powszechne jest przekonanie, że churchillowskie "bicie w dzwon alarmowy" odzwierciedla w całej głębi stan gospodarki brytyjskiej. W kołach konserwatywnych wskazuje się, że Churchill zdaje sobie dobrze sprawę z sytuacji, w jakiej znajdzie się jego rząd za kilka miesięcy, skoro tylko wzrastaj-ący deficyt bilansu handlowego zacznie czynić spustoszenia w płatnościach zagranicznych.

Zarówno konserwatyści, jak i labourzyści podkreślają porażkę, jaką poniosła brytyjska delegacja handlowa w rozmowach z przedstawicielami Australii. Na skutek tego eksporterzy brytyjscy będą musieli nie tylko zrezygnować z planu zwiększenia wywozu do Australii, ale uwzględnić muszą również ewentualność dalszego zmniejszenia się zakupów australijskich w W.Brytanii.

Izba Gmin niemal codziennie zajmuje się sprawą przybierania na sile ostrej konkurencji handlowej ze strony Japonii i Niemiec zachodnich. Przy tej okazji wskazuje się na wzrastające bezrobocie w brytyjskim przemyśle włókienniczym, gdzie liczba całkowicie niezatrudnionych doszła już do 160.000 osób /liczba częściowo bezrobotnych w tej gałęzi wytwórczości jest wielokrotnie większa, jednakże nie publikuje się danych oficjalnych/. Konserwatyści szukają wyjścia z sytuacji w stawianiu jeszcze silniejszych ochronnych barier celnych oraz we wprowadzaniu utrudnień, któreby wręcz uniemożliwiły robotnikom zagranicznym przyjazd do Wielkiej Brytanii.

Jak wynika z doniesień pisma "Wall Street Journal", waszyngtońskie agencje "pomocy" dla zagranicy wykazywały przy końcu czerwca wielki pośpiech w przekazywaniu rządowi brytyjskiemu reszty "pomocy" wojskowej /około $ 200 mln./ tak, aby przybyła ona do Londynu jeszcze przed 1 lipca r.b., a więc przed zakończeniem bieżącego roku budżetowego. Pośpiech ten był wynikiem gorączkowego apelu rządu Churchilla, który prosił o przyśpieszenie zastrzyku dolarowego, gdyż inaczej sprawozdanie kanclerza za cały rok finansowy wypadłoby jeszcze bardziej tragicznie.

Walter Lippman wyraża w "New York Herald Tribune" opinię, że w swej "tragicznej sytuacji gospodarczej Wielka Brytania może się bronić przed bankructwem nie dłużej niż kilka miesięcy". Również i "US News and World Report" maluje w czarnych barwach sytuację gospodarczą W.Brytanii i dodaje cynicznie, iż "ironia polega na tym, że brytyjski program dolarowy mógłby być rozwiązany jedynie w tym wypadku, gdyby zezwolono na szeroką wymianę z blokiem radzieckim. Ale to jest wykluczone".

C e n y

Według danych brytyjskiego Ministerstwa Pracy, wskaźnik brytyjskich cen detalicznych w kwietniu b.r. podniósł się o 2 punkty /17 czerwiec 1947 r. = 100/. Wskaźnik ten wyniósł 135 wobec 133 w marcu b.r. Ten wzrost wskaźnika cen detalicznych został w głównej mierze spowodowany podniesieniem się cen chleba, ryb, jarzyn i owoców.

Od początku bieżącego roku wskaźnik cen detalicznych podniósł się o 3 punkty. W porównaniu z kwietniem 1951 roku wskaźnik ten jest większy o 14 punktów, w porównaniu zaś z czerwcem 1950 r., t.j. momentem rozpoczęcia agresji amerykańskiej na Korei, podniósł się on o 21 punktów, wzgl. o 18,5%.

Jeśli chodzi natomiast o kształtowanie się cen hurtowych materiałów i surowców przemysłowych, to spadek ich trwa w dalszym ciągu. Wskaźniki Board of Trade za maj b.r., z wyjątkiem wskaźnika cen wełny, wykazują tendencję zniżkową. Wskaźnik surowców podstawowych /z wyłączeniem węgla i energetyki/, oparty na bazie czerwiec 1949 = 100, obniżył się w maju o 2,6 punkta do 162,1 - poziomu najniższego od października 1950 r. W porównaniu ze szczytowym okresem w marcu 1951 r., wskaźnik obniżył się o 58,2 punkta, czyli o około 26,5%. Surowce dla przemysłu tekstylnego z wyjątkiem wełny, której ceny w ciągu maja wzrosły o 13%, ponownie zniżkowały. Wśród innych surowców największy spadek zanotowano w cenach kauczuku. W maju wska--źnik obniżył się o 54,4 punkta do 262,0, który stanowi najniższy poziom od czerwca 1950 r. Spadły również ceny ołowiu o 31 punktów do 167,8 oraz po raz pierwszy od sierpnia ub. r. ceny cynku o 9,9 punktów, czyli 15,6%. Z innych surowców, których ceny były niższe niż w poprzednim miesiącu, wymienić należy skóry surowe, olej lniany, żywicę, cynę, drzewo, szellak i miazgę drzewną do wyrobu papieru.

Wskaźniki cen materiałów, używanych w przemyśle maszynowym i elektrycznym, również nieznacznie się obniżyły. Jest to pierwszy spadek od listopada 1951 r., spowodowany obniżką cen kauczuku, ołowiu i cynku.

Ogólny wskaźnik cen hurtowych, oparty na bazie 1930 r = 100, obniżył się o 1,8 punkta do 328,1 - będąc najniższym od września 1951 r.

Spadek spowodowany został obniżką cen węgla /sezonową/, metali nieżelaznych, drzewa i niektórych artykułów żywnościowych.

W Ł O C H Y

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Według tymczasowych danych, import włoski w okresie pierwszych 4 miesięcy roku bieżącego wyniósł /w mlrd. lirów włoskich/ - 489,6 a eksport - 302,0. Dało to w wyniku ujemne saldo bilansu handlowego w wysokości 187,6, wobec 97,0 w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Dziennik turyński "Stampa", organ monopolu samochodowego "Fiat", omawiając wzrost deficytu włoskiego bilansu handlowego, stwierdza, że przyczyniły się do niego przede wszystkim niepomyślne obroty ze strefą dolarową. "Importujemy ze Stanów Zjednoczonych - pisze dziennik - znacznie więcej aniżeli wynosi nasz eksport i nie zanosi się na to, aby ta niepokojąca "pustka dolarowa" uległa zmniejszeniu, tym bardziej, że w 1952 roku Włochy nie będą mogły więcej liczyć na t. zw. "pomoc ERP". Dziennik dodaje, że Włochy otrzymały zamówienie na około $ 100 mln., lecz nie wiadomo kiedy zostaną te sumy zapłacone, ani też nie wiemy ile będziemy musieli dodatkowo wydać dolarów na zakup surowców potrzebnych do wykonania tych zamówień".

P r o d u k c j a

Ogólna tendencja rozwoju gospodarczego Włoch w pierwszych miesiącach roku bieżącego nie uległa większym zmianom. Wskaźnik ogólnej produkcji przemysłowej wynosił w marcu 137, wobec 134 w lutym i 142 w marcu 1951 r. /1948 r. = 100/.

Trwający nadal kryzys włoskiego przemysłu włókienniczego niepokoi coraz bardziej opinię publiczną i związki zawodowe. Dziennik ekonomiczny "24 Ore" stwierdza, że produkcja wyrobów bawełnianych była w pierwszych pięciu miesiącach b.r. niższa o 10% od produkcji zeszłorocznej. Spadał też nadal popyt na wyroby włókiennicze.

Należy zaznaczyć, że w maju ubiegłego roku włoska produkcja sztucznych włókien znajdowała się na bardzo wysokim poziomie. Produkcja sztucznego jedwabiu przekroczyła wytwórczość r. 1938 o 60%, a wełny drzewnej o 3%.

Spadek nastąpił w dwóch etapach. Pierwszy, łagodniejszy miał miejsce w styczniu 1951 r., następny, znacznie ostrzejszy, w grudniu roku ubiegłego. W pierwszym kwartale r. 1952 produkcja sztucznych włókien spadła o 24%, co ilustruje poniżej zamieszczona tablica.

	Jedwab sztuczny	wełna drzewna	odpadki	ogółem
	/ w	milionach	kilogramów	/
r. 1951				
I kwartał	17,o	17,o	1,2	35,2
IV kwartał	14,4	14,7	1,o	3o,1
r. 1952				
I kwartał	12,9	13,2	0,9	27,o

Ten spadek produkcji odbił się oczywiście również na eksporcie wyrobów ze sztucznego włókna, co potwierdza poniższa tablica /w milionach kilogramów/:

	Eksport		
	r 1951		r. 1952
	I kwartał	IV kwartał	I kwartał
przędza ze sztucznego jedwabiu	13,5	6,7	5,9
tkaniny ze sztucznego włókna	7,9	3,7	2,9

W drugiej połowie maja odbyło się w Mediolanie doroczne posiedzenie Zrzeszenia Hutników Włoskich /Assider/. Podano do wiadomości, że produkcja stali w roku 1951 wyniosła 3.o63.ooo ton, wobec 2.363.ooo ton w 195o r. i 2.323.ooo ton w roku 1938. Produkcja walcówki osiągnęła cyfrę 2415.ooo ton, co stanowi zwyżkę o 4o% w porównaniu z rokiem 1938 /1.734.ooo ton/ i 26,63% w porównaniu do r. 1935.

Prezes zrzeszenia nie ukrywał zaniepokojenia włoskich kół przemysłowych polityką celną Włoch i rychłym wejściem w życie planu Schumana. Jedno i drugie - stwierdził mówca - stworzy poważne trudności dla włoskiego przemysłu hutniczego, który nie jest w stanie dorównać innym wielkim producentom wyrobów hutniczych.

W czasie debaty nad ratyfikacją "Planu Schumana" w Izbie Posłów, poseł komunistyczny, Pessi, poddał ostrej krytyce plan Schumana. Oświadczył on, że plan ten napotka na opór nie tylko klasy robotniczej, lecz również przemysłowców. Klasa robotnicza Włoch - podkreślił mówca - walczy przeciwko planowi Schumana nie tylko dlatego, by bronić swego prawa do pracy i samodzielności gospodarczej kraju, lecz również i dlatego, by jednocześnie wytrącić z rąk imperialistów jeden ze środków przygotowania wojny.

W imieniu socj-alistycznej grupy parlamentarnej wystąpił przeciwko planowi Schumana poseł Lombardi, który zdemaskował istotną treść zmowy w sprawie utworzenia "ponadnarodowej" organizacji węgla i stali, znajdującej się całkowicie w rękach kapitału finansowego i wielkich przemysłowców

Niemiec zachodnich. Lombardi poddał następnie krytyce ideę "wspólnoty europejskiej", dla której plan Schumana stanowić ma jedną z podstaw. Również Hitler mówił o jedności europejskiej - zaznaczył mówca. Była to hitlerowska jedność Europy. Plan Schumana realizuje jedność, w której słabszy podporządkowany jest silniejszemu. Plan ten nie włącza Niemiec do Europy, lecz Europę do Niemiec.

Według da-nych włoskiego ministerstwa pracy, liczba bezrobotnych wynosiła w styczniu bieżącego roku 2.247.983, w lutym 2.275.536, w marcu 2.236.234. W porównaniu z analogicznymi miesiącami roku ubiegłego widać znaczny wzrost bezrobocia. Liczba bezrobotnych w styczniu 1951 roku wynosiła 2.119.530 /wzrost w roku bieżącym o 128.453/, w lutym 1951 - 2.021.724 /wzrost o 263.819/, w marcu 1951 r. 1.790.442 /wzrost o 445.792/.

Europejska Unia Płatnicza.

Włochy osiągnęły w marcu po raz pierwszy ujemne saldo wobec E.P.U. w wysokości $ 145.000, podczas gdy w lutym saldo wynosiło + $ 3 mln. Zmiana ta spowodowana została liberalizacją włoskiego importu.

F i n a n s e

Wskutek wydatkowania przez Włochy wysokich sum na zbrojenia, zadłużenie państwa wzrosło w marcu roku bieżącego z 2.144 mlrd. lirów do 2.189 mlrd. lirów.

Omawiaj-ąc pogarszającą się sytuację finansową kraju, członek Sekretariatu Włoskiej Partii Komunistycznej, Scoccimarro, zdemaskował na plenum K.C. kłamstwa rządu o rozwoju gospodarki narodowej, podkreślając, że oficjalne dane statystyczne ONZ wskazują, iż Włochy znajdują się na ostatnim miejscu w dziedzinie odbudowy i inwestycji na cele cywilne. Deficyt budżetowy osiągnął 600 mld. lirów. Mówca stwierdził, że skutki zbrojeń są dla Włoch cięższe niż dla innych krajów, ponieważ Włochy są pod względem ekonomicznym państwem słabszym od innych państw "atlantyckich".

S t o p a ż y c i o w a

Podczas toczącej się w senacie debaty nad budżetami finansowymi różnych ministerstw, senator republikański, Ricci, wskazał na podstawie cyfr, na krytyczną sytuację gospodarczą Włoch. Jeżeli dochód narodowy wzrósł - stwierdził on - jak to utrzymuje minister Pella - o 14% w porównaniu z rokiem ubiegłym, należy to przypisać wzrostowi cen i kosztów utrzymania.

O ile przeciętny dochód obywateli włoskich wzrósł, to nie odnosi się to do wszystkich warstw. Przeciwnie, warunki życia i stopa życiowa wielu warstw ludności pogorszyły się. Większość majątku narodowego jest skoncentrowane w rękach nielicznej grupy uprzywilejowanych.

Zamorskie kraje kapitalistyczne

B R A Z Y L I A

Handel zagraniczny

Ostateczne dane odnośnie do obrotów zagranicznych Brazylii w ciągu roku 1951 przedstawiają się następująco /wszystkie cyfry w mlrd cruzeiros/:

Eksport osiągnął 32,5 /wobec 24,9 w 1950 r./ a import - 37,1 /20,3/ w wyniku czego powstało saldo ujemne w wysokości 4,6 wobec salda dodatniego - 4,6 w roku 1950.

Jeśli chodzi o strukturę towarową eksportu brazylijskiego w roku ubiegłym to dwa artykuły: kawa /19,5/ i bawełna /3,8/ stanowiły 71,7% globalnej wartości eksportu.

Ponadto wymienić należy przede wszystkim wywóz rud żelaznych i drewna. Spadła natomiast wartość eksportu kakao.

Fakty te wskazują dobitnie na jednostronną strukturę towarową eksportu brazylijskiego, w którym artykuły żywnościowe objęły 69%, a surowce 30% ogólnej wartości wywozu, podczas gdy wyroby gotowe tylko 1%.

Najpoważniejszą pozycję importu stanowiły wyroby gotowe /22,2/ i surowce /10,2/ - w czym głównie materiały pędne i paliwa, podczas gdy import artykułów spożywczych uplasował się na dalszym pod względem wartości miejscu /4,6/.

Znaczny wzrost importu w roku ubiegłym w porównaniu z 1950 r. zanotowano w odniesieniu do szeregu towarów:

1/ w grupie artykułów spożywczych: napoje o - 151%, dorsze - 46%, owies - 35%, owoce - 31%, pszenica - 19%, mąka pszenna - 877%,

2/ w grupie surowców: celuloza 72%, cement - 110%, żelazo i stal 104%, produkty ropy naftowej 44,5%,

3/ w grupie wyrobów gotowych: wozy turystyczne - 245%, soda kaustyczna - 259,6%, podwozia samochodowe i autobusowe - 143%, drut żelazny - 99%.

Brazylijskie ceny importowe w roku ubiegłym wykazały silną tendencję zwyżkową. "Agefi" stwierdza, że nigdy jeszcze ceny importowe w Brazylii nie osiągnęły tak wysokiego poziomu. Wzrosły one o 50% w porównaniu z rokiem 1950, osiągając przeciętnie 3.381 cr. za tonę wobec 2.265 cr. w 1950 r.

Poniższe zestawienie ilustruje rozwój przeciętnej ceny importowej za tonę w 1950 r. i 1951 r.:

	1950 r.	1951 r.
styczeń	2.064	2.720
luty	1.995	2.781
marzec	2.374	3.291
kwiecień	2.063	3.256
maj	2.026	3.484
czerwiec	2.179	3.358
lipiec	1.890	3.950
sierpień	2.425	3.453
wrzesień	2.071	3.781
październik	2.548	3.457
listopad	2.608	3.394
grudzień	2.623	3.383

Według półoficjalnych danych ceny importowe wykazały w ciągu stycznia br. dalszy wzrost osiągając rekordową cyfrę ponad 4.000 cr. za tonę.

Najważniejszym kontrahentem Brazylii były nadal Stany Zjednoczone A.P. Udział U.S.A. w obrotach zagranicznych Brazylii osiągnął w roku ubiegłym 45,2% i wyraził się cyfrą 31,5 mlrd cruzeiros z czego 15,6 przypada na import a 15,9 na eksport. Na znacznie dalszym miejscu znajdowały się: Wielka Brytania /9%/, Argentyna /6,4%/, Niemcy zachodnie /5,2%/ i Francja /4,9%/.

Analiza deficytu handlowego w roku ubiegłym wykazuje, że z sumy jego w wysokości 4,6 mlrd cr. na waluty niekonwersyjne /słabe/ przypada 1,2 mlrd cr, podczas gdy na waluty konwersyjne /silne/ - 3,7 mlrd cr. - mimo dodatniego salda z USA w wysokości 0,3 mlrd cr. /w mlrd cruzeiros/

	waluty konwersyjne		waluty niekonwersyjne	ogółem
	U. S. A.	inne kraje		
Eksport	15,9.	1,6	15,0	32,5
import	15,6	5,3	16,2	37,1
saldo	+ 0,3	- 3,7	- 1,2	- 4,6

Według danych "Banco do Brasil" największy deficyt posiadała Brazylia w stosunku do Antyli Holenderskich /1,8 mln.cr./; następnie wobec Wenezueli/1,1 mlrd cr/, Niemiec zachodnich /0,5 mlrd cr./ i Szwajcarii /0,47 mlrd cr./. Oba pierwsze kraje są tradycyjnymi dostawcami materiałów pędnych i opałowych do Brazylii. Celem zrównoważenia bilansu handlowego z krajami strefy dolarowej w lutym br. zaciągnęła Brazylia pożyczkę w Międzynarodowym Funduszu Walutowym w wysokości $ 37,5 mln.

W roku ubiegłym rząd brazylijski zgromadził drogą zwiększonego importu znaczne zapasy surowców i ważnych dla kraju produktów /przede wszystkim artykułów spożywczych/. Ta polityka gromadzenia zapasów pochłonęła praktycznie niemal całość posiadanych rezerw dewizowych; przy końcu roku 1951 suma dewiz znajdujących się w dyspozycji kraju wynosiła tylko 43,9 mln cr. /przy końcu 1950 r. - 4.678 mln cr./. Jak stwierdza"Neue Zürcher Zeitung" sytuacja dewizowa Brazylii ulegnie w roku bieżącym pogorszeniu ponieważ Argentyna nie będzie mogła dostarczać pszenicy, wobec czego zajdzie potrzeba znalezienia nowych dostawców, przy czym w rachubę wchodzą obok Urugwaju

tylko Stany Zjednoczone A.P. i Kanada.

Również bilans płatniczy Brazylii wykazał w roku ubiegłym saldo ujemne. Deficyt ten ocenia "Neue Zürcher Zeitung" na sumę od 7 do 8 mlrd cr.

Cel-em przeciwdziałania brakowi dewiz rząd brazylijski będzie musiał podjąć w roku bieżącym jeszcze bardziej ostre środki restrykcyjne. Już od sierpnia roku ubiegłego rząd ograniczył wydawanie licencji na import z krajów o walucie konwersyjnej. Wskutek tego licencje importowe na powyższe kraje nie osiągnęły średniej miesięcznej 2 mlrd cruzeiros w ciągu ostatnich pięciu miesięcy 1951 r, podczas gdy średnia miesięczna w ciągu pierwszych siedmiu miesięcy wynosiła 3,2 mlrd cr.

Jak ostatnio donoszą z Rio de Janeiro, kryzys dolarowy zaostrzający się z dnia na dzień w Brazylii powoduje atmosferę niepokoju u importerów zagrożonych poważnym ograniczeniem obrotów.

Mówi się otwarcie o zaostrzeniu ograniczeń zakupu artykułów pochodzących z obszaru dolarowego o 50%. Jest rzeczą pewną, że zaległości płatnicze importerów brazylijskich powiększają się w New Yorku z każdym dniem, wywołując niezadowolenie kół eksportowych w Stanach Zjednoczonych.

W związku z niepomyślną sytuacją na odcinku handlu zagranicznego, w kwietniu br. rozpoczęła się w Brazylii kampania za rozszerzeniem stosunków handlowych z krajami Europy Zachodniej. W Rio de Janeiro utworzona została specjalna misja dla rozpatrzenia tej kwestii oraz dla nawiązania bezpośrednich stosunków między przemysłem Europy Zachodniej a Brazylią. W skład powyższej misji, liczącej 20 członków, weszli brazylijscy przemysłowcy, kupcy i ekonomiści. Misja ma za zadanie zbadać bezpośrednie możliwości eksportowe i importowe we Francji, Szwajcarii, Niemczech zachodnich, Włoszech i Szwecji. Według oficjalnych doniesień z Rio de Janeiro misja otrzymała upoważnienie do ewentualnego rozszerzenia terenu swoich badań na Belgię, Holandię i inne kraje Europy zachodniej. Niektórzy z członków misji rozpoczęli już działalność w krajach Europy zachodniej.

Jak podaje "Neue Zürcher Zeitung" w czasie swojej wizyty w Szwajcarii szef wyżej wspomnianej misji dyrektor Departamentu Handlu Ministerstwa Spraw Zagranicznych Brazylii, oświadczył, że Brazylia jest poważnie zainteresowana produkcją przemysłu szwajcarskiego i wyraził przekonanie, że Szwajcaria mogłaby dostarczyć jego krajowi specjalistów i techników dla udoskonalenia i rozbudowania produkcji przemysłowej.

W obecnej trudnej sytuacji handlu zagranicznego Brazylii należy szczególnie podkreślić szerokie możliwości jakie przedstawia dla tego kraju nawiązanie szerokich stosunków handlowych z krajami obozu pokoju.

Przedstawiciele brazylijskich kół handlowych i przemysłowych, którzy uczestniczyli w Moskiewskiej Konferencji Gospodarczej przywieźli ze sobą szereg propozycji handlowych w odniesieniu do transakcji z Z.S.R.R. i krajami demokracji ludowej, które mogłyby być w obecnych warunkach atrakcyjne dla Brazylii.

Jak podaje "Financial Times" kraj ten zerwawszy stosunki z Z.S.R.R. w r. 1947, nie był reprezentowany oficjalnie na

Konferencji, tym nie mniej urzędnik brazylisjskiego M.S.Z.-tu uczestniczył w niej jako nieoficjalny obserwator.

Stosunki jakie Brazylia utrzymuje z Z.S.R.R. i krajami demokracji ludowej, zastosowując się pod tym względem do polityki Stanów Zjednoczonych są ograniczone i w zasadzie jedynie formalne.

Tym nie mniej w sytuacji obecnej, kiedy Brazylia znajduje się w obliczu trudności płatniczych i wielu innych, propozycja nabywania oferowanych jej przez kraje demokracji ludowej i Z.S.R.R. towarów w zamian za surowce /dla których nie może ona także znaleźć rynków zbytu/ wywołują wielkie zainteresowanie.

Tak np. Związek Radziecki oferuje Brazylii z natychmiastową dostawą 200.000 ton pszenicy z obietnicą dalszego zwiększenia dostaw do miliona ton.

Na skutek słabych zbiorów pszenicy w Argentynie Brazylia zmuszona jest wydawać na nią obecnie brakujące dolary dokonując zakupów na rynkach północno-amerykańskich. W zamian za pszenicę Związek Radziecki gotowy jest nabyć brazylijską kawę, ryż, skóry surowe, wełnę i kakao; rozliczenie miałoby być dokonane w walucie brazylijskiej. Podobne korzystne oferty złożyły Brazylii Chiny, N.R.D. i Rumunia.

F I L I P I N Y

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Handel zagraniczny Filipin osiągnął w r. 1951 rozmiary dotychczas nie notowane i wynosił 1.810 mlrd pesos, z czego na eksport przypada 840 mln. pesos, a na import - 970 mln pesos.

Cechą charakterystyczną handlu filipińskiego w r.1951 był znaczny wzrost wartości wywozu, szczególnie w pierwszym półroczu, a to wskutek ówczesnego dużego popytu i wysokich cen.

Zmiana salda bilansu handlowego w II półroczu z dodatniego na ujemny jest spowodowana częściowo nagłym spadkiem cen większości filipińskich artykułów eksportowych, w pewnym zaś stopniu rezultatem zniesienia kontroli importowej w odniesieniu do niektórych artykułów pierwszej potrzeby. Deficyt bilansu handlowego wyniósł w r. 1951 120 mln pesos wobec 47 mln pesos w roku 1950.

W strukturze geograficznej handlu zagranicznego Filipin, pierwsze miejsce zajmują Stany Zjednoczone, których udział w obrotach towarowych wynosi 66,7%, wykazując jednak spadek o 6,1% w porównaniu do roku 1950, przy czym wywóz do U.S.A. spadł do 63,2% globalnego eksportu, czyli o 9,1%, przywóz zaś o 3,2%, czyli do 70,1% ogólnego importu.

Na drugim miejscu znalazła się w r. 1951 Japonia, której udział w obrotach handlowych Filipin wynosił 6,99%, co

oznacza lekką zwyżkę w porównaniu z rokiem poprzednim. W dalszej kolejności znajdują się: Holandia, Kanada, Belgia, Wielka Brytania, Indonezja, Włochy i Niemcy zachodnie.

Na obroty zagraniczne może wywrzeć poważny, ujemny wpływ, grożący za granicą spadek cen na wyroby przemysłu koksowego. Ta gałąź gospodarki filipińskiej, która w roku 1951 dała 50% ogólnych zysków dolarowych, zapewnia niemal 1/3 ludności, nędzne zresztą, środki utrzymania.

Cena "copra resecada" spadła w lutym roku bieżącego do najniższego dotychczas poziomu, co spowodowało interwencję posła filipińskiego w Stanach Zjednoczonych w sprawie zmniejszenia podatku konsumcyjnego na olej kokosowy.

W drugim półroczu roku 1952 ma być wprowadzony nowy system kontroli importu, oparty na danych dostarczonych przez różne grupy handlowe i przemysłowe, a po-legający z jednej strony na zakazie lub ograniczeniu przywozu nadmiernie nagromadzonych towarów, z drugiej zaś na ułatwieniach dla importu towarów deficytowych.

P r o d u k c j a

Wskaźnik ogólnej produkcji Filipin wynosił w r. 1951 /r. 1946 = 100/ - 108.

Obszar uprawy najważniejszych płodów rolnych, z wyjątkiem trzciny cukrowej, zwiększył się w r. 1951 w nieznacznym tylko stopniu w porównaniu do 1950 r.: ryżu np. zaledwie o 2%, czyli o 2.258 ha.

Miesięczna produkcja budulca i innych gatunków drewna spadła w pierwszym półroczu r. 1951 z 43 mln m3 do 39,9 mln m3, w porównaniu z przeciętną miesięczną w analogicznym okresie roku 1950. Przedwojenny poziom miesięczny wynosił 26 mln m3.
Plantacje tytoniu zmniejszyły się o 1000 ha.

Produkcja złota wzrosła w I półroczu r. 1951, w porównaniu do analogicznego okresu r. 1950, o 10%.

Nieco pomyślniej przedstawia się wydobycie rud, przede wszystkim miedzi, chromu i żelaza, które przewyższyło produkcję przedwojenną o z górą 50%.

Produkcja cementu wzrosła dzięki zwiększeniu budownictwa z 4,8 mln. worków w r. 1950, do 7 mln worków w r. 1951.

Pod względem wartości, wzrost produkcji minerałów i złota przedstawia się następująco /w funtach szterlingach/:

	r. 1946	r. 1947	r. 1948	r. 1951
złoto	20.794	4.500.000	-	44.000.000
ruda miedzi	-	3.110.000	-	15.000.000
ruda żelaza	-	-	252.000	14.238.000
ruda chromu	-	-	3.500.000	9.000.000

Pomimo znacznego wzrostu produkcji złota, daleko jeszcze nie dorównuje ona przedwojennej.

I N D I E

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Bilans handlowy indyjskiego handlu zagranicznego w pierwszym kwartale r. 1952 /czyli w ostatnim kwartale roku gospodarczego 1951/52 zamknięty został saldem ujemnym w wysokości 1.036,9 mln rupii.

Import w tym okresie wyraził się cyfrą 2.685,5 mln rupii, eksport zaś ą 1.648,6 mln rupii.

Główną przyczyną ujemnego salda był bardzo znaczny import pszenicy oraz urządzeń i surowców przemysłowych, przy zmniejszonym ogólnym eksporcie.

Zmniejszenie eksportu indyjskiego dotyczyło przeważnie oleju z orzeszków ziemnych, skór i skórek, tkanin bawełnianych i pieprzu. Co się tyczy eksportu wyrobów jutowych, to chociaż na ogół zmalał - istnieją jednak tendencje do ponownego wzrostu, co znajduje potwierdzenie w fakcie, że w kwietniu br. wyrób tego artykułu przewyższył o 18.000 ton przeciętny poziom osiągnięty w poprzednich miesiącach.

Spadek indyjskiego eksportu związany jest z zahamowaniem zakupów dokonywanych w Indiach przez Stany Zjednoczone na zapasy strategiczne oraz ze zmniejszeniem się popytu na szereg towarów indyjskich.

Rząd indyjski zakomunikował o nowym ograniczeniu kontyngentów importowych w II półroczu r. 1952. Odnoszą się one do niewielkiej ilości towarów i dotyczą głównie strefy dolarowej. Około 50 artykułów, które dotychczas przywożone były z krajów strefy dolarowej na mocy ogólnej licencji, będzie obecnie importowane na podstawie tejże licencji z kraju o niekonwersyjnej walucie. Odnośnie do regulowania przywozu takich artykułów jak motor Diesla i inne, rowery, generatory, pompy elektryczne i urządzenia dla przemysłu włókienniczego, to zarządzenie zostanie ogłoszone nieco później. Niektóre rodzaje towarów, importowanych w I półroczu roku bieżącego bez specjalnych pozwoleń, w drugim półroczu będą przywożone na mocy ogólnej licencji, inne zaś zostaną skreślone z tej listy. Do tych ostatnich należą: ryby, oleje, ser i mleko, jak również artykuły mające znaczenie przemysłowe - jak: kopra, olej kokosowy, włókno cięte, smoła bitumiczna i barwniki.

Towary przywożone obecnie na mocy ogólnej licencji, jak również na mocy jednorazowych zezwoleń, będą importowane ze strefy dolarowej w znacznie mniejszej ilości. Prócz tego przypuszcza się, że Indie zaoszczędzą dużo dewiz zagranicznych drogą ograniczenia importu takich towarów jak motor Diesla, włókno cięte i inne, na które w ostatnich czasach spadł popyt.

Zapowiedź ograniczeń importowych w Indiach, przyjętą została z pewnym niepokojem w Londynie. W tamtejszych kołach gospodarczych panuje przekonanie, że tego rodzaju polityka, po ograniczeniach importowych Australii, byłaby nowym ciosem dla

gospodarki brytyjskiej.

Nowy program importu indyjskiego posiadałby w pierwszym rzędzie ujemny wpływ na brytyjskie dostawy samochodów, rowerów, silników Diesla i sprzętu radiowego.

P r o d u k c j a

Produkcja indyjska w roku 1951/52 przedstawiała się następująco: wydobycie węgla - 35 mln ton, czyli o 2 mln ton więcej niż w roku 1950/51; produkcja cementu przewyższyła poziom roku poprzedniego o pół miliona ton, czyli wyniosła dwukrotnie więcej niż w r. 1948. Produkcja stali osiągnęła ilość 1 mln. ton; zwiększyła się również wytwórczość chemikalii. Wśród artykułów, których produkcja po raz pierwszy w r.1951/52 przybrała poważniejsze rozmiary znajdują się automatyczne warsztaty tkackie, linoleum i proszek aluminiowy.

Indyjski zarząd kolei zamierza w roku finansowym 1952/53 zrealizować inwestycje globalnej wartości 810 mln rupii. Wkrótce wyjechać ma za granicę oficjalna misja wyposażona w rozległe pełnomocnictwa, która obejrzy, a prawdopodobnie także zamówi lokomotywy /150 szerokotorowych i 55 wąskotorowych/, tendry /98 i 55/, wagony osobowe /367 i 951/ oraz wagony towarowe /6.100 i 1.800/. Zamówienia mają być dokonane jeszcze w bieżącym roku gospodarczym.

Przyjazd indyjskiej misji gospodarczej do Tokio, która miała tam pertraktować w sprawie budowy stalowni, został odroczony, ponieważ podczas rozmów wstępnych wyszły na jaw pewne trudności, dotyczące inwestycji japońskich. Strona indyjska pragnie przedtem upewnić się, w jaki sposób dokonywane będą te inwestycje. Dalszą komplikację w prowadzeniu rokowań spowodowała okoliczność, że Krupp z Essen zaoferował tymczasem wielkie piece oraz inne wyposażenia hutnicze. Rząd indyjski, jak się wydaje, pragnie rokowania z Kruppem przewlekać tak długo, dopóki nie zostaną zakończone rozmowy, prowadzone z Japonią przez indyjską misję gospodarczą.

J A P O N I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Korespondent amerykańskiego pisma "Wall-Street Journal" donosi z Tokio, że japońskie sfery handlowe opracowują program eksportu, mający na celu odzyskanie przedwojennych pozycji na rynkach światowych.

Jednym z głównych zadań tego programu jest masowy zakup nowoczesnych urządzeń przemysłowych w Stanach Zjednoczonych, celem zapewnienia nowego wyposażenia japońskim przedsiębiorstwom, pracującym na eksport.

Rząd japoński przeznaczył już $ 100 mln na stworzenie specjalnego funduszu dla pokrycia kosztów importu urządzeń,

przeznaczonych dla tych gałęzi przemysłu, których produkcja może znaleźć łatwy zbyt na rynkach światowych. Przewiduje się, że fundusz ten podwoi się w ciągu dwóch lat.

Prezes jednej z wielkich tokijskich fabryk włókienniczych oświadczył, że z 6 mln. pracujących w Japonii wrzecion - 4 mln jest typy powojennego i że powzięte są środki, zmierzające do modernizacji pozostałych 2 mln. "Obniży to - jego zdaniem - koszty własne produkcji, podczas gdy Wielka Brytania posiada wciąż jeszcze mało wydajne, przestarzałe urządzenia".

Prócz tego, program ten ma na celu zmniejszenie należności Japonii od eksportu jedwabiu i tkanin bawełnianych.

Japonia zamierza specjalizować się w produkcji takich towarów eksportowych, jak: chemikalia i nawozy sztuczne - w tym siarczan amonu - urządzenia przemysłowe, obrabiarki, maszyny włókiennicze, tokarki i uniwersalne obrabiarki, instalacje elektryczne, instrumenty precyzyjne dla celów naukowo-badawczych, maszyny do szycia, lokomotywy i urządzenia kolejowe, kauczuk syntetyczny i masy plastyczne, stal, cement i inne wyroby przemysłowe oraz konserwy.

Japonia pragnie równocześnie odzyskać swe pozycje na dawnych rynkach zbytu, t.zn. w Indonezji, Indiach i w ogóle w krajach południowo-wschodniej Azji, jak również w Ameryce Łacińskiej i Afryce. Prócz tego, odczuwając brak dolarów, Japonia usiłuje przeniknąć na rynki Stanów Zjednoczonych.

Z drugiej strony kupcy japońscy obawiają się, że USA nałożą wysokie cła importowe, co stanowiłoby przeszkodę dla eksportu towarów na ten rynek.

Japonia wzmaga obecnie wywóz do krajów strefy szterlingowej, importując stamtąd jednocześnie za dużo mniejsze sumy, w wyniku czego posiada ona znaczne avoiry szterlingowe. "Wall -Street Journal" stwierdza, że zanim jeszcze Japonia rozpoczęła realizację swego nowego programu, Stany Zjednoczone odczuły już w pewnej mierze na swym rynku konkurencję japońską w dziedzinie rowerów, wyrobów porcelanowych, maszyn do szycia, wyrobów dziewiarskich, sztucznych pereł, zegarków i innych artykułów. W sprawie tej zabrał głos także premier Joszida w wywiadzie udzielonym wysłannikowi "United Press". W wywiadzie ty-m, wyraźnie obliczonym na publiczność amerykańską, Joszida skarży się na bariery celne w Stanach Zjednoczonych w odniesieniu do towarów eksportowanych przez Japonię, co tej ostatniej uniemożliwia uzyskanie równowagi w bilansie dolarowym. "USA w znacznie większym stopniu niż przed wojną są naszym źródłem surowców, półfabrykatów i fabrykatów - mówił Joszida - i wysokie cła mogą spowodować duże trudności gospodarcze".

Roczny import japoński przewyższa obecnie eksport o $ 500-600 mln. Jeśli więc wywóz nie zostanie zwiększony, to krajowi zagrażać będzie bardzo duży deficyt.

Sytuacja Japonii skomplikowała się z chwilą ograniczenia handlu z krajami sąsiednimi, gdzie mogła ona nabywać cukier, ryż, ryby, soję i inne towary. Prócz tego Japonia została pozbawiona możności zaopatrywania się w węgiel koksujący i rudę żelazną w Chińskiej Republice Ludowej oraz dostarczenia jej w zamian swoich towarów włókienniczych i innych wyrobów.

Nawiązuje do tego Agencja Sinhua w swym ostatnim komentarzu na temat japońskiego handlu zagranicznego. Chińska Agencja stwierdza, że Stany Zjednoczone, zmieniając Japonię w dalekowschodnie warsztaty USA, sprzedają jej równocześnie po wysokich cenach nadwyżki posiadanych surowców, używając japońskich urządzeń przemysłowych i taniej siły roboczej dla rzucenia po cenach dumpingowych japońskich wyrobów przemysłowych na rynki zagraniczne. Równocześnie USA zmusiły Japonię do zerwania stosunków gospodarczych z Chinami dla zmonopolizowania gospodarki japońskiej i narzucenia jej fantastycznej "blokady". Z polecenia USA, Japonia skierowuje swój eksport na rynki szterlingowe, specjalnie w Azji Południowo-Wschodniej.

Fakt ten da się zilustrować przy pomocy liczb, dotyczących handlu zagranicznego Japonii w ciągu dwóch ostatnich lat. Według cyfr, opublikowanych przez japońskie Ministerstwo Handlu i Przemysłu eksport japoński do strefy szterlingowej wyniósł w roku 1950 29% całego eksportu japońskiego. W tym samym czasie eksport japoński do strefy dolarowej wynosił 43% całego eksportu Japonii. W roku 1951 eksport do strefy szterlingowej wzrósł do 43% całości eksportu, a eksport do strefy dolarowej spadł do 22%. W tym samym roku japoński import ze strefy szterlingowej wyniósł jedynie 24% całego importu, podczas gdy import ze strefy dolarowej wyniósł 53%.

Głównymi japońskimi towarami są tekstylia i wyroby metalowe, a importowymi - wełna i bawełna, zboże, ruda żelazna i węgiel.

W ten sposób Japonia z jednej strony musi kupować po wysokich cenach amerykańskie wyroby za dolary, a z drugiej strony większość swych towarów, produkowanych z amerykańskich surowców, może sprzedawać jedynie za funty szterlingi. W myśl brytyjsko-japońskiej umowy płatniczej z sierpnia 1950 r., handel pomiędzy Japonią a Wielką Brytanią nie może być regulowany w dolarach. W wyniku dodatniego bilansu handlowego ze strefą szterlingową, Japonia stopniowo akumulowała coraz większe ilości funtów szterlingów. Posiadała ich ona w sierpniu ubiegłego roku 38 milionów, w końcu lutego bieżącego roku 92 mln. i 17 marca br. ponad 100 mln.

Nie ma jednak wielkich nadziei, aby Japonia mogła za funty szterlingi kupować surowce, ponieważ większości tych materiałów, których potrzebuje przemysł japoński, potrzebują również inne kraje bloku szterlingowego. Kraje te również nie posiadają dolarów i nie mają zamiaru dostarczać Japonii surowców w zamian za funty szterlingi, tym bardziej, że w takim wypadku same musiałyby sprowadzać szereg surowców ze strefy dolarowej. Jeśli chodzi o towary, które mogą być eksportowane do strefy dolarowej, to kraje te wolą nie eksportować ich do Japonii.

W celu zwolnienia tempa akumulacji funtów szterlingów i zmuszenia Wielkiej Brytanii do eksportowania towarów potrzebnych Japonii, rząd Joszidy przedsięwziął szereg kroków w kierunku kontrolowania eksportu do strefy szterlingowej. Kroki te doprowadziły jednak do trudności w japońskim handlu zagranicznym i były ciosem dla japońskich koncernów handlowych i odpowiednich przemysłów. Drugim uderzeniem dla japońskiego handlu i przemysłu jest wprowadzenie ograniczeń importowych na towary japońskie przez blok szterlingowy. W ten sposób Japonia -

stwierdza "Sinhua" - o ile nie zmieni zasad swej polityki, nie będzie mogła wydobyć się z obecnego kryzysu handlowego, ani drogą zwiększenia, ani drogą kontrolowania eksportu do strefy szterlingowej.

W związku z zawarciem w Pekinie japońsko-chińskiej transakcji handlowej, japońska agencja "Kyodo" pisze, że umowa ta wzbudziła wielkie nadzieje w japońskim przemyśle tekstylnym, który przeżywa obecnie poważny kryzys. Przemysłowcy tekstylni zdecydowanie poparli transakcję i stwierdzili, że warunki w ich przemyśle poprawią się nawet wtedy, jeśli pozwoli im się "eksportować do Chin choćby tylko małą część produkcji". Dziennik "Jomiuri Szimbun" przyznaje, że ogólna depresja w świecie kapitalistycznym w poważnym stopniu uderza w Japonię, przy czym nie ma nadziei na szybką poprawę sytuacji. "Rynek chiński - pisze dziennik - który był niegdyś największym rynkiem zbytu dla Japonii, jest obecnie wielką atrakcją dla japońskich handlowców". Dziennik wyraża niezadowolenie, iż Amerykanie przeciwstawiają się handlowi japońsko-chińskiemu. "Jest wielką głupotą- pisze dziennik - aby Japonia, jako niezależny kraj, utrzymywała w mocy ograniczenia eksportowe, które zostały nam narzucone w okresie okupacji".

P r o d u k c j a

Rząd japoński polecił oficjalnie tkalniom włókienniczym, aby począwszy od czerwca pracowały według programu ograniczeń. Jednakże liczne przedsiębiorstwa były zmuszone uczynić to już wcześniej. Spadek produkcji przędzy w Japonii w marcu 1952 r. był wynikiem zarządzenia Ministerstwa Handlu Zagranicznego i Przemysłu, aby ograniczyć wytwórczość do 150.000 bel miesięcznie, czyli do 60% zdolności wytwórczej przedsiębiorstw włókienniczych. W kwietniu roku bieżącego produkcja przędzy bawełnianej - według ostatnich danych - wynosiła 144.856 bel wobec 171.144 bel w lutym br.

W celu powstrzymania dalszego wzrostu ilości wrzecion, rząd podał do wiadomości, że nie będzie dostarczał firmom dewiz dolarowych na zakup amerykańskiej bawełny na poczet dodatkowych wrzecion, na ustawienie których nie otrzymano zezwolenia do dnia 31 marca 1952 r.

Zgodnie z komunikatem "Federal Reserve Board", w maju nastąpił dalszy spadek poziomu produkcji w tej gałęzi przemysłu.

Stopa życiowa

"Izwiestia" zamieszczają artykuł o sytuacji chłopów w Japonii:

"Proces przekształcenia Japonii w przyczółek wojenny Stanów Zjednoczonych na Dalekim Wschodzie - piszą "Izwiestia" - idzie w parze ze stałym wzrostem opodatkowania japońskich mas pracujących. Okupanci amerykańscy, wspólnie z japońską reakcją, zwalają na ich barki cały ciężar podatków, obniżając

w ten sposób i tak już katastrofalnie niską stopę życiową narodu japońskiego.

W szczególnie ciężkiej sytuacji znajduje się japońska wieś, która nędznie wegetuje, przymierając głodem. Według niepełnych danych, opublikowanych przez gazetę "Mainitsi", kraj liczy przeszło 3 miliony bezrolnych rodzin chłopskich; ponad 40% stanowią gospodarstwa karłowate o powierzchni co najwyżej pół tsiobu /1 tsiobu = 0,992 ha/, pozostałe zaś gospodarstwa chłopskie liczą od 0,5 do 2 tsiobu ziemi.

Przy pomocy amerykańskich sił okupacyjnych rząd japoński rekwiruje chłopom połowę zbiorów, płacąc cenę poniżej kosztów produkcji. Skutek jest ten, że chłopi, zmuszeni do uiszczenia przekraczających ich możliwości płatnicze podatków i świadczeń w naturze, pozostają bez środków do życia i uciekają ze wsi w poszukiwaniu zarobku. Wzrastają obszary odłogów. Od r. 1946 łączny areał ziem uprawnychzmniejszył się o 220.000 tsiobu.

Chłopom odbiera się bydło. Jednocześnie pada ono masowo wskutek braku paszy. Z tych przyczyn pogłowie bydła, zarówno użytkowego, jak i roboczego, stale się zmniejsza.

Większość chłopów nie jest w stanie nabyć najelementarniejszych nawet narzędzi rolniczych. Niski poziom kultury rolniczej, brak nawozów oraz nawodnienia; - wszystko to doprowadziło do znacznego obniżenia zbiorów. W roku ub. globalne zbiory głównej uprawy rolniczej - ryżu - zmniejszyły się o 3.300.000 pikulów /1 pikul japoński - 60 kg/.

Ciężką sytuację chłopów japońskich pogarsza jeszcze polityka przymusowych dostaw i rugowanie chłopów z ziemi, przeznaczonej na cele wojskowe. Rozreklamowana w swoim czasie przez amerykańskie władze okupacyjne t.zw. "reforma rolna" stała się w rzeczywistości w rękach japońskich obszarników dodatkowym środkiem ograbiania szerokich mas chłopskich".

M A L A J E

Handel zagraniczny

W uzupełnieniu wiadomości, podanej w Nr. 6/41 "W.H.Z." o handlu zagranicznym Malajów w r. 1951, zamieszczamy szczegóły, dotyczące jego struktury towarowej i geograficznej.

Import wynosił w omawianym okresie Ł 551 mln, eksport zaś - Ł 699 mln, bilans handlowy zamknięty więc został saldem dodatnim w wysokości Ł 148 mln wobec Ł 124 mln w roku 1950.

Wzrost wartości obrotów handlu zagranicznego w ubiegłym roku jest wynikiem głównie zwyżki cen kauczuku i cyny. Toteż chociaż wywóz cyny w roku 1951 zmniejszył się do 65.000 ton wobec 82.000 ton w r. 1950, to jednak pod względem wartości zwiększył się on w omawianym okresie o Ł 12 mln i wynosił Ł 67 mln. Jednakże w związku z tym, że Stany Zjednoczone zaniechały zakupów cyny malajskiej, a na początku roku znacznie ograniczyły zakupy kauczuku, w celu obniżenia cen tych surowców, należy oczekiwać w roku bieżącym dużego spadku malajskich obrotów handlowych.

Już w roku 1951 ograniczenie dostaw cyny z Malajów do Stanów Zjednoczonych spowodowało spadek jej eksportu do tego kraju z 453.000 ton /Ł 28 mln/ w r.1950,do 26.000 ton /Ł 3 mln/ w roku ubiegłym.

W strukturze geograficznej malajskiego handlu zagranicznego zaszły również w roku ubiegłym pewne zmiany. Podczas gdy w roku 1950 na pierwszym miejscu w eksporcie znajdowały się Stany Zjednoczone, to w roku 1951 wysunęła się na czoło Wielka Brytania zarówno w wywozie, jak i w przywozie.

Eksport malajski do Wielkiej Brytanii wynoisł w r. 1951 Ł 142 mln, do Stanów Zjednoczonych - Ł 139 mln, import zaś z tych krajów odpowiednio: - Ł 92 mln i Ł 25 mln. Na wywóz zarówno do Wielkiej Brytanii jak i do Stanów Zjednoczonych składały się głównie cyna i kauczuk. Handel Malajów ze Stanami Zjednoczonymi i innymi krajami o walucie konwersyjnej ma ogromne znaczenie dla całej strefy szterlingowej, której zapasy złota i dolarów są bardzo silnie wyczerpane. Wpływy dolarowe Malajów wzrosły w roku 1951 o $ 40 mln. w porównaniu do r. 1950 i wynosiły $ 400 mln.

Przypuszcza się, że znaczny spadek produkcji kauczuku na Malajach w r. 1951 /615.000 ton wobec 705.000 ton w r. 1950/ i pewne zmniejszenie się produkcji koncentratów cyny /o zawartości czystego metalu 581.000 ton wobec 585.000 w r. 1950/ może wpłynąć ujemnie na handel zagraniczny tej kolonii.

Import towarów na Malaje w r. 1951 zwiększył się o 1.829 mln dolarów malajskich w porównaniu z rokiem 1950. Do wzrostu tego przyczyniło się głównie zwiększenie przywozu kauczuku dla dalszej przeróbki i reeksportu /na sumę 637 mln dol. mal./, wyrobów gotowych /na sumę 826 mln. dol.mal./, artykułów spożywczych /na sumę 330 mln dol.mal./ itd. Surówka i stal, aluminium, maszyny, ropa naftowa i jej pochodne należą do głównych artykułów importu i w znacznej części reeksportu malajskiego. Reeksport tkanin bawełnianych zmalał nieco w r. 1951.

Import niebielonych tkanin bawełnianych spadł w r. 1951 o 84 mln yardów, podczas gdy tkanin drukowanych wzrósł do 114 mln yardów. Ogólnie reeksport tkanin zmniejszył się z powodu reeksportu wyrobów włókienniczych z Malajów.

Obecnie malajski reeksport tekstylii do Indonezji zmniejszył się, głównie wskutek powiększenia przywozu japońskich wyrobów włókienniczych do Indonezji. W roku 1951 wzrósł import artykułów spożywczych: ryżu, np. przywieziono o 114. tys. ton więcej niż w 1950 r. Głównym dostawcą była Chińska Republika Ludowa i wywóz tych towarów na Malaje przewyższył o 20% eksport chińskich artykułów spożywczych na rynek malajski w r. 1950 /51.864 tony wobec 42.857 ton/. Z ogólnej sumy wartości importu, o którą powiększył się przywóz Malajów z Chińskiej Republiki Ludowej, wynoszący 31 mln dol.mal., 50% przypada na artykuły spożywcze.

L I B A N

Handel zagraniczny

W uzupełnieniu wiadomości z nr.20/55 "W.H.Z." komunikujemy, że w sumie wartości eksportu i importu handlu zagranicznego Libanu w r. 1951 mieszczą się wyniki całorocznego handlu złotem, którego przywieziono na sumę 22.251.000 funtów libańskich, wywieziono zaś na sumę 8 mln funtów libańskich.

Przy obliczaniu wartości towarów importowanych i eksportowanych /z wyjątkiem handlu z Syrią, z którą transakcje zawierane były w libańskich lub syryjskich funtach/, stosowany był oficjalny kurs libańskiego funta /1 dolar = 2,2 funtów libańskich/, który różnił się bardzo od kursu wolnorynkowego.

Jeśli wyłączy się z wyników handlu zagranicznego transakcje, dotyczące złota i dokona się w przybliżeniu przeliczenia całości transakcji po przeciętnym kurs-ie wymiennym, to obroty handlu zagranicznego przedstawiają się następująco:

import	437,5	mln Ł libańskich
eksport	128,9	" " "
deficyt	308,8	" " "

Należy dodać, że obliczenia te nie uwzględniają wartości towarów eksportowanych lub importowanych na pokrycie potrzeb zagranicznych towarzystw naftowych, pracujących na terenach libańskich, oraz wartości towarów przywiezionych jako t.zw. "pomoc" dla uciekinierów palestyńskich.

Import i eksport Libanu składał się głównie z następujących artykułów /ilość w tonach, a wartość w tysiącach funtów libańskich/ 1/:

	Import		Eksport	
	tony	tys.funt. libańsk.	tony	tys.funt. libańsk.
Ogółem	722.775	320.772	204.311	97.655
w tym:				
tkaniny i wyroby włókiennicze	12.814	56.959	8.024	35.453
produkty pochodzenia roślinnego	227.054	56.198	83.631	19.067
bydło /w sztukach/	898.608	22.843	127	51
produkty hodowlane	6.337	11.423	1.752	1.072
metale i kamienie szlachetne, wyroby z nich i monety	8	23.217	3	8.094
artykuły chemiczne i farmaceutyczne	31.488	14.438	3.549	3.263
artykuły spożywcze, napoje alkoholowe i bezalkoholowe, tytoń	22.412	13.351	8.520	2.849
środki transportowe	4.439	11.924	300	508
skóry surowe i wyroby skórzane	1.964	4.094	1.661	4.348
metale i wyroby metalowe	64.159	22.731	20.762	6.307
maszyny, narzędzia i instalacje elektr.	8.741	21.419	2.191	5.814
surowce mineralne	282.018	20.340	64.330	4.137

1/ Wartość towarów importowanych i eksportowanych obliczona jest według kursu oficjalnego.

Jak wynika z wyżej podanego wykazu, głównymi artykułami importu libańskiego były wyroby włókiennicze /56,9 mln. funt lib./ i produkty pochodzenia roślinnego /56,2 mln.funt. lib./ oraz produkty hodowlane /34,3 mln funt.lib./. Te trzy grupy towarowe wynoszą 53% wartości globalnego importu.

W roku 1951 Liban eksportował głównie wyroby włókiennicze /35,5 mln funt.lib./ i artykuły roślinne /19,1 mln funt. lib./. Owoce cytrusowe i inne wynosiły 14,5% ogólnej wartości eksportu /13,9 mln funt.lib./, wełna - 23% /21,8 mln funt. lib/, przędza bawełniana - 4,3% /4,1 mln funt.lib/, skóry surowe i wyprawione - 4,3% /4,3 mln funt.lib./.

Struktura geograficzna handlu zagranicznego Libanu w r. 1951 przedstawiała się następująco:

	Import		Eksport		Saldo
	w tys.funt. libańskich	udział% w glob. wart. importu	w tys. funt. lib.	udział% w glob. wart. eksp.	bilansu handl. w tys. funt.lib.
Ogółem	320.772	100,0	97.655	100,0	- 223.117
w tym:					
Europa					
Francja	38.278	11,9	3.414	3,6	- 34.864
W.Brytania	30.845	9,7	2.584	2,6	- 28.261
Włochy	10.487	3,4	4.387	4,5	- 6.100
Belgia	8.861	2,8	1.114	1,1	- 7.747
Niemcy zachodnie	8.120	2,5	253	0,3	- 7.867
Holandia	7.579	2,4	3.057	3,1	- 4,522
Turcja	6.474	2,1	378	0,4	- 6,369
Szwajcaria	4,640	1,5	138	0,1	- 4,502
Szwecja	3.487	1,1	125	0,1	- 3.362
Austria	3.126	0,9	23	...	- 3.103
Grecja	495	0,1	127	0,1	- 368
Azja i Afryka					
Syria	58.956	18,4	22.007	22,5	- 36.949
Irak	23.700	7,4	2.607	2,7	- 21.093
Egipt	4.603	1,4	9.422	9,7	+ 4.819
Iran	2.879	0,9	434	0,4	- 2.445
Arabia Saudyjska	2.246	0,7	8.081	8,4	+ 5.835
Transjordania	1.946	0,6	3.640	3,7	+ 1.694
Indie	1.150	0,3	383	0,4	- 767
Japonia	759	0,2	3	...	- 756
Cypr	587	0,1	1.780	1,8	+ 1.193
Izrael	369	0,1	471	0,4	+ 102
Ameryka					
Stany Zjednoczone A.P.	56.995	17,8	22.742	23,3	- 34.253
inne kraje	36.819	11,6	7.767	8,0	- 29.052

Powyższa tablica wykazuje, że głównymi dostawcami towarów na rynek libański były następujące kraje: Syria /18,4%/, Stany Zjednoczone A.P. /17,8%/, Francja /11,9%/, Wielka Brytania /9,7%/ i Irak /7,4%/.

Najważniejszymi rynkami zbytu towarów libańskich były: Stany Zjednoczone AP /23,3%/,Syria /22,5%/,Egipt /9,7%/,Arabia Saudyjska /8,4%/, Włochy /4,5%/.

N O W A Z E L A N D I A

Handel zagraniczny

Deficyt handlu zagranicznego Nowej Zelandii w I kwartale br. osiągnął 8,2 mln funtów nowozelandzkich wobec nadwyżki w wysokości 24,2 mln ft. nz. w analogicznym okresie 1951 r.

Zarządzenia restrykcyjne w Nowej Zelandii zmierzające do poprawy płatności zagranicznych tego kraju, poszły w czterech kierunkach 1/ wycofano wszystkie udzielone zezwolenia przywozowe w imporcie z obszaru twardej waluty i poddano je bardzo ostrej rewizji przed ponownym wydaniem; 2/ nałożono kontrolę na import pojazdów mechanicznych ze wszystkich krajów; 3/wprowadzono restrykcyjną kontrolę dewizową, którą zajął się Bank Nowej Zelandii, kontrolowany przez państwo - a wreszcie 4/ stworzono pecjalny komitet, który ma się zająć sprawą przepływu kapitałów i emisją papierów wartościowych.

Wszystkie wydane zarządzenia sprowadzają się do kontyngentowania importu i kontroli wpływów zagranicznych. Tak więc konserwatywny rząd Nowej Zelandii przywrócił niemal identyczne zarządzenia, jakie obowiązywały w czasie sprawowania władzy przez tamtejszą Partię Pracy, a z których administracja konserwatywna zrezygnowała po dojściu do władzy.

Restrykcje importowe są w wielu wypadkach bardzo ostre. Nie dotyczą one jednakże importu rządowego, który w ub. roku wyniósł Ł 18,9 mln z czego Ł 14,3 mln przypadło na Wielką Brytanię i 4,3 mln Ł na Australię. Przywóz rządowy objął przede wszystkim brytyjski ekwipunek dla elektrowni wodnych, tabor kolejowy i pewne dobra inwestycyjne oraz australijską pszenicę.

Jak już podawaliśmy /vide Nr. 16/51/ "WHZ"/, celem restrykcji w Nowej Zelandii jest osiągnięcie dodatniego salda w przyszłym roku finansowym w wysokości Ł 25 mln. Ma być to wkład Nowej Zelandii do wysiłków, zmierzających do poprawy płatności szterlingowych. Jednakże nawet "The Economist" powątpiewa, czy Nowa Zelandia będzie mogła zrealizować swe zamierzenia. Ostatnio zanotowano bardzo silną zniżkę cen głównych artykułów eksportowych Nowej Zelandii: ceny wełny obniżyły się w kwietniu do połowy przeciętnej wielkości z ubiegłego roku, a skóry zbywa się po cenach 13 - 15 d za 1 lb w porównaniu z 30 d w ub. roku; jeszcze bardziej zniżkowały skórki futerkowe. Spadek cen wełny, która jest najlepszym "zdobywcą" dolarów dla Nowej Zelandii oznaczać będzie straty w granicach od Ł 67 do 70 mln. Również poważnie obniżą się wpływy z wywozu skór surowych, skórek futerkowych i innych artykułów, tradycyjnie eksportowanych z Nowej Zelandii.

S T A N Y Z J E D N O C Z O N E

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Struktura geograficzna handlu zagranicznego USA w marcu i w I kwartale br. przedstawiała się według danych Ministerstwa

Handlu tego kraju następująco /w mln dolarów/:

	Ogólny import			Eksport 1/		
	marzec	I kwartał		marzec	I kwartał	
	1952 r.	1951 r.	1952 r.	1952 r.	1951 r.	1952 r.
Ogółem	962,5	3.032,8	2.776,2	1.416,0 2/	3.335,2 2/	3.991,0 2/
Ameryka Północna	333,7	903,7	957,0	384,9	1.036,4	1.065,7
w tym:						
Kanada	195,5	528,6	559,3	227,5	622,7	623,5
Meksyk	39,7	94,5	117,1	65,3	157,3	174,6
Kuba	41,9	115,2	105,0	48,7	150,9	138,0
Ameryka Południowa	177,7	709,4	545,3	201,5	453,4	542,2
w tym:						
Wenezuela	30,9	81,9	94,7	48,3	118,5	125,4
Brazylia	74,5	271,0	224,8	74,8	131,7	208,0
Kolumbia	28,3	89,7	104,3	20,8	50,2	57,1
Argentyna	9,9	88,0	25,5	15,1	46,2	44,0
Chile	20,3	46,7	56,0	15,1	35,3	37,5
Urugwaj	2,6	84,8	5,8	5,4	24,2	15,4
Peru	3,6	12,1	12,2	12,3	26,0	30,6
Europa	169,6	547,3	499,4	370,7	863,5	1.095,2
w tym:						
Wielka Brytania	39,9	112,4	110,1	87,0	161,0	154,2
Niemcy zachodnie	16,0	51,5	49,5	40,7	121,4	150,9
Francja	13,9	81,0	49,0	42,7	82,7	113,1
Włochy	12,6	39,2	36,9	47,0	113,9	129,0
Belgia - Luksemburg	14,8	65,0	49,0	33,9	84,5	96,5
Holandia	11,7	30,4	32,8	25,3	56,7	84,2
Szwajcaria	11,1	34,3	33,8	16,6	45,5	42,2
Grecja	4,8	9,8	8,2	8,2	25,1	24,3
Szwecja	6,7	25,9	22,2	13,8	26,5	39,5
Austria	2,6	6,4	8,4	7,8	25,8	28,1
Norwegia	6,4	13,3	15,1	6,4	19,2	21,7
Dania	1,7	5,7	6,5	7,2	14,9	20,6
Azja	184,3	621,4	501,6	209,3	485,0	644,5
w tym:						
Japonia	18,6	54,4	50,9	50,4	1[illegible]3,0	146,4
Indie	20,3	84,6	68,5	61,9	75,5	198,5
Filipiny	21,3	82,4	53,3	25,3	61,7	74,0
Indonezja	21,9	78,7	74,9	12,4	37,8	34,5
Malaje Brytyjskie	65,7	126,8	143,6	3,8	13,4	11,7
Turcja	5,7	28,6	16,6	5,5	14,3	16,9
Arabia Saudyjska	2,8	7,0	7,2	8,7	7,3	22,9
Pakistan	2,6	17,0	4,8	5,0	7,0	16,0
Oceania	21,3	82,2	60,0	29,2	43,9	72,6
w tym:						
Australia	12,3	64,0	37,4	20,9	33,7	56,7
Nowa Zelandia	8,4	17,9	21,6	7,8	8,8	14,0
Afryka	75,9	168,8	212,9	71,1	120,1	175,0
w tym:						
Związek Południowej Afryki	12,8	46,3	34,7	29,0	42,5	68,6
Egipt	13,4	5,4	48,8	7,9	14,7	21,4

1/ Łącznie z reeksportem

2/ w tym dostawy wojskowe, które wyniosły w marcu br. $ 149,3 mln a w I kwartale br. - $ 395,8 mln.

Import Stanów Zjednoczonych z krajów Ameryki Łacińskiej osiągnął w I kwartale br. /wszystkie cyfry w mln dolarów/ 873,9 wobec 1.025,1 w analogicznym okresie 1951 r., z krajów marshallowskich Europy Zachodniej /łącznie z Turcją/ 454,2 wobec 511,0, z krajów imperium brytyjskiego - 518,5 wobec 586,6.

Eksport USA do krajów Ameryki Łacińskiej osiągnął w omawianym okresie 937,6 wobec 984,2, do Europy Zachodniej /łącznie z Turcją/ - 1.044,6 wobec 996,1, do krajów imperium brytyjskiego - 682,7 wobec 396,7.

Struktura towarowa w marcu i w I kwartale br. przedstawiała się następująco /w mln dolarów/:

	marzec	I kwartał	
	1952 r.	1951 r.	1952 r.
Eksport 3/	1.402,8	3.285,9	3.951,6
Surowce	188,1	493,1	671,5
w tym:			
bawełna	94,2	253,0	375,1
węgiel	43,3	83,5	143,2
tyt	16,0	48,7	55,7
ropa naftowa	8,6	22,6	22,0
Artykuły spożywcze	239,1	509,0	630,0
w tym:			
pszenica	111,7	177,6	291,0
kukurydza	21,4	60,7	46,3
Półfabrykaty	159,9	346,0	435,8
w tym:			
metale żelazne	28,7	76,0	66,3
metale nieżelazne	25,1	39,6	60,8
chemikalia przemysłowe 4/	13,1	30,2	39,4
Wyroby gotowe	815,7	1.937,8	2.214,3
w tym:			
sprzęt przemysłowy 4/	149,4	312,4	410,0
z czego:			
sprzęt budowlany, wiertniczy oraz transportowy	48,6	102,1	131,6
obrabiarki	23,4	45,3	63,5
instalacje elektryczne i aparatura elektrotechniczna 4/	52,4	121,9	132,1
części samochodowe	44,6	91,0	120,6
samochody ciężarowe i autobusy /nowe/	34,6	84,7	92,3
traktory i części do nich 4/	34,7	76,7	91,7
samochody osobowe /nowe/	27,1	80,2	64,6
wyroby bawełniane	31,5	96,0	87,7
tkaniny z włókna sztucznego	18,0	60,5	47,2
oleje smarowe	29,9	55,4	75,7
benzyna	10,6	33,9	38,1

3/ bez reeksportu
4/ oprócz dostaw wojskowych

Import 5/	971,6	2.961,2	2.787,6
Surowce	300,1	923,0	839,1
w tym:			
kauczuk	81,0	238,9	236,0
rudy i koncentraty	74,1	77,3	142,2
wełna	33,9	204,8	105,4
ropa naftowa	31,3	91,1	96,5
futerka	7,9	35,9	20,6
Artykuły spożywcze	286,0	899,8	841,7
w tym:			
kawa	138,1	435,0	426,0
cukier	43,4	111,9	98,8
kakao w ziarnach	21,0	73,4	57,4
Półfabrykaty	216,2	669,2	607,7
w tym:			
celuloza	24,3	80,6	78,6
produkty ropy naftowej	22,9	69,1	67, 2
tarcica	17,7	56,5	45,6
miedź	16,8	60,8	57,9
nikiel i stopy	8,4	21,2	25,1
cyna	23,5	65,9	29,6
chemikalia przemysłowe	5,5	36,5	23,8
Wyroby gotowe	169,3	469,2	499,1
w tym:			
papier gazetowy	45,0	116,8	130,4
maszyny i środki transportowe	18,4	55,8	73,5

Jeśli chodzi z kolei o obroty zagraniczne Stanów Zjednoczonych w kwietniu br, to według danych Ministerstwa Handlu USA, eksport - łącznie z reeksportem spadł /w mln dolarów/ do 1.330,9 /1.371,6 w kwietniu 1951/. Spadek eksportu nastąpił przede wszystkim skutkiem zmniejszenia wywozu pszenicy, kukurydzy, bawełny, oleju sojowego, tytoniu i chemikalii.

Ogólny import USA obniżył się w omawianym miesiącu do 931,8/ w kwietniu 1951 r. 1.032,6/. Spadek importu spowodowany został zmniejszonym wwozem kawy, kauczuku, tytoniu i celulozy.

Jak już podawaliśmy /vide Nr. 22/57 "WHZ"/ w kołach przemysłowych USA coraz silniej podnoszą się żądania na rzecz wprowadzenia ochrony celnej przed konkurencyjnym importem z zagranicy wobec zaostrzającego się kryzysu zbytu w amerykańskim przemyśle konsumcyjnym. Belgijskie pismo "Agefi" donosi, że ostatnio dwóch senatorów republikańskich, wniosło do Senatu projekt ustawy żądający przedłużenia poza 30 czerwca br. wprowadzonych przez "Defense Production Act" znacznych ograniczeń importowych na tłuszcze, oleje i produkty mleczarskie. /Moc obowiązywania "Defense Production Act" przewidziana bowiem była do dnia 30 czerwca br./. Ponadto poprawka proponuje wprowadzenie dalszych ograniczeń importowych odnośnie do zbóż jak owies, jęczmień, żyto i pszenica przeznaczonych dla celów pastewnych. Jednocześnie, według zgłoszonej poprawki, Ministerstwo Rolnictwa miałoby orzekać, czy podlegający restrykcjom import wymienionych artykułów:

5/ dla konsumcji krajowej.

1/ wpływa hamująco lub powoduje spadek produkcji amerykańskiej;
2/ wpływa na powstanie zapasów,
3/ powoduje zbędne wydatki w ramach programu utrzymania poziomu cen.

Protekcjonistyczne tendencje przemysłowców amerykańskich wywołują ostry sprzeciw szeregu krajów kapitalistycznych silnie zainteresowanych dla zbytu własnej produkcji w wolnym od ograniczeń rynku USA.

W ślad za przesłaną w tym względzie notą brytyjską - a uprzednio włoską - /vide Nr. 20/55 "WHZ"/ na ręce rządu Stanów Zjednoczonych, Zgromadzenie Doradcze Rady Europejskiej skierowało do OEEC rezolucję, wyrażającą obawy "z powodu trudności, jakie doznaje eksport europejski do USA".

W czasie posiedzenia Rady Gospodarczej i Społecznej O.N.Z. przedstawiciele Wielkiej Brytanii, Kanady i Belgii ostrzegli Stany Zjednoczone, że jeśli te ostatnie nie zwiększą importu, istnieje małe prawdopodobieństwo aby kraje kapitalistyczne Zachodu mogły zapobiec kryzysowi dolarowemu, który stanowi w chwili obecnej zasadniczy, dla nich problem. Przedstawiciel brytyjski oświadczył w związku z tym "Jest oczywiście bardziej korzystniejszym dla kraju, jeśli może on nabywać potrzebne dolary w drodze nieograniczonej wymiany, zamiast otrzymywać je w postaci ciągłych pożyczek".

P r o d u k c j a

Według danych "Federal Reserve Board", wskaźnik produkcji przemysłowej USA/z uwzględnieniem wahań sezonowych/ spadł z 220 w marcu do 216 w kwietniu i o 7 punktów w porównaniu z kwietniem ubiegłego roku. Spadek produkcji towarów zarówno trwałej jak i bezpośredniej konsumcji trwający od marca br, spowodowany został trwającym nadal brakiem popytu ze strony przemysłu i ludności, jak również unieruchomieniem przemysłu stalowego i naftowego, wywołanym strajkami. Jak podkreśla "Biki" spadek produkcji następuje przy jednoczesnym zwiększeniu wydatków na zbrojenia.

Zgodnie z danymi "Federal Reserve Board" produkcja towarów trwałej konsumcji spadła w kwietniu o 2,5%, wytop stali zniżył się o 10%, a produkcja przemysłu maszynowego spadła o około 2%. Wzrastała natomiast nadal w kwietniu produkcja aluminium rodzimego, a ogólna produkcja innych metali kolorowych utrzymywała się na dotychczasowym poziomie. Produkcja samochodów osobowych w kwietniu i maju osiągnęła poziom 4,8 mln sztuk w skali rocznej, t.zn. była nieco wyższa od poziomu osiągniętego w drugim półroczu 1951 r.

Obniżenie się w ciągu kwietnia produkcji towarów bezpośredniej konsumcji nastąpiło wskutek dalszego zmniejszenia się produkcji tkanin bawełnianych i wełnianych. Zmniejszyła się również nieco produkcja papieru. Zaobserwowany w ciągu kwietnia spadek produkcji w przemyśle naftowym, silnie zwiększył się w maju w związku ze strajkami, które ogarnęły większą cześć przedsiębiorstw tej gałęzi przemysłu.

Wskaźnik produkcji przemysłowej USA /bez uwzględnienia wahań sezonowych/ przedstawiały się w kwietniu br. w zesta-

wieniu z kwietniem 1951r. w marcem br. następująco /1935 r. - 1939 r. = 100/:

	kwiecień 1951 r.	marzec 1952 r.	kwiecień 1952 r.
Przemysły przetwórcze			
towary trwałej konsumcji	278	281	276
towary bezpośredniej konsumcji	195	184	181
surówka i stal	264	262	245
urządzenia przemysłowe	337	357	349
środki transportowe	311	322	227
metale nieżelazne i wyroby z nich	211	218	217
materiały i wyroby drzewne	169	149	151
wyroby ceramiczne i szklane	243	212	220
tkaniny i wyroby włókiennicze	185	153	145
skóry i wyroby skórzane	106	108	...
artykuły żywnościowe	152	149	148
papier i wyroby papiernicze	215	192	186
produkcja przemysłu poligraficznego	188	180	182
przetwory naftowe oraz produkty suchej destylacji węgla	255	278	264
chemikalia	298	298	298
wyroby gumowe	238	245	239
Górnictwo			
węgiel i ropa naftowa	167	170	169
rudy metali	129	89	126

Przytoczone dane świadczą o tym, że w Stanach Zjednoczonych trwa nadal spadek produkcji towarów powszechnego użytku. Pismo "Magazine of Wall-Street" opublikowało obszerny artykuł, który stwierdza, że jakkolwiek "przedwczesnym jest przepowiadanie znacznego spadku do końca roku" tym nie mniej "bezcelowym jest przeczyć zwiększeniu się ilości czynników, prowadzących do spadku produkcji". W artykule wyraża się w szczególności niepokój z powodu wzrastającej nadprodukcji oraz "znacznego braku surowców i nagromadzenia się towarów na rynkach światowych".

Według doniesień "Financial Times" produkcja przemysłowa USA uległa w maju dalszemu spadkowi osiągając najniższy od lipca 1951 r. poziom. Zgodnie z tymczasowymi danymi "Federal Reserve Board" wskaźnik tej produkcji w omawianym miesiącu kształtował się na poziomie 214 /1935 - 1939 = 100/. Jak podaje pismo ciągły spadek produkcji przypisuje się "częściowo przejściowemu zahamowaniu pracy w przemyśle stalowym i naftowym, częściowo zaś zmniejszeniu się popytu ze strony przedsiębiorstw i ludności". Również i w tym miesiącu wzrastały nadal wydatki na cele zbrojeniowe. "Financial Times" stwierdza, że główną przyczyną spadku produkcji towarów trwałej konsumcji było w maju /podobnie jak i w kwietniu/ zmniejszenie się wytopu stali.

Coraz silniej zaznaczają się skutki strajku w przemyśle stalowym. Według ankiety przeprowadzonej w pierwszej dekadzie czerwca przez pismo "Wall-Street Journal" w czołowych koncernach przemysłu amerykańskiego, firma "Allis Chalmers Manufacturing Co" już wtedy bardzo poważnie odczuwała brak niektórych gatunków stali ciężkiej. Koncern "International Harvester Co" przewidywał, że z powodu braku stali będzie musiał przerwać produkcję w początkach lipca "Pullman Standard Car Manufacturing" posiadał zaś zapasy tylko na trzy tygodnie.

Również zakłady "Ford Motor Company" stoją w obliczu groźby likwidują produkcję. Rzecznik tego koncernu oświadczył w pierwszej dekadzie czerwca, że posiadane zapasy wyczerpane zostaną w przeciągu dwóch tygodni.

Zakłady "Chryster Corp" podały do wiadomości w połowie czerwca, że z powodu strajku stalowców, będą zmuszone przerwać w dniu 25 czerwca produkcję samochodów wojskowych "Dodge" i zwolnić skutkiem tego 4.500 robotników. Samochody "Dodge", jak wiadomo, są poważnym artykułem eksportowym i były zakupywane przez armie licznych krajów kapitalistycznych.

Zakłady samochodowe "General Motors" w Detroit zwolniły 12.000 robotników, motywując to brakiem stali, spowodowanym strajkiem stalowców.

Na skutek strajku hutników, w połowie czerwca ponad 100.000 robotników innych gałęzi przemysłu zostało zwolnionych z pracy. W szeregu fabryk amunicji musiano ograniczyć dzień roboczy. Ponadto około 50.000 górników i ponad 30.000 kolejarzy znalazło się z tego samego powodu bez pracy.

Stopa życiowa

W okresie 15 kwiecień - 15 maj nastąpił w USA dalszy wzrost kosztów utrzymania, które osiągnęły niespotykany dotąd poziom. Najwyższy wskaźnik kosztów utrzymania notowany był poprzednio w styczniu br. i wynosił 189,1 w porównaniu z przeciętną lat 1935-39. Według danych, ogłoszonych w drugiej dekadzie czerwca przez Federalne Biuro Statystyki pracy, wskaźnik kosztów utrzymania za okres 15 kwiecień - 15 maj wyniósł 190,4.

Dane te wykazują, że od czasu wprowadzenia kontroli cen, t.zn. w ciągu ostatnich 18 miesięcy, ogólny wzrost cen wyniósł około 5%. Znacznie większą zwyżką objęte zostały jednak artykuły żywnościowe, których ceny od agresji amerykańskiej na Korei do 15 maja br. wzrosły o 13,6%.

W porównaniu z przeciętną okresu 1935/39 ceny żywnościowe w USA wzrosły o 230,8%.

Jednocześnie według sprawozdania "National Industrial Conference Board" siła nabywcza dolara spadła w kwietniu br. do 55,6 centów wobec 57,3 centów w kwietniu 1951 r. "Urząd Stabilizacji Cen" zapowiedział pod koniec maja dalsze podniesienie detalicznych cen maksymalnych czternastu grup artykułów spożywczych. Zwyżka cen obejmuje między innymi mąkę, ciastka, marmeladę, konserwy mięsne, owocowe i jarzynowe, sery, ryby, margarynę, kawę i mrożone artykuły spożywcze. Planuje się przy tym podwyższenie cen również innych artykułów spożywczych.

UMOWY HANDLOWE i PŁATNICZE

AUSTRIA - BUŁGARIA

Nowa umowa handlowa pomiędzy Austrią i Bułgarią, regulująca kontyngenty eksportowe i importowe do końca 1953 r. stanowi najświeższą próbę ożywienia handlu pomiędzy tymi krajami, który w roku ubiegłym skurczył się do minimum. Import z Bułgarii do Austrii wynosił zaledwie 2% globalnego importu, a eksport - 1,5% całego eksportu.

Import do Austrii przewiduje poza jajami, tytoniem i owocami 27.000 ton kukurydzy, pszenicy, żyta i jęczmienia. Eksport austriacki do Bułgarii, obejmujący 93 pozycje, ma osiągnąć w ciągu roku $ 8,3 mln. Najwyższe kontyngenty dotyczą lokomotyw, motorów, maszyn, kabli, łożysk kulkowych, łańcuchów, traktorów i samochodów ciężarowych.

AUSTRIA - PAKISTAN

Według doniesienia agencji Reutera pomiędzy Austrią a Pakistanem została umowa handlowa, w ramach której Pakistan będzie eksportował do Austrii bawełnę, jutę i inne towary, wzamian za co otrzyma surówkę, specjalne gatunki stali, aluminium oraz półfabrykaty i niektóre wyroby gotowe. Przewiduje się znaczne zwiększenie obrotów między obu krajami.

W 1951 r. import Austrii z Pakistanu wynosił 14 mln. szylingów, a jej eksport do Pakistanu - 11,8 mln. szylingów.

W ciągu pierwszych 4 miesięcy 1952 r. Austria importowała z Pakistanu zaledwie za 540.000 szylingów, podczas gdy austriacki eksport do Pakistanu osiągnął w tym samym okresie ponad 5,8 mln. szylingów.

BRAZYLIA - WŁOCHY

Obowiązująca pomiędzy Brazylią a Włochami umowa z lipca 1950 r. przedłużona została do końca kwietnia 1953 r. Wartość obrotów podwyższona została z sumy $ 100 mln. do $ 124 mln. Umowa ta zostanie przedłużona o dalszych sześć miesięcy, o ile do lutego 1953 r. nie nastąpi jej rewizja.

DANIA - NIEMCY ZACHODNIE

W uzupełnieniu wiadomości z nr. 2/37 W.H.Z. podajemy bliższe szczegóły dotyczące umowy duńsko-zachodnio-niemieckiej.

W odniesieniu do towarów wymienionych w liście I,Dania i Niemcy zachodnie zobowiązały się udzielić odpowiednich licencji importowych względnie eksportowych.

Niemcy zachodnie mają udzielić licencji eksportowych co najmniej do wysokości lub wartości wymienionej w liście towarowej nr.II. Dania zobowiązała się udzielić odpowiednich licencji importowych w ramach III listy.

Dla wymienionych w IV liście towarów, w sprzedaży których Niemcy zachodnie są szczególnie zainteresowane, Dania będzie wydawać licencje importowe w ramach każdorazowego duńskiego planu importowego z uwzględnieniem zapotrzebowania duńskiego.

Lista I - dostawy duńskie: woły rzeźne - 180.000 sztuk, mięso wieprzowe - 20.000 ton, szmalec - 6.000 ton, masło - 15.000 ton, ser - 25.000 ton, mleko i śmietana skondensowane - 3.360.000 marek zachodnio-niemieckich, śledzie, szproty, ryby morskie i słodkowodne, konserwy rybne - 11.340 marek, cukier - 12.000 ton, kryolit - 3.500 ton, metale nieżelazne i ich stopy - 12.600.000 marek, maszyny biurowe - 120.000 marek, tekstylia i odzież - 600.000 marek.

Lista II - dostawy zachodnio-niemieckie: węgiel i koks - 1.001.000 ton / z tego w I kwartale - 253.000 ton, w II - 260.000 ton, w III 244.000 ton, w IV - 244.000 ton/, surówka - 12.000 ton, wyroby walcowane - 72.000 ton.

Lista III - dostawy zachodnio-niemieckie wino,szampan i napoje alkoholowe - 2.100.000 koron duńskich, laki, farby drukarskie i inne - 140.000 koron, papiery,błony fotograficzne itd. - 1 mln.korony,maszyny biurowe - 3.200.000 koron,maszyny do szycia - 1.400.000 koron,radioodbiorniki i części zamienne - 175.000 koron, sprzęt elektryczny dla użytku domowego - 450.000, aparaty fotograficzne i wyposażenie dla laboratoriów fotograficznych - 1.175.000 koron,wyroby żelazne, blaszane i metalowe - 350.000 koron,porcelana 700.000 koron, wyroby szklane - 500.000 koron, skóra sztuczna - 500.000 koron, papier,tektura itd. - 1.500.000 koron, biżuteria sztuczna i prawdziwa, kamienie szlachetne i półszlachetne - 350.000 koron,instrumenty muzyczne - 500.000 koron, sprzęt sportowy - 210.000 koron.

Lista IV obejmuje żelazo i stal,odlewy, metale nieżelazne, chemikalia,maszyny i wyposażenie przemysłowe,pojazdy, artykuły elektrotechniczne, wyroby optyczne i precyzyjne, szkło i ceramikę, wyroby włókiennicze, gumowe i asbestowe, skórę wszelkich gatunków i techniczne artykuły skórzane, papier i wyroby papiernicze i inne.

F R A N C J A W Ł O C H Y

Po francusko-włoskich rokowaniach dotyczących dostosowania obrotów towarowych pomiędzy tymi krajami do nowej sytuacji, powstałej na skutek zahamowania importu przez Francję, postanowiono nie stosować zmniejszenia do niektórych pozycji towarów dotychczas kontyngentowanych.Chodzi tu,między innymi, o pomidory,fasolę,jabłka i obrabiarki.Podjęte przed francuskimi ograniczeniami importowymi porozumienie w sprawie dostaw towarów włoskich dla Francji mają być traktowane w sposób uprzywilejowany.Poza tym zawarto osobne porozumienie w sprawie dostaw dodatkowych.

Włochy podwyższą swoje dostawy siarki do Francji, które dotychczas wynosiły 45 000 ton i otrzymują wzamian za to między innymi /w tonach/: złom - 40 000, rudę żelazną - 25 000, skóry cielęce - 100, stal specjalną - 3 500, drzewo opałowe 20 000.

G R E C J A - S Y R I A

Pomiędzy Grecją a Syrią zawarta została umowa handlowa na okres 1-roku. Grecja dostarczy Syrii około 200 000 ton cementu, pompy, rury wodociągowe, drut, oliwki, oliwę naturalną, rodzynki itd. Dostawy syryjskie nie mają większego znaczenia.

H I S Z P A N I A - S Z W E C J A

Umowa handlowa i płatnicza pomiędzy Hiszpanią a Szwecją przedłużona została na dalszy okres protokółem podpisanym w dniu 26 kwietnia 1952 r.

H O L A N D I A - W Ł O C H Y

W uzupełnieniu wiadomości zamieszczonej w nr 12/47 "WHZ" podajemy, że Holandia otrzyma z Włoch między innymi ziemniaki - 6 000 ton, kalafiory i sałatę - 800 ton, mandarynki i pomarańcze - 7 000 ton, cytryny - 6 000 ton, świeże owoce - 1 000 ton, figi - 100 ton, orzechy laskowe, kasztany jadalne i migdały - 1 750 ton.

K O L U M B I A - W Ł O C H Y

Pomiędzy Kolumbią a Włochami zawarta została umowa handlowa, ustalająca wartość obrotów na $ 9 mln. w obu kierunkach. Włochy otrzymają z Kolumbii za $ 3 mln. kawę i skóry. Wzamian za to dostarczą maszyny, wina, oliwę naturalną, tekstylia, chemikalia, pojazdy mechaniczne i artykuły elektrotechniczne.

P A K I S T A N - W E G R Y

W uzupełnieniu wiadomości z nr 12/47 "WHZ" podajemy, że Węgry będą dostarczać Pakistanowi tekstylia, wyroby przemysłu ciężkiego i lekkiego oraz medykamenty wzamian za bawełnę, jutę i skórki.

P O R T U G A L I A - W Ł O C H Y

Pomiędzy Włochami a Portugalią zawarta została umowa handlowa na okres 1 roku, poczynając od 1 lipca 1952 r.

REGLAMENTACJA OBROTÓW HANDLOWYCH

B E L G I A

Import wyrobów z żelaza lanego

Od 10.VI. na import wyrobów z żelaza lanego /poz.752c/ należy uzyskać pozwolenie importowe.

B R A Z Y L I A

Import maszyn przemysłowych

Bank Brazylii podał do wiadomości okólnikiem z dnia 15.V.52, że w przyszłości wszelkie wnioski o pozwolenia, które nie będą dostatecznie szczegółowo określały rodzaj i typ maszyn przemysłowych - będą odrzucone. Importerzy powinni podawać: w jakim celu sprowadzają maszynę, markę, model, siłę motoru, jeśli jest poruszana motorem, oraz szczegółowe wyliczenie z podaniem wagi i wartości wszystkich części zapasowych.

C H I L E

Kontrola handlu zagranicznego

Rząd chilijski ustanowił pełną kontrolę nad handlem zagranicznym, zmieniając system wolnych kursów walut zagranicznych przy operacjach eksportowo-importowych. Cały handel zagraniczny poddany będzie licencjonowaniu komisji dewizowej.

E G I P T

Ograniczenie importu z obszaru szterlingowego

Rząd egipski ogłosił w dniu 16.VI.52 wiadomość o zawieszeniu wszystkich przydziałów dewizowych i o wprowadzeniu systemu licencjonowania importu dla wielu artykułów, pochodzących z obszaru szterlingowego lub z krajów, z którymi Egipt nie posiada specjalnych umów płatniczych.

Zarządzenie ma pozostać w mocy tylko tak długo, dopóki nie ulegnie poprawie sytuacja szterlingowa Egiptu.

Dotychczasowy import wszelkich towarów z obszaru szterlingowego odbywał się na podstawie otwartej generalnej licencji. Na liście towarów podlegających licencjonowaniu znajdują się: wyroby jedwabne, bawełniane i lniane, samochody, radioodbiorniki, mydło, torby skórzane, wyroby szklane, żarówki, czekolada i cukierki, owoce, artykuły perfumeryjne, mydło zwyczajne,

skóry, przędza jedwabna, instrumenty muzyczne itd.

E K W A D O R

Dewizy na pokrycie kosztów frachtu

Departament Kontroli Dewiz Centralnego Banku Ekwadoru podał do wiadomości w dniu 15.V.52, że niestosowanie się od 1 czerwca b.r. do przepisu o umieszczaniu pełnej wartości kosztów frachtu w konosamencie i legalizowaniu następnie konosamentu w konsulacie, będzie powodowało automatycznie odmowę dewiz na zapłatę kosztów frachtu.

F R A N C J A

Import masła z Danii

Journal Officiel z 21.VI.52 komunikuje o otwarciu licencji globalnej na import 500 ton masła z Danii. Rozdziału pomiędzy poszczególnych importerów dokona Stowarzyszenie producentów.

Wprowadzenie licencjonowania na elektrody z metali nieżelaznych

Elektrody z metali nieżelaznych poddane zostały ponownie licencjonowaniu przy eksporcie dokonanym po 13.VI.52 r.

Import pochodnych ropy naftowej

Journal Officiel podaje wiadomość o wznowieniu przyznawania pozwoleń na import pochodnych ropy naftowej. Wnioski winny być składane przed 1.IX.52 r.

Import ze strefy dolarowej

Z dniem 15.VI.52 otwarte zostały kredyty dolarowe na import następujących towarów pochodzących ze Stanów Zjednoczonych lub Kanady: różnych maszyn drukarskich, surowca dla przemysłu papierniczego i tekstylnego, różnych narzędzi i maszyn rolniczych, materiałów elektrycznych, surowca dla przemysłu chemicznego.

G U J A N A H O L E N D E R S K A

Ograniczenia importowe

Official Gazette z 21.III. publikuje dalszą listę towarów, na które nie będą wydawane pozwolenia importowe. Wśród towarów wymienione są: wina, wódki, likiery, wyroby z czystego i sztucznego jedwabiu, wyroby bawełniane jak flanele, woile, organdiny, drelichy, tkaniny białe i drukowane, tkaniny lniane, bielizna stołowa, chusteczki, skarpetki i pończochy, meble me-

talowe, metalowe łóżka, wyroby aluminiowe i miedziane.

G W A T E M A L A

Ograniczenia importowe

Dekretem z 9.V., który wszedł w życie z dniem 13 maja 1952 r. zakazano importu towarów drukowanych i litografowanych, z wyjątkiem importowanych gazet, czasopism i książek w każdej ilości oraz reklam zagranicznych wyrobów, gdy przesyłka zawiera do 100 wzorów każdej pozycji. Na wniosek importera Ministerstwo Gospodarki może zezwolić na BOT 14.VI/95 import w/w towarów.

I N D I E

Wprowadzenie nowych ograniczeń importowych

15 czerwca 1952 r. rząd indyjski ogłosił o nowym zmniejszeniu kwot importowych na II półrocze b.r. Ograniczenie importu dotyczy niewielkiej ilości towarów, głównie obszaru dolarowego. Około 50 rodzajów towaru, które dotychczas przywożone były z obszaru dolarowego na podstawie licencji ogólnej obecnie będzie można przywozić na podstawie tejże licencji również z krajów o walucie niewymienialnej. Dane dodnośnie reglamentacji importu takich towarów jak motory, rowery, generatory, pompy elektryczne i urządzenia przemysłu tekstylnego, będą podane w terminie późniejszym.

Szereg towarów zostało skreślonych z ogólnej licencji importowej. Do ich liczby należą: ryby, masło, ser, mleko, a także towary przemysłowe jak kopra, olej kokosowy, włókno cięte, smoła powęglowa i barwniki. W kołach oficjalnych zaznaczają, że nowa polityka rządu skierowana jest tylko na ograniczenie kwot, a nie na zakaz importu towarów, których zapasy w kraju są znaczne.

Obecnie towary przywożone na podstawie ogólnej licencji importowej, a także towary importowane na podstawie licencji indywidualnych, będą przywożone z obszaru dolarowego w znacznie zmniejszonych ilościach. Oprócz tego przypuszcza się, że Indie mogą zaoszczędzić znaczne ilości dewiz zagranicznych wskutek zmniejszenia importu takich towarów jak Diesle'i, ciętego włókna i niektórych innych, na które zapotrzebowanie ostatnio zmalało.

I N D O N E Z J A

Ograniczenia importowe

Oficjalnym zarządzeniem podano do wiadomości, że od 4.VI.52 nie będą przyznawane dewizy na import następujących towarów: kryształów, luksusowej ceramiki, nakrycia stołowe z kosztownego metalu, biżuteria z kosztownego metalu, świeczniki i lampy fantazyjne, wieczne, ekstrakty kawy, tkaniny jedwabne, meble, zabawki mechaniczne, wyroby ze skóry

jak torby, portfele itd., świeże jarzyny i syrop używany jako namiastka cukru.

I R A N

Nowe przepisy importowe na rok 1952/53.

Import i eksport dzieli się obecnie na dwie kategorie. Przy eksporcie kategoria I obejmuje towary, które są za granicą bardzo pożądane, a kategoria II - towary, na które jest mniejszy popyt. Przy imporcie - towary podstawowe tworzą kategorię I, a reszta - kategorię II. Normalnie zapłata za towary importowane z kategorii II może nastąpić dewizami uzyskanymi z eksportu towarów kategorii II, lecz za towary z kategorii I można płacić wszystkimi dewizami uzyskanymi z eksportu. Istnieją dwa rodzaje pozwoleń dewizowych różniących się kursem w stosunku do funta szt.

Lista towarów importowanych z kategorii I pokrywa się w znacznej mierze z dotychczasową listą towarów dopuszczonych do importu na podstawie ogólnej licencji /ogłoszonej 27.XII.1951/. Dodano: rowery, różnego typu maszyny, surowiec plastyczny i różnego rodzaju pojazdy. Cement został przeniesiony do kategorii II.

Lista towarów zakazanych pozostaje bez zmian.

Ogólna kwota importowa na rok 1952/53 ustalona została na 2 950 mln.rialów, t.zn. o 7% mniej niż w roku ubiegłym.

Oficjalny kurs dewiz wynosi 91 rialów za 1 Ł. Kurs przy eksporcie jest zmienny i wynosi 187,5 rialów za Ł 1 dla towarów z kategorii I, oraz 203 rialów za 1 Ł dla towarów kategorii II.

I R A K

Ograniczenia eksportowe

Władze Iraku opublikowały nową listę towarów poddanych ograniczeniom eksportowym. Wśród towarów, których eksport jest zakazany wymienione są: woły, owce, świeże ryby, jaja, owoce cytrusowe, pszenica i mąka pszenna, kukurydza, tłuszcze, cement, złom żelazny oraz towary importowane. Ciecierzynę i skóry bydlęce wolno eksportować tylko za zezwoleniem.

I R L A N D I A

Zakaz importu

Z dniem 20 maja 52 wyszedł zakaz importu ziemniaków, pomidorów, jabłek, winogron, ciętych kwiatów, bulw oraz drzew i krzewów.

Ograniczenia importowe

Władze Irlandii podały do wiadomości, że z dniem 27 maja wprowadzony został obowiązek licencji na import aut ciężarowych i karoserii. W oświadczeniu rządowym podaje się, że krok ten przedsięwzięty został w celu zwiększenia montażu samochodów w kraju.

L I B A N

Zniesienie monopolu na import bibułki papierosowej

Minister gospodarki narodowej wydał zarządzenie w dniu 7 maja 1952 r., na podstawie którego zniesiony został monopol importu bibułki papierosowej. Jednakże import tego towaru poddany jest obowiązkowi uzyskania uprzedniego pozwolenia, wydawanego przez ministra gospodarki.

L I B I A

System importowy

Obowiązujący system pozwoleń importowych nie został zmieniony, ale ograniczono osoby i firmy, którym udziela się pozwolenia. Władze Libii postanowiły udzielać pozwoleń tylko rzeczywistym odbiorcom towarów, a nie dawać pozwoleń agentom i pośrednikom. Eksporterzy do Libii winni się upewnić, czy odbiorca posiada pozwolenie przywozu.

M E K S Y K

Faktury przy przesyłkach pocztowych i lotniczych

Władze meksykańskie podały do wiadomości, że nie wymagają legalizowania konsularnego faktur handlowych na towary przesyłane pocztą lub drogą lotniczą, niezależnie od wartości.

W dalszym ciągu należy dołączyć do przesyłki fakturę handlową w 3 egzemplarzach.

Kontrola eksportu

Dekretem z dnia 16.V.52, opublikowanym w Diario Oficial z dnia 19.V. i obowiązującym od tej daty, ustanowiono obowiązek uzyskiwania pozwolenia przy eksporcie złomu żelaznego i miedzianego /poz.82.10/.

N O W A Z E L A N D I A

Zmiany w kontroli importu

W Nowej Zelandii zniesiono licencjonowanie dla następujących towarów, przywożonych z krajów o niewymienialnej walucie; kawy, węgla, krochmalu, niektórych rodzajów sprzętu in-

westycyjnego, tkanin nieprzemakalnych, lamp stojących i innych.

P A K I S T A N

Ograniczenia importowe

Jak donosi "Evening Star" z 28.V.52, rząd Pakistanu zamierza w roku bieżącym zmniejszyć import o 30%. Gazeta pisze, że 14 pozycji towarowych takich jak: tkaniny bawełniane, wyroby trykotowe, skórzane, tytoniowe, a także szereg innych, które obecnie przywozi się na podstawie ogólnej licencji importowej, będzie podlegać licencjonowaniu indywidualnemu.

S Y R I A

Ograniczenia importowe i eksportowe

Rząd Syrii wydał następujące ograniczenia importowe i eksportowe: zakazany został import płyt szklanych, sklasyfikowanych pod poz.tar. 665b, 666 i 667b; zakaz eksportu złomu żelaznego /poz. 756/ został cofnięty i eksport może być dokonany po otrzymaniu pozwolenia

W E N E Z U E L A

Ograniczenia importowe na tkaniny wełniane

Ograniczenia, które obowiązywały przy imporcie tkanin wełnianych, zostały przedłużone na dalszy kwartał t.zn. do 31.VIII.52. Ograniczenia te polegają na tym, że pozwolenie na import jest wydawane po przedłożeniu dowodu, że importer nabył tkaniny krajowe w wysokości połowy ilości zamawianej za granicą. Zarządzenie powyższe [illegible] z czystej wełny jak i mieszanej, a nawet ze sztucznej wełny /poz. 124 A,B,C,D, i 125 A,B/.

W I E L K A B R Y T A N I A

Nowe ograniczenia importowe

Brytyjskie ministerstwo handlu podało do wiadomości kontyngenty towarów, których import z krajów Europy Zachodniej podlega zmniejszeniu zgodnie z zarządzeniem ministra finansów.

Ograniczenia importu dotyczą w pierwszym rzędzie towarów włókienniczych, surowców i szeregu wyrobów gotowych.

Minister handlu wyjaśnił, że projektowane zmniejszenie importu z krajów zachodnio-europejskich dopomoże Anglii "do zaoszczędzenia Ł 20 mln.rocznie". W ogłoszonym rozporządzeniu podane są ogólne sumy, w granicach których będą się mieściły kontyngenty, przewidziane na okres od 11 marca do 31 grudnia r.b.

Do najważniejszych artykułów, do których odnoszą się

ohraniczenia, należą: ser i pasztety, jelita, tkaniny, przędza lniana, tkaniny impregnowane, wyroby włókiennicze, wyroby szklane dęte, szkło, zapałki, sprzęt fotograficzny, marmur, klej i nasiona rzepy. "Financial Times", komentując nowe zarządzenie stwierdza, że jest ono tak dalece niejasno sformułowane, iż wywoła jeszcze większy chaos w polityce importowej.

Import nasion kwiatów

Ministerstwo Handlu okólnikiem nr 478, skierowanym do importerów, podało do wiadomości, że import nasion kwiatów nie podpada już więcej pod ogólną licencję importową. Ze względu na bilans płatniczy import ten poddany jest ograniczeniom i oddzielnym pozwoleniom.

ZWIAZEK POŁUDNIOWEJ AFRYKI

Przepisy importowe

Zarządzeniem rządu Nr 1290 z dnia 6.VI.52 podano do wiadomości, że dla uniknięcia braku podstawowych dóbr konsumcyjnych będą wydane dodatkowe pozwolenia importowe na: linoleum nie przekraczające 3 mm grubości, /poz.63/ lampy naftowe i latarnie /poz.Ex 116f/, wyroby szklane i porcelanowe /poz. 172b/i/ oraz pergamin /poz.Ex 295b/.

Kontrola importu

Zarządzeniem rządu nr 456, opublikowanym w Government Gazette z 30 maja 1952 r., ustalono, że nie będą dalej wydawane automatycznie pozwolenia na import surowców, towarów konsumcyjnych i części zapasowych na załadunki w ciągu 1952 r.

Dyrektor Importu i Eksportu będzie jednakże rozpatrywał wnioski przemysłowych przedsiębiorstw, uważających, że ich żądania nie były dostatecznie wzięte pod uwagę. Dodatkowe przydziały będą przyznane tylko w wyjątkowych warunkach i gdy będzie wchodził w grę towar podstawowy.

C Ł A

A N G O L A I M O Z A M B I K

Zmiana taryfy celnej

Official Gazette z 28.III.1952 r. zawiera tekst dekretu Nr 38702, który wprowadza zmiany w taryfie celnej Angoli i Mozambiku. Bliższe szczegóły co do zawieszenia ceł czy obniżki opłat dodatkowych będą podane później.

A U S T R I A

Zmiana stawek celnych

Z dniem 1.VI.52 r. zmienione zostały w następujący sposób stawki celne na:/poz.58b/ drób bity, z wyjątkiem dzikiego ptactwa - z 80 na 280 szyl. za 100 kg., /poz.65/ miód naturalny i sztuczny - ze 120 na 200 szyl. za 100 kg., i kazeinę /poz.Ex 510a/ nałożono cło w wysokości 49 szyl.za 100 kg.

B E L G I A

Opłata akcyzowa od cygar

Ustawą z 24.V.52 r. zmniejszono na okres od 28.V.1952 r. do 27.V.1954 r. opłatę eksportową na cygara, która wynosi obecnie 14% dla 1000 cygar ważących 3 kg lub więcej, a 20% - dla innych.

Zmiana cła eksportowego

W Belgii zmieniono wzgl. zniesiono cło na szereg towarów eksportowych. Bliższe dane będą podane później.

E T I O P I A

Opłata dodatkowa importowa i eksportowa

Przez podniesienie z 3% na 4% ad valorem opłaty dodatkowej pobieranej przy imporcie na podniesienie szkolnictwa i rozwój służby zdrowia oraz przez podniesienie z 4% na 5% ad valorem opłaty od osoby lub przedsiębiorstwa i łącznie z opłatą miejską wynoszącą 1% - opłata dodatkowa wynosi obecnie 10%.

Opłata eksportowa została również podniesiona z 1 na 2%.

F R A N C J A

Przywrócenie ceł na barwniki organiczne

Zarządzeniem, opublikowanym w Journal Officiel z dnia 15.VI.52 przywrócone zostało cło na barwniki organiczne, sklasyfikowane pod nr 591 i 592 taryfy celnej. W stosunku do niektórych barwników cło w pewnych wypadkach pozostaje zawieszone do 31 grudnia 1952 r.

Klauzula największego uprzywilejowania

Klauzula największego uprzywilejowania rozciągnięta została na towary importowane, a pochodzące z krajów Austrii, Peru i Turcji.

G W A T E M A L A

Import maszyn rolniczych

Dekretem Nr 887, obowiązującym od 11 maja 1952 r. import maszyn rolniczych i części zapasowych zwolniony jest od opłat celnych i innych opłat oraz od opłat konsularnych.

H O L A N D I A

Opłata akcyzowa od cygar

Ustawą z dnia 8.V.1952 r., obowiązującą od 28.V.1952 r. obniżono opłatę akcyzową na okres dwu lat na cygara. Opłata ta wynosi obecnie 14% ad valorem od 1000 cygar, ważących 3 lub więcej kg i 20% od innych.

I N D I E

Cło na aluminium

Zarządzeniem Nr 79 z 10.V.52 r. zostało obniżone cło na arkusze, blachę i koła z aluminium /poz. 66a/ i na aluminium w sztabach i bryłach /poz.66/1//. Obniżka ta polega na tym, że nie pobiera się dodatkowej opłaty w wysokości 5% wartości.

L I B A N

Zmiana stawek celnych

Różnymi rozporządzeniami z 16, 17, 19 i 21 maja 1952 r. zostały ustalone nowe stawki celne importowe na następujące towary: konfitury, galaretki, marmolady - 40% ad valorem, sok owocowy bez cukru - 40% ad valorem, olejki eteryczne, roślinne - i perfumy syntetyczne są wolne od cła, figurki i ozdoby z ceramiki - 35%, wyroby fajansowe, porcelanowe lub gliniane dla użytku domowego - 35%.

P O R T U G A L I A

Zmiana taryfy celnej

Dekret Nr 38 748 wprowadza następujące zmiany w portugalskiej taryfie celnej w odniesieniu do różnych wyrobów z żelaza i stali:

Żelazo lub stal, kowalne lub walcowane w drutach zwykłych lub specjalnych: /poz.164/ zawierające do 3% węgla 2 esc. za 1 tonę, /poz. 665 C/ łamacze posiadające sita selekcyjne lub bez ważące do 5 000 kg sztuka 0,15 esc. za kg., /poz.667, 667 A, 667 B,/ pompy /nie licząc wewnętrznej okładziny ceramicznej lub kauczukowej/ z wyjątkiem przewodów i innych części, ważące do 50 kg - 0,40 esc. za kg. ważące od 50 do 200 kg - 0,30 esc. za kg., ważące od 200 do 1 000 kg - 0,17 esc. za kg., /poz. 669 C/ ubijarki posiadające do trzech walców lub ważące do 5 000 kg sztuka 0,20 esc. za kg., /poz.694 D/ wiertła spiralne, inne wiertła, frezy, trzpienie, ad valorem 20%, /poz. 695 A/ noże i sprężyny ze stali lub żelaza i stali do maszyn do depilowania, kalibrowania, wyrównywania i bielenia skór 0,05 esc. za kg., /poz.699 N/ różne maszyny dla przemysłu włókienniczego 0,35 esc. za kg, /poz.699 P/ pilśniarki 0,20 za kg., /poz.702 A/ matryce graficzne do maszyn 0,30 esc. za kg., /poz. 708 A, B, D, E, F, 709, 709 A/ różne niewymienione metalowe części maszyn ważące sztuka: do 5 kg - 0,70 esc. za kg., od 5 do 10 kg. - 0,45 esc. za kg., od 10 do 10 do 100 kg - 0,30 esc. za kg., od 100 do 500 kg - 0,20 esc. za kg., do 500 do 1 000 kg. - 0,15 esc. za kg. od 1 000 do 2 000 kg - 0,80 esc. za kg., ponad 2 000 - 0,03 esc. za kg., /poz.714 F/ prasy hydrauliczne od 2 do 5 tys.kg. - 0,15 esc. za kg., /poz.722 C/ warsztaty mechaniczne dla przemysłu tekstylnego - 0,10 esc. za kg.

R O D E Z J A P O Ł U D N I O W A

Opłata dodatkowa przy kupnie

Gazeta Urzędowa Południowej Rodezji z dnia 2.V.52 r. podała wiadomość, że od 19 kwietnia pobierana jest przy imporcie perfum, dywanów, skór /z wyjątkiem skór surowych i nieprzerobionych/, broni palnej, aut osobowych, urządzeń elektrycznych do gotowania i ogrzewania,/wyłączywszy piece i pralki/ radioodbiorników, instrumentów muzycznych, gramofonów, [illegible] specjalna opłata dodatkowa, która wynosi od 10 do 50% wartości towaru importowanego.

S Y R I A

Zmiana stawek celnych

Do syryjskiej taryfy celnej wprowadzone zostały następujące zmiany stawek celnych: na pszenicę i mąkę pszenną, która w okresie od 25.IX.51 do 31.V.52 r. była zwolniona od cła ustalono - 15 piaster od kg., na drut stalowy - zniesiono cło, na drut żelazny - 11% ad valorem i na wełnę grępło-

waną, bieloną lub farbowaną - zniesiono cło, gdy na inną wełnę pozostawiono w wysokości 25% ad valorem.

S T A N Y Z J E D N O C Z O N E

Sprawa ustanowienia cła na ołów

Komisja Taryfowa USA zawiadomiła oficjalnie Prezydenta Trumana o tym, że średnia sprzedażna cena ołowiu w USA w maju b.r. była niższa niż 18 centów za lb. Zgodnie z obowiązującą w USA ustawą, Prezydent winien przywrócić cło na ten metal w wysokości 1 1/16 centa od lb. w ciągu 20 dni od oficjalnego zawiadomienia.

ZWIAZEK POŁUDNIOWEJ AFRYKI

Zmiana stawek celnych na wagony kolejowe

Zarządzenie rządu, obowiązującym od 25.V.1952 r., zniesiono cło na wagony towarowe i obniżono stawki celne z 20% na 17.5%, na cysterny przywożone z krajów, które przystąpiły do GATT.